

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 17 (1524) 1979 BALANDIS - APRIL 26

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Neužtenka sienų

Pagrindinių mūsų išeivijos rūpesčių eilėje vyrauja politiniai, kultūriniai, visuomeniniai, sportiniai klausimai. Jaudinamės dėl politinių mūsų institucijų vingių, ginčijamės dėl visuomeninių posūkių, rengiame plataus masto kultūrinius ir sportinius įvykius, kauriamės dėl bendradarbiavimo su Lietuvos okupantais, bet ramiai laikomės religinėje srityje. Čia nėra nei tradicinio įniršo tarp katalikų ir protestantų, nėra sektantinių kovų. Ir kodėlgi tokia ramybė? Ar todėl, kad religinis gyvenimas niekam nerūpi? Ar todėl, kad jis nelaikomas svarbiu elementu tautos gyvenime? O gal visa išeivija tapo indifferentiška ir nekreipia dėmesio į religinius dalykus? Sunku būtų nustatyti tikslią diagnozę, tačiau sekant išeivinį gyvenimą gana aiškiai matyti, kad didžioji išeivijos dalis yra religijos pusėje, o kita tuo atžvilgiu yra gana tolerantiška. Kovojančių ateistų eiles išeivijoje sudaro daugiausia komunistai, remia Maskvos politiką visuose frontuose. Religijos išpažinėjų pusėje betgi trūksta gyvesnio domėjimosi religinėmis problemomis, intensyvesnio krikščioniškumo, prasiveržiančio į pirmąsias eiles. Išeivijos dėmesį ir energiją suima kitos problemos, turinčios gyvybinės reikšmės išeivijai, tautai, jos išsėmia veikėjus ir religiniam gyvenimui palieka tikrai tradicinį kelią.

VISDĖLTO apsiriktume, jei drįstume tvirtinti, kad religinis gyvenimas išeivijoje nebeturi reikšmės, kad viską užgožė kiti rūpesčiai. Religinės institucijos gyuoja, kaip ir seniau, veikiančios normaliu tempu ir eidamos įprastine vaga. Jos per dešimtis metų įsitvirtino, sukūrė savo tradicijas ir didesniais žygiais retai tepasireiškia. Pvz. kad ir Kanadoje, kur vyrauja naujieji, pokariniai ateiviai. Čia per trejetą dešimtmečių įsisteigė ir įsitvirtino lietuvių parapijos bei vienuolijos. Dauguma jų pastatė savo šventoves bei kitus pastatus, nesigalėdamos nei išlaikyti, nei darbu, nei rūpesčiu. Tarp tų lietuviškų sienų vyksta normalus religinis gyvenimas, besireiškiantis tautinėmis formomis. Tai ramios užuovės, kuriose kiekvienas geros valios tautietis randa dvasinę atgaivą ir jaučiasi kaip savoje pilyje. Jei tokių užuovėjų nebūtų, šiandieną dejuotume, kad reikia kamininkauti ir steigti kloties centrus, kuriuose gaitume jausis šeiminkais. Kanados lietuvių religinio gyvenimo stiprybė yra ta, kad jau pačioje pradžioje buvo griebtasi statybų, užtikrinančių lietuviškų parapijų savarankiškumą bei religinio gyvenimo savitumą. Pastarasis, tiesa, nesireiškia dideliais renginiais, tačiau sudaro tylią lietuviško gyvenimo atramą, kuri lydi kiekvieną didesnį tautinio gyvenimo pasireiškimą.

MINETOS tvirtos sienos sudaro saugią užuovėją, tačiau jose slypi ir viena tyli pagunda, būtent, tendencija užsnūsti jaukioje ramumoje. Kai tvirtovių niekas rimtai nepuola, jų įgulos ne tik apimsta, bet ir nustoja dalies budrumą. Taip gali įvykti ne tik lietuviškoje Kanados parapijoje, bet ir kitų kraštų, esančių panašioje būklėje. Visų pirma tokių pavojų pasitikėti vien atsisėdint tradicija ir nesirūpinti religinio gyvenimo puoselėjimu, jo gilinimu ir perdavimu jaunajai kartai. Pvz. yra vietovių, kur nesirūpinama vaikų paruošimu religiniam gyvenimui lietuvių kalba ir pasikliaujama vien kanadiečių mokyklos talka. O tai ir yra pati pavojingiausia spraga, pro kurią veržiasi pavojus, gresiantis lietuviškos parapijos ateitį. Yra, žinoma, ir kitų spragų, pro kurias veržiasi bangos, gresiančios lietuviškoms tvirtovėms. Tai reiškia, kad vien sienos, nors ir tvirtiausios, neapsaugos mūsų nuo pavojų. Reikia gyvo, intensyvaus religinio gyvenimo pačioje parapijoje. Jam skatinti Kanadoje prieš 10 metų ir buvo sudarytas Kanados Lietuvių Katalikų Centras. Jo paskirtis — stiprinti lietuviškų parapijų ir organizacijų budrumą, intensyvuoti religinį gyvenimą, padėti Lietuvos tikintiesiems. Tuo siekiama turimomis įgalios, vieni kitiems talkinant ir skatinant savitarpį budrumą. Pr. G.

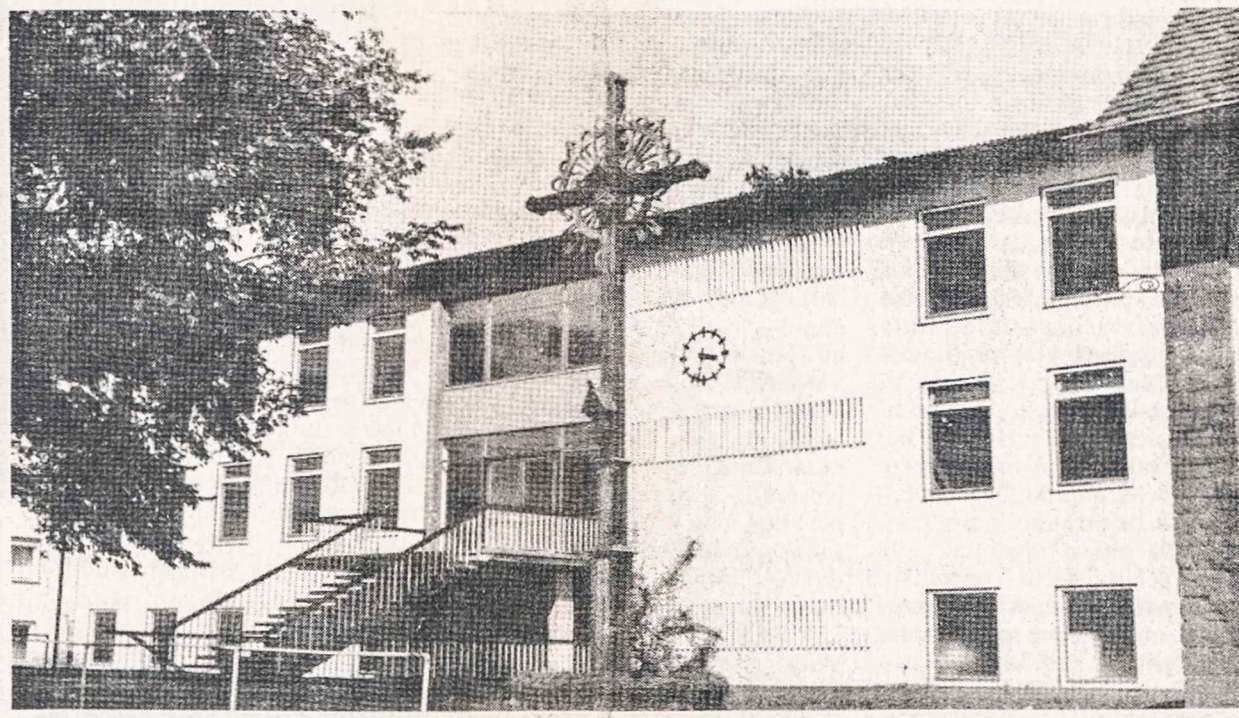
KANADOS ĮVYKIAI

Rinkiminiai pažadai

Rinkiminiame federalinio parlamento vajuje didesnių konkrečių pažadų pažėrė tik progresyviųjų konservatorių vadas J. Clarkas. Bene didžiausio dėmesio susilaukė jo įsipareigojimas, kuris leistų namų savininkams nuo pajamų mokesčio atskaityti palūkanas už mortgicinius iki \$5.000 sumos ir nuosavybės mokesčius iki \$1.000. Tie \$6.000 tada būtų atleidžiami nuo pajamų mokesčio. Ši palaišniui įvedama programa po ketverių metų namų turinčioms šeimoms kasmet sutauptų beveik po \$1.000. Prieš šį sumanymą pasisakė liberalai, ypač jų finansų min. J. Chretienas. Jų nuomone, plano įgyvendinimas būtų perdidelis finansinė našta Kanados iždai. Be to, didžiausio pajamų mokesčio atskaitymo susilauktų daugiau uždirbantieji kaandiečiai, o visiškai nieko nelaimėtų neturintieji namų ir nuomojantieji butus bei kambarius. Neigiamai pasisakė ir Cidy Howe institutas, ekonominių požiūriu tyres minėtąjį planą. J. Clarkas betgi daro išvadą, kad išlaidos nebūtų perdidelės, kad tada paspar-

tėtų namų pardavimas ir kad būtų parūpinta daug darbų prie statybų. J. Clarkas taipgi pasisakė už federacinės loterijos "Loto Canada" panaikinimą, visas loterijas paliekant tik provincijoms, iš kurių federacinė vyriausybė gautų nuosimtį sporto reikalams. Minėtini ir kiti du J. Clarko įsipareigojimai: ginkluotųjų Kanados pajėgų sustiprinimas, padidinimas 50% transporto priemonių grūdams nugarbenti į uostus bei elevatorių jų atsargoms laikyti. Ginkluotosiomis pajėgomis priklausančių asmenų skaičius nuo 79.000 būtų padidintas iki 83.000. Jų išlaidoms skirta suma būtų didinama kasmet po 12%, kol pasiektų penktadalį viso Kanados biudžeto. Liberalų premjeras P. E. Trudeau lig šiol tepadarė vieną pažadą — per trejus metus parūpinti \$185 milijonus elektroninių ir aviacinių ginklų pramonei bei kitių firmų, kurios vietinei rinkai duotų naujų gaminių, pakeičiančių importuojamus.

Kanados policininkų draugija, turinti 52.000 narių, pasiūlymą (Nukelta į 8 psl.)

Vasario 16 gimnazija — pagrindinis klasių pastatas, kuriame vyksta pamokos

Nuotr. V. Prišcepionkos

Negailėkim mokinių gimnazijai

Šiais metais suėjo 25 metai, kai Vasario 16 gimnazija buvo perkelta iš Diepholzo (Šiaurės Vokietijoje) į Huetttenfeldą, netoli Heidelbergo. Ta proga "Tėviškos Žiburiai" korespondentas kreipėsi į Vasario 16 gimnazijos direktorių VINČĄ NATKEVIČIŲ su įvairiais klausimais.

— Sukakties metais verta pažvelgti atgal, todėl noriu paklausti, ar apsimokėjo ir apsimoka gimnaziją laikyti. Kokie konkretūs jos nupešimai? Juk retkarčiais girdėti mūsų visuomenėje kalbant ir rašant, jog nauda iš gimnazijos neperdidžiausia.

— Nauda regimai didelė. Gimnaziją baigė per 110 abiturientų, išmokdami lietuviškai ir didele dalimi įsijungdami į lietuviškąjį gyvenimą Vokietijoje, o taip pat Kanadoje ir JAV. Jų tarpe yra keletas profesorių Vokietijoje ir JAV. Per 300 mokinių išėjo iš gimnazijos su 6 ar 8 klasėmis (Vokietijoje gimnazijoje yra 9 klasės) ir įsigijo neakademinės profesijas. Jei Vokietijos lietuviai nebūtų gimnazijos turėję, vargu ar būtų šiame krašte žymu lietuviškos gyvybės tiek, kad net, kaip žinote, daugiausia buvę gimnazijos mokiniai užsimejo šią vasarą suorganizuoti didingą lietuviškojo jaunimo kongresą. Be gimnazijos lietuviškoji gyvybė čia jau būtų beveik visai užgesusi.

— Ar nėra pavojaus gimnazijai užsidaryti dėl mažėjančio mokinių skaičiaus?

— Šis pavojus nemažas, bet gimnazija jau keleri metai jo vis išvengia, "pasiskolindama" mokinių iš JAV, Kanados ar Pietų Amerikos. "Skolintis" reikia, nes pastaraisiais metais mokinių iš Vokietijos į gimnaziją stoja nedaug, ir tie patys yra vaikai mišrių šeimų, po karo atvykusių ir dabar po vieną kitą atvykstančių iš Lietuvos. Vadinamieji DP, kurių Vokietijoje šiek tiek liko, suseno, išmirė, jų vaikai, kad ir nevisi, nutauto. Tad paskutiniaisiais metais gimnazija teturėjo 60-70 mokinių, ir jų tarpe buvo apie 20 "pasiskolintų" iš užjurių. Iš Kanados šiais mokslo metais tėra 3 mokiniai, praėjusiais metais "kanadiečių" turėjome net 8! Gaila, kad Kanados lietuviai šiais mokslo metais pasyktėję mūsų gimnaziją mokinių, nors man rodos, visi buvusieji daugiau ar mažiau buvo ja patenkinti. Išmoko daugiau lietuviškai nei per metus galima išmokti šeštadienio mokyklose pas jus. Nevenias jų perskaitė kelis mūsų klasikų rašytojus. Ir kažin ar jie beturės panašią progą savo tolimesniam gyvenime. Kaikurie pirmą kartą sistemingai išėjo Lietuvos istorijos kursą. Anglų kalbos mokėsi tiek pat, kiek ir Kanados gimnazijose. Pamatė Europą, aplankydami įvairias jos sritis ato-

stogų metu. Juk esti ilgos Kalėdų (3 savaitės), Velykų (2 sav.), vasaros (9 sav.) atostogos. Didelių sunkumų jiems ištoti į savo gimnazijas, grįžus Kanadon, kiek girdėjau, nebuvo: taigi, metai nebuvo praleisti veltui. Būtų gera, jog ateinančiais mokslo metais vėl sulauktume didesnio mokinių būrio iš Kanados. Labai prašau šeštadienio mokyklų mokytojus, Lietuvių Bendruomenės veikėjus ir jaunimo organizacijas paraginti tėvus leisti savo vaikus į mūsų gimnaziją.

Sia proga nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie padeda gimnazijai laikytis finansiskai: Torontie Prisiškėlimo parapijos ir "Paramos" bankeliams, Hamiltone "Talkos" bankeliui, Montrealy "Lito" bankeliui. Nuosirdžiausias dėkui ilgamečiams rėmėjams būrelių vadovams — St. J. Daliui Hamiltone, J. Demereckui Winnipege, J. Baltuonienei La Salle, Que. Ačiū visiems būrelių nariams ir pavieniams aukotojams. Nė paprasta padėkai ypač priklauso Toronte gimnazijai remti komitetui, vadovaujamam L. Tamošausko ir visų pirma besirūpinančiam telkti gimnazijos mokinius.

— Kiek mokyns iš Kanados turi mokėti už mokslą ir pragyvenimą gimnazijoje?

— Tiek pat, kiek ir mokiniai iš Vokietijos, būtent, DM200 į mėnesį, tik jie dar primoka DM 20 už vokiečių kalbos pamokas, kurias dėsto vokiečių mokytoja. Mokama už 12 mėnesių, nes mokytojams ir kitam personalui algas tenka mokėti už visus metus. Taigi, mokslas ir pragyvenimas bendrabutyje (valgis ir kambarys) per metus atsieina DM2640 (šiuo metu 1 kanadiškas doleris yra apie DM1.70).

— Buvo spaudoj rašoma, kad neturite berniukų bendrabučio vedėjo. Kaip yra dabar?

— Turim: nuo š.m. sausio 1 d. berniukų bendrabučiuo laikinai vadovauja jaunas muzikas ir pedagogas V. Lemkė, vedęs

torontiškę lietuvaite — dail. J. Batūraite. Galimas dalykas, nuo ateinančių mokslo metų berniukų bendrabutyje dirbs vienas lietuvis iš Hamiltono.

— Ar turite pakankamai mokytojų?

— Gimnazijoje dėsto pilnai įdarbinti 8 mokytojai, be to, dar turime keletą mokytojų, tedirbančių 2-3 dienas savaitėje. Ateinančiais mokslo metais bus reikalingi du nauji mokytojai iš Kanados ar JAV: anglistas ar anglistė (mokiniams iš JAV ir Kanados) ir istorikas-ė, galis dėstyti Amerikos, Kanados, vienuotinę ir Lietuvos istoriją. Mokytojų atlyginimas nėra jau toks menkas, nes gimnazija duoda gan pigiai kambarį su visais patogumais ir maistą. Gera proga jaunam akademikui iš Kanados dėstyti ir pagyventi Europoje!

— Kada prasidės pamokos ateinančiais mokslo metais?

— Rugšėjo 3 d. Į bendrabutį reikia atvykti rugšėjo 2 d. Mokslas truks iki birželio 21 d. "Air Canada" duoda mokiniams, skrendantiems į Vokietiją, gana žymią nuolaidą. Reikia lėkti į Frankfurtą aerodromą, iš kur gimnazijos autobusuku mokiniai parvežami Huetttenfeldan (45 min. kelio).

— Vienas grynai asmeninis klausimas: ar jūs dar tebedėstote Frankfurto universitete?

— Taip. Dėstau lietuvių kalbą vokiečių studentams. Tai jaunuoliai, dažniausiai pagrindiniu dalyku studijuoją indoeuropiečių prokalbę ar slavų kalbas, dėlto nori susipažinti su pačia seniausią dar gyva indoeuropiečių kalba.

P.S. Gimnazijos adresas: Litauskie Gymnasium, 6840 Lambertheim-Huetttenfeld, W. Germany. — Tel. 06256-322

(Informacijas Kanadoje teikia ir L. Tamošauskas, 236 Dovercourt Rd., Toronto, Ont. M6J 3E1).

Vasario 16 gimnazijos direktorius VINČAS NATKEVIČIUS, kuriam VIDA SIDRYTE aiškina Amerikos mokyklų pažymėjimus

Pasaulio įvykiai

RODEZIJOJE ĮVYKO DEMOKRATINIAI RINKIMAI Į NAUJĄJĄ šimto vietų parlamentą, kurin prieš porą savaičių buvo išrinkti 28 baltosios rasės atstovai, remiantys premjerą I. Smithą. Antroje rinkimų dalyje, trukusioje 5 dienas, buvo renkami 72 negrai, remiantys tris nuosaikiuosius savo vadus — vysk. A. Muzorewą, pastorių N. Sitholą, J. Chirau. Nors galutiniai rezultatai dar nėra žinomi, spėjama, jog rinkimuose dalyvavo apie 70% negrų, nepabūgusių Patriotinio Fronto partizanų grasinimų. Su šiais rinkimais Rodezijos valdymą iš baltųjų mažumos perims negrų dauguma. Baltųjų rankose dešimčiai metų liks kariuomenės, policijos ir valdžios tarnautojų reikalai. Planą perduoti valdžią negrų daugumai paruošė premjeras I. Smithas, prišnekintas anuometinio JAV valstybės sekr. H. Kissingerio. Jam

buvo pažadėtas sankcijų atšaukimas, kuris betgi buvo užmirštas, kai valdžion atėjo prez. J. Carteris. Rinkimus prižiūrėjo 68 tarptautiniai stebėtojai. Jie vienbalsiai teigia, kad rinkimai tikrai buvo demokratiniai. Premjeras I. Smithas tikisi, kad naująją negrų daugumą vyriausybę pripažins kitos pasaulio valstybės ir kad tuo būdu bus sustabdytas Patriotinio Fronto partizanų teroras. Partizanai bei jų vadus J. Nkomą ir R. Mugabę remia Zambija ir Mozambikas. Patriotinis Frontas valdžią Rodezijoje nori perimti tik ginklo jėga, nes jo vadai žino, kad jiems niekada nepavyks laimėti demokratinį rinkimų. Vakarų pasaulio dabar laukia nemaloni dilema: pripažinti demokratinę Rodeziją ar ją atiduoti Patriotinio Fronto diktatūrai.

Referendumas

Egipto prez. A. Sadatas pasiskelbė referendumą taikos sutarčiai su Izraeliu patvirtinti. Šiuo žingsniu jis norėjo parodyti arabų valstybėms, kad egiptiečiai pilnai pritaria pasirašytai sutarčiai. Referendumas jai pritarė 99,9% balsavimo teisę turėjusių Egipto gyventojų. Iš 10,9 milijono balsuotojų prieš sutartį pasisakė tik 5.246. Referendumą sudrumstė centriniam Kairo pašte sproges siuntinėlis. Nuo jį įdėtos arabų teroristų bombos žuvo viena pašto tarnautoja, keturi paštininkai buvo sužeisti. Šis incidentas yra pirmas arabų teroro veiksmas prieš Egiptą. Keturi arabų teroristai Briuselio aerodrome bandė įsiveržti į Izraelio bendrovės "El Al" lėktuvą. Šiam bandymui nepavykus, jie sušprogdinta nedidele bomba sužeidė penkis belgus. Kiti septyni belgai buvo sužeisti restorane įvykusiame susisaujyme. Du teroristai buvo suimti, dviem pavyko pabėgti.

Susikirto vadai

Mahometoniška respublika paskelbtame Irane prasidėjo nesutarimai tarp dviejų pagrindinių dvasiškių — revoliuciją laimėjusio A. R. Chomeinio ir A. M. Teleghanio, kai revoliucinė milicija suėmė ir sumušė du A. M. Teleghanio sūnus ir marčią. Pastarasis tada viešai apkaltino A. R. Chomeinio režimą žmogaus teisių pažeidimu. Dėl tų teisių iš premjero M. Bazargano ministrų kabineto pasitraukė užsienio reikalų min. K. Sanjabis. Atsistatydinti net keletą kartų bandė ir pats premjeras M. Bazarganas, matydamas, kad iš tikrųjų Iraną valdo ne jo vyriausybė, o A. R. Chomeinio vadovaujama slapta revoliucinė taryba, neturinti ir nesilaikanti jokių įstatymų. A. M. Teleghanio protestas buvo sutiktas prieš A. R. Chomeinį nukreiptomis demonstracijomis Teherane. Dėl jų A. R. Chomeinis buvo priverstas susitikti su A. M. Teleghanium, pažadėti griežtesnę savo revoliucinių gaujų kontrolę.

Pasikeis valdžia?

Britanijos parlamento rinkimuose gegužės 3 d. visi pranašauja konservatorių ir jų vadovės M. Thatcher pergalę. Paskutinieji viešosios nuomonių tyrimai rodo net 20% didesnį konservatorių populiarumą už premjero J. Callaghano darbiečius. Rinkiniame vajuje konservatorių vadovė M. Thatcher pažadėjo pajamų mokesčio sumažinimą, finansinių nuolaidų norintiems įsigyti namus, griežtesnius varžtus streikus per daug pamėgusioms unijoms. Vienoje laivų statykloje buvo atleista iš darbo 12 naktinėje pamainoje miegojusių darbininkų. Sekančią dieną streiką pradėjo 650 darbininkų, reikalaudami sugrąžinti darban atleistus. Tos unijos vadas J. McGovern teigė: "Jei atleistieji darbo metu buvo rasti gulintys, tai dar nereiškia, kad jie miegojo...". Laivų statyklos Britanijoje yra suvalstybtos, gauna finansinę valdžios pašalpą. Praveisti tyrimai liudija, kad kiekvienoje aštuonių valandų pamainoje laivų statyklų darbininkai dirba tik penkis: vėluoja į darbą, perdažnai geria arbatą ir peranksti išsina namo.

Skaudi nelaimė

Jugoslavijos Montenegro provinciją nusiaubė žemės drebėjimas, kurio centras buvo Adrijos jūroje. Žuvo apie 200 žmonių, be pastogės liko 80.000. Padaryti nuostoliai siekia pusę bilijono dolerių. Aukų būtų buvę dar daugiau, jei drebėjimas būtų įvykęs vasaros mėnesiais, kai Adrijos pakrantės susilaukia gausių vasarotojų iš viso pa-

Šiame numeryje:

- Neužtenka sienų
- Vien pastatų sienos neapsaugos nuo pavojų
- Negailėkim mokinių gimnazijai
- Pokalbis su Vasario 16 gimnazijos direktoriumi V. Vokietijoje
- Nokautas teisybei
- Buvęs boksininkas R. Mironas apie leidinį "Lietuvos boksas"
- Didžiausias nusikaltimas Lietuvoje
- Tai kova už laisvę — rašo pogrindžio "Aušra" 13 nr.
- Australijos Lietuvių Bendruomenės rūpesčiai
- Tenykščių lietuvių organizacinė struktūra ir veikla
- Anonimų vėžys mūsų spaudoje
- Puldinėti ir slėptis — nėra garbinga laikysena
- Ketvirtis šimtmečio mūsų krepšiniui
- Kanados lietuvių jaunimas krepšinio žaidynėse
- "Jei oras priklauso ty nuo popiežiaus..."
- Amerikiečių žurnalisto išpuščiai iš viešnagės Vilniuje
- Po "Emilijos Platerytės" spektaklių
- Reportažas iš Čikagos apie įspūdingą muzikinę dramą
- Romanas "Anapus rytuojų"
- Recenzentas vertina naująją Jurgio Jankaus knygą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguojas: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyta. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Paaškinimai apie pensijas

Socialinis aprūpinimas mums atrodo savaime suprantamas. Vyriausybė padaro savo išvadas, ir kai pasiekiami 65 metų amžiaus, galime tikėtis bent minimalių senatvės ir Kanados pensijų pajamų.

Socialinio aprūpinimo yra tiek daug taisyklių, išimčių ir sudėtingų formulių, kad dalykai retai būna tokie, kaip tikimasi.

Jeigu jūs gimėte Kanadoje ar atvykote čia prieš savo 18-tąjį gimtadienį, pastoviai dirbote iki 65 metų amžiaus ir niekuomet nepasidarėte visiškai nedarbingu, tai jūsų atvejis paprastas: turite teisę į didžiausias pajamas pagal abi federacines programas — senatvės pensiją (Old Age Security Pension, sutrumpintai OAS) ir Kanados pensiją (Canada Pension Plan — CPP), nebent gyvenote Kvebeke, kur šiuo atveju jums būtų taikomas atskiras, bet panašus Kvebeko Pensijos Planas.

Šių abiejų programų pagrindiniai principai yra (kiek jie liečia pajamas):

1. Senatvės pensijos dydis priklauso nuo laiko, išgyvento Kanadoje, nuo amžiaus (turite būti 65 metų) ir nuo to, ar esate legalus gyventojas.

2. Kanados pensijos pajamos yra siejamos ne su gyvenimo metais Kanadoje, bet su uždarbiu, metiniais įnašais į Kanados Pensijos Planą, amžiumi (išėjimo į pensiją amžius, mažiausiai 65). Kanados pensija yra daug daugiau negu išėjimo į pensiją planas, nes, įnašų mokėtoji mirus, pensija taip pat bus mokama likusiam jo vedybiniam partneriui ir išlaikomiems vaikams arba įnašų mokėtoji, kuri pasidarė visiškai nedarbingas bet kuriame amžiuje.

Taisyklės yra painus mišinys daugybės "jeigu", "bet" ir sudėtingų formulių. Tūkstančiai kanadiečių neturi teisės į pilnas didžiausias pajamas, nes, kaip legalūs imigrantai, jie čia neišgyveno pakankamai ilgai, kad gautų pilną senatvės pensiją. Daug kas iš turinčių teisę gauti ją Kanadoje, negalės gauti jos užsienyje. Net Kanadoje gimę asmenys gali prarasti senatvės pensijos pajamas, išvykę užsienin.

Iki 1977 m. liepos mėn. buvo trys būdai gauti senatvės pensiją: a. gyventi Kanadoje po 18 m. amžiaus tiek metų, kad jų suma sudarytų bent 40 metų; b. gyventi Kanadoje 10 metų iki pat prašymo patvirtinimo; c. gyventi Kanadoje po 18 m. amžiaus tiek metų, kad jų suma būtų bent tris kartus didesnė už laikotarpį, praleistą kitur prieš 10 paskutinių metų. Be to, turėjote išgyventi Kanadoje bent metus laiko prieš tą dieną, kai jūsų prašymas buvo patvirtintas.

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS
NAMŲ
APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Nokautas teisybei

Rud. Mironas

Buvęs Lietuvos bokso
čempionas

I mano rankas pateko okupuotame Vilniuje išleista knyga "Lietuvos bokso", skirta Lietuvos bokso 50 metų sukakčiai paminėti. Lietuviškai-rusiškoje knygos metrikoje autoriais pažymėti Antanas Zaboras, Antanas Vapšas ir Algimantas Bertasius. Išleido leidykla "Mintis" 1976 m. Knygoje apžvelgiama ši sunkiosios atletikos šaka, kurioje ir aš savo laiką aktyviai buvau pasireiškęs, todėl, suprantama, tyrinėju šį leidinį su dėmesiu, ypač tikrinamas žinias ir apie save.

Čia noriu paliešti tik neteisingai atžymėtus apie mane faktus. Bokse buvau pasiekęs Lietuvos meisterio arba čempiono titulą tris kartus: 1927 ir 1928 m. gaidžio svorėje ir 1931 m. lengvajame svorėje. Iš pat pradžių mane lydėjo sėkmė, todėl ir ši sportą įsitraukiau visuose šešiolikos metų amžiaus jaunulio entuziazmu. Po dviejų savaičių treniravimosi Kazio Markevičiaus vadovybėje pačios pirmosios rungtynės suteikė man Lietuvos meisterio titulo laimėjimą prieš vienintelį oponentą, "Makabi" klubo sportininką Jozelitą (knygoje klaidingai pažymėta M. Rozalskis!), kuris buvau laimėjęs Kauno pirmenybės. Beje, šios knygos pabaigoje autoriai įtraukė mane į sąrašą "439 aukso medalių" (99 psl.), tačiau noriu pareikšti, jog nepriklausomos Lietuvos laikais niekas aukso medalių laimėjtojams nedalindavo — gaudavome tik aliuminio — skardos žetonus. Galbūt autoriai čempionus prilygina aukso medalių laimėjtojams.

Knygos 90-98 psl. įdėti sąrašai Lietuvos bokso čempionų ir finalininkų. Sovietiškai vadinamame "lengviausiam" svorėje (anais laikais "gaidžio" svoris, nuo 51 iki 54 kg.), kaip minėjau, antrąją vietą buvo gavęs Jozelitas, o ne Rozalskis. 1928 m. Lietuvos pirmenybėse teisingai pažymėta, jog finale laimėjau prieš J. Gudeliauską (Kovas). Lengvojo svorio (57-60 kg.) kategorijoje taip pat teisingai pažymėtas trečiasis mano laimėjimas 1931 m. Lietuvos pirmenybėse prieš B. Tarasavičių (LDS).

Deja, 1929 ir 1930 m. pirmenybių duomenys nežmoniška sujaudinti! Įsitraukęs į šį sportą, dalyvavau draugiškose rungtynėse ir tarptautiniuose susitikimuose su Latvijos, Estijos ir Rytprūsių boksinkiniais. Kadangi buvau iš eilės dvejus metus gaidžio svorio čempionu, būčiau dalyvavęs ir 1929 m. Lietuvos pirmenybėse. Deja, tais metais pirmenybės buvo visiškai nevykdomos. Lietuvos Dviračių Sąjunga (LDS), švedams savo šešerių metų gyvavimo sukaktį, surengė šventę su įvairiomis sporto šakomis, įskaitant ir bokso pirmenybes, kuriose laimėjau prieš du varžovus: prieš Ramanaušką (Kauno skrybiaus sunkumų kilnotoją - rekordininką) ir prieš Sialų LDS skrybiaus narį Gedminą, bet dalyvavau jau augstesnėje — plunksnos svorio kategorijoje. Gi minimoje knygoje suregistruoti visų aštuonių svorių laimėjimai su finalininkais iš kitų klubų, nes tai greičiausiai bus buvusios tik Kauno pirmenybės. Kauno pirmenybėse tada aš nedalyvavau, užtat niekad nepraleisdavau Lietuvos pirmenybių iki pat savo bokso karjeros pabaigos. Todėl knygoje ši informacija yra neteisinga. Tai galima spręsti ir iš to, jog 1929 m. gaidžio svorio čempionu įrašytas A. Gedminas iš Sialų, kuris dalyvavo tik LDS šventėje kaip mano oponentas plunksnos svorėje. Kituose svoruose pažymėti čempionai ir finalistai yra visi LDS arba "Saulio" klubų atstovai, t. y. kauniečiai. Iš to dar labiau aiškėja, jog sovietiniai autoriai Kauno čempionus padarė Lietuvos čempionais.

RYSKIAUSIA KOVA

Mano paties bokso karjeroje ryškiausios rungtynės įvyko 1930 m. Lietuvos pirmenybėse, Vasaros Teatre, kur įsirašiau dalyvauti plunksnos svorėje, tačiau nė vieno priešininko neturėjau. Buvau jau žinomas lengvesnių svorių boksinkininkas kaip kietas varžovas, todėl nė vienas nenorėjo su manim susitikti ringe ir įsirašė kituose svoruose. Prieš rungtynes teisejai man pranešė, jog kovos negausiu čempiono titulo ir iš viso plunksnos svorį laimėtoju

nebus. Man pasiūlyta pereiti į pusvidutinį svorį, persokant lengvojo svorio kategoriją. Sveriau tik apie 57 kg ir turėjau rungtis su 63.5 - 67 kg. svorio oponentais, kurių buvo tik du: pagarsėjęs kelių metų čempionas N. Vaineris ("Makabi") ir to pat klubo naujokas Benčauskas. Perėjimas rungtis į sunkesnę svorio kategoriją man neteikė jokių privilegijų, bet labai norėjau išmėginti savo sugebėjimus prieš N. Vainerį, žinodamas jo silpnę — nesėkmes kairės rankos tiesų smūgiu, lenkėsi į dešinę. Man tereikėjo užkabinti kairiu smūgiu iš apačios. Sutikau boksuotis pusvidutiniam svorėje ir traukėme burtus: trijų varžovų tarpe turėjo būti vienos pusfinalinės rungtynės. Ištraukiau kovą su Benčausku, o Vaineris turėjo rungtis su mūsų poros laimėtoju. Nors Benčauskas buvo fiziškai tvirtesnis, bet nesugebėjo prieš mane laimėti. Po trijų raundų išėjau laimėtoju taškais, o po valandos poilsio išėjau į ringą kovai su be varžybų įėjusiu ir visai nepavargusiu Vaineriu.

Jau pirmajame raunde sugėbėjau pagauti Vainerio galvos nulenkimą, ir makabiečio nosis paraudo... Supratau savo pranašumą, bet ir gudrusis čempionas pakeitė taktiką ir pradėjo eiti į "klinčės", t. y. stengėsi mane pargriauti ir nuvarginti, kol ringo teisėjas spėdavo perskirti. Vaineris buvo jau suaugęs vyras, atlikęs kariuomenės tarnybą, iš profesijos šaltkalvis, žymiai tvirtesnis sudėjimo, kaip aš, VII klasės moksleivis. Tačiau nepasidaviau ir nesileidau pargriaujamam, nors tai mus abu labai išvargino. Abudu buvome žinomi kaip geri technikai, bet šioje kovoje bokso meno nesimantė... buvo kažkokios grumtynės ir susikabinimai, nuolat ringo teisėjo pertraukiami. Po trijų raundų laimėtoju paskelbtas N. Vaineris labai nežymia taškų persvara. Atsimenu, Vasaros Teatro žiūrovai sukėlė triukšmą, protestuodami prieš teisėjų sprendimą, aiškiai simpatizuodami man už drąsų perėjimą į sunkesnio svorio kategoriją rungtis su "nugalimu" Vaineriu. Tada, deja, negavau labai norėto Vytauto Didžiojo medalio, bet ir iki šiol laikau šią kovą geriausiu savo laimėjimu, nes sugėbėjau priversti patyrusį čempioną gintis apsikabinimais...

Ir, štai, "Lietuvos bokso" knygoje randu kažkokią nesažiningą! 1930 m. plunksnos sv. čempionu įrašytas L. Misiūnas, šiaip labai geras boksinkininkas, kurio per tris susitikimus nesugebėjau nugalėti, bet juk tame svorėje nebuvo nė vieno varžovo, man perėjus dėl varžovų stokos į pusvidutinį svorį! Gi N. Vaineris įrašytas laimėtoju lengvajame svorį, laimėjęs prieš M. Ginių ("Saulys"). Pusvidutiniame svorėje įrašytas K. Markevičius, laimėjęs prieš J. Kaminską. Aišku, čia duomenys klaidingai paimti iš tų pat metų Kauno pirmenybių! Tai galima matyti ir iš to, jog visi laimėtojai ir finalistai buvo iš Kauno sporto klubų. Kiek iš viso tais metais buvo laimėtojų svoriu kategorijose neatsimenu, bet tikrai žinau, kad nė vieno dalyvio nebuvo plunksnos svorėje, o pusvidutiniame svorėje laimėtoju buvo N. Vaineris, gi finalistu turėjo įrašyti mane.

Nesiimu spręsti kitų svorių neteisingų duomenų, bet knygoje pateiktos žinios apie mane yra klaidingos. Žinoma, sunku atsiminti kas ir kaip buvo

ivykę prieš 47 ar 48 metus, bet renkant duomenis būtina patikrinti jų tikslumą iš kelių šaltinių.

KARTOJA SOVIETŲ KLaidas

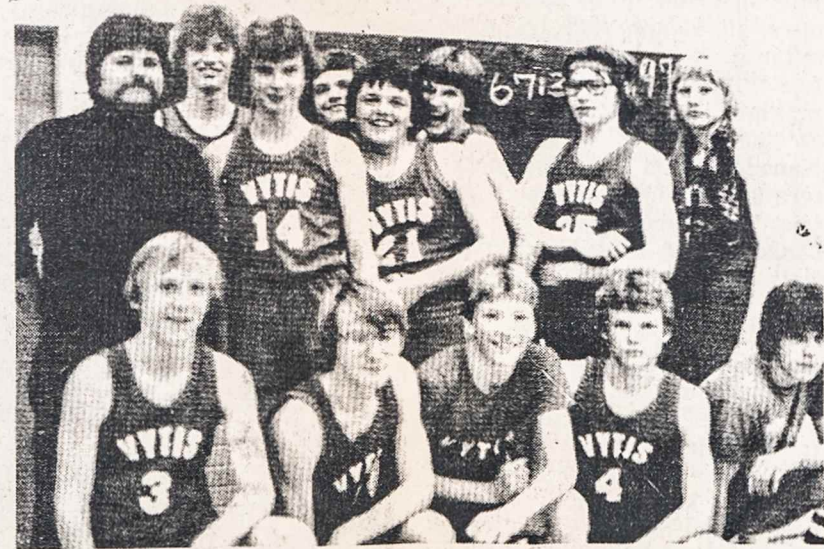
Kad "Lietuvos bokso" knygoje sovietiniai autoriai nesugebėjo prisiminti teisingų faktų iš anų "buržuazinių" laikų, tai suprantama, bet neleistina išsivijos sporto memuarų rašytojam. Nusipirkau 1978 m. išėjusią knygą "Sportas nepriklausomose Lietuvoje". I dalį, kurioje liečiami visi sporto įvykiai nuo 1919 iki 1936 m. Aišku, ir čia radau duomenų apie save, nes juk įrežiau bokso istorijoje trigubą brūkšnį. Deja, autorius Jonas Narbutas pakartojo knygoje "Lietuvos bokso" mano suminėtas klaidas, būtent — Kauno p-bių laimėtojus 1929 m. "pakėlė" į Lietuvos meisterius, matyti, supainiojęs datas: LDS metinė šventė įvyko rugpjūčio 22-23 d. d., o Kauno miesto bokso ir sunkumų kilnojimo pirmenybės — lapkričio 16-17 d. d.

LDS metinėje šventėje dalyvavo to klubo nariai ir iš kitų miestų, taigi, vertėjo bent šių rungtynių laimėtojus padaryti Lietuvos čempionais, norint būtinai paskelbti, jog 1929 m. Lietuvos p-bės "buvo įvykusios"... Tik jau ne kauniečius čempionus!

Tokia pat klaida ir su 1930 m. laimėtojais: ji aiškiai paimta iš "Lietuvos bokso" autorių, paskelbiant visų svorių laimėtojus, kai iš tiesų plunksnos svorėje tikrai nebuvo nė vieno varžovo. Čia vėl aiškiai Kauno pirmenybių laimėtojai paversti Lietuvos čempionais. Koks pigus laimėjimas!

Kaikas ir daugiau šioje knygoje J. Narbuto sumaišyta. Pavyzdžiui, dvi nuotraukos su LDS šventės dalyviais psl. 238 ir 272. Išžiūrėjus, galima tuoj pat pastebėti nuotraukos laikotarpio panašumą, nes iš tiesų jos abi darytos 1929 m. vasarą, kadangi abiejose foną sudaro sporto aikštės status šlaitas, visi dalyviai tie patys (tik pirmoje priekyje sėdi 7 sporto veikėjai). Tačiau, knygos autorius paskelbė, jog antroji nuotrauka yra iš 1931 m. LDS aštuonmečio šventės! Abiejose nuotraukose tos pačios devynios sportininkės tamsiomis uniformomis ir 18 baltais marškinėliais dalyvių, kurių dalis (ir tie patys!) apsimoję bokso pirštine! Argi galėjo būti fotografuojama lygiai toje pat vietoje po dvejų metų su tais pačiais apsirengimais, keturiais dviratininkais ir su tiek pat sportininkų veidų? Aišku, kad ne! Mano veido nuotraukose buvimas (pirmoje: už 5 ir 6-tos merginų, antroje — pačioje vyrų eilės pabaigoje) įrodo, jog tai fotografuota 1929 m. Antra vertus, 1930 ir 1931 m. LDS šventėse (jeigu jos ir buvo įvykusios!) aš nedalyvavau, nes, ypač po 1931 m. Lietuvos pirmenybių, iš aktyvaus bokso gyvenimo buvau pasitraukęs — turėjau rūpintis gimnazijos baigimu.

Kažkieno atminčiai į senatvę sušlubavus, kaikas nepatikrinus arba per daug kauko pasitikint, abi sporto gyvenimo knygos turi didelių prasišlenkimų su tiesa, bent apie mane. Kiek tokių prasišlenkimų esama kitose sporto šakose, sunku spręsti, bet numanau, kad taip pat yra. Sakoma, nežinodamas visos teisybės, neskelbto, ko nežina. Šitokių būdų net ir Teisybė gauna nokautą...

Toronto "Vyčio" 16 metų krepšininkai, š.m. kovo mėnesio gale tapę Kanados lietuvių krepšinio meistreriais, o balandžio 9 d. — CYO krepšinio lygos meistreriais. Pirmoje eilėje iš kairės: A. Slapšys, P. Tutlys, T. Trinkūnas, S. Namikas, P. Augaitis; antroje eilėje: treneris E. Stravinskis, J. Karpis, J. Azubalis, A. Balsys, P. Sukauskas, A. Saplys, R. Budrys, V. Grabauskas

Tragiškai žuvus sūnui TADUI,

geologijos inžinieriui, Afrikoje, skausmo prislėgtai jo motinai E. GUGIENEI, jos dukrai E. DUBICKIENEI liūdesio valandoje reiškiamie gilią užuojautą ir kartu liūdimę —

M. C. R. Choromanskiai
O. S. Bakšiai
O. A. F. Pinkevičiai
L. Gudinskienė ir šeima
E. Vilimaitienė
K. Mankauskienė

O. Čelkienė
V. Kažemėkienė
A. Bugailiškienė
J. Stankienė
J. Saunorienė
V. Lukoševičienė

Hamiltonas, Ontario

MYLIMAM SŪNUI ir BROLIUI

A+ TADUI

tragiškai žuvus,

jo mamai EUGENIJAI GUGIENEI ir seseriai AUGUTEI DUBICKIENEI su šeima reiškiamie nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdimę —

K. A. Bačenai
T. V. Bačenai

V. Bačenos
F. V. Urbonai

A+ TADUI

GUGIUI

tragiškai žuvus, jo motinai, seseriai A. DUBICKIENEI ir jos šeimai reiškiamie nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdimę —

K. M. Kvedarai

A+ FELIKSUI

SENKUI

mirus,

jo žmoną ELENĄ, žmonos seserį ONĄ GAILIŪNAITĘ ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimę —

J. A. Rinkūnai

G. R. Paulioniai

A+ Domiceli

Pikturieniui

mirus, jos dukrai ALEKSANDRAI RAZGAITIENEI, žentui PRANUI, anūkams — ANTANUI, KAZIMIERUI, ANDRIUI ir ELENUTEI reiškiamie giliausią užuojautą ir kartu liūdimę —

V. Jurgulienė

F. ir V. Mockai

L. ir M. Razgaiciai su šeima

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (karpių Davisville ir Eglington)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Baltiečių karinių organizacijų atstovų suvažiavimo dalyviai Toronte 1979 m. kovo 24 d.

Nuotr. St. Dabkaus

Didžiausias nusikaltimas Lietuvoje

Šis straipsnis perspausdintas iš pagrindinės "Aušros" 13 nr. Jame parodoma, kad didžiausias nusikaltimas okupuotoje Lietuvoje — kova už laisvę. Ten straipsnis pavadintas antrašte "Štai jis — tarybinis humanizmas"

19 š. pradžioje anglų poetas D. Baironas parašė poemą "Siljono kalinys", išaugštinamas kovotojo už šalies laisvę didvyriškai pakeltas kancias. Tokie kaliniai tada buvo tik išimtiniais atvejais. Ką dabar pasakytų iš kabo atsikėles poetas, kai laisvės kovotojų ne šimtai, bet tūkstančiai laikomi už grotų be jokios kaltės, o vien tik todėl, kad nesilanksto savo tautos pavergėjams.

Paminėsiu vieną tokių kankinių: mokytoją Petrą Paulaitį kaliningą Mordovijos ASSR n/o Javos P/a 385/3 lageryje. Jie nelaisvėje išbuvo per 30 metų. Tai amžinas kalinys, jau praradęs viltį kada nors pamatyti laisvę. Priešaky dar penkeri metai kalinimo ir amžina tremtis Sibire.

Kuo gi nusikaltę šis mokytojas? Gal užmūšė ką apvogė, išprievartavo, snipinėjo? Ne, užtos rūšies nusikaltimus augščiausia baudmė 12 metų. Tokių nuosprendžių skelbimų žurnale "Socialistinė teisė" rasi kiek tik nori kiekvienam numerij. Pvz. 1977. IV. 27 nr. 4 Lietuvos TSR Augščiausiojo teismo teisminės baudžiamųjų bylų kolegijos nuosprendžiu Z. Krupovecas buvo nuteistas pagal Lietuvos TSR BK 118 str. 3 d. laisvės atėmimui 12 metų už išžaginimą nepilnametės studentės. Net automobilis, kuris buvo tiesiogiai susijęs su pačiu nusikaltimo veiksmu, nebuvo konfiskuotas, nors pagal įstatymą (Lietuvos TSR BK 90 str.) turėjo būti konfiskuotas.

O štai kita žmogžudystės byla. Trakų liaudies teismo 1977. VII. 6 nuosprendžiu J. Morozovas pagal Lietuvos TSR BK 104 str. už savo žmonos nužudymą nuteisiamas tik 8 metams su stiprinto režimo pataisais darbų kolonijoje.

Žmogžudystės, išprievartavimai, vagystės, spekuliacija — paprastas kasdieninis reiškinys. Už šiuos nusikaltimus Tarybų šalyje baudmės švelnios, palyginus su nuosprendžiais politiniams kaliniams, kurie neretai laikomi amžinai izoliuotais lageryuose arba psichiatrinėse ligoninėse. 1975 metais "gydant" buvo susidorota su paminkliu restauruotoju Mindaugu Tomoniū. Dabar jau panašaus likimo laukia Kaliningrade "gydomas" inžinierius Henrikas Klimasauskas. Negalėdami sudaryti bylos, sugrūda į psichiatrinės ligoninės sveikus tik kitaip, negu partijos linija reikalauja galvojančius asmenis.

Mokytojas P. Paulaitis pirmą kartą buvo teistas 1945 m. Gavęs pilną normą — 28 metams — atsidėjo 10 metų ir 1956 m. kartu su visais amnestuotais grįžo į Lietuvą. Neilgai džiaugėsi laisve. 1957 m. spalio 30 d. vėl buvo areštuotas ir grąžintas į sustiprinto režimo lagerį "persiauklėti" 25 metams. Taip ir praleido žmogus visą savo jaunystę nelaisvėje, praradęs sveikatą ir tikėjamą teisingumu. Nustojęs vilties gyvas sugrįžti į tėvų žemę.

Teisingumas dabar pavirto utopine svajone. Tai liudija šių dienų istorija.

Izraelis raginamas pasitraukti iš jėm gyvybiškai svarbių žemių, nes jos okupuotos. Tuo tarpu Tarybų Sąjunga, okupuavusi Pabaltijo kraštus ir ki-

tas šalis, net priminti nedrįsta, kad jai jau seniai laikas sugrąžinti pavergtoms tautoms laisvę. Ar daug kas protestuoja, kai Kubos kariai šeiminkauja Angoloje, Etiopijoje ir žvalgosi naujų aukų? Išvada aiški: maža tauta neturi teisės egzistuoti, išsilaisvinti (žinoma, jeigu ji nėra komunistinė), su ja būtina susidoroti, "išvaduoti". Tautos tyli, stebi įvykius, susirūpinę žvalgoi, kada ateis jų eilė puliti grobuoniui į nasrus. Būkštai — pagrįstai, nes komunistinių imperialistų užmačios pasauli užvaldyti darosi kasdien vis aiškesnės. Kyla klausimas: kodėl viena tauta tuo pačiu atveju vadinama pavergėja, o kita — išlaisvintoja? Kalbant apie Tarybų Sąjungą ir Izraelį kaip okupantus, reikia išvėgti tarp jų dideli skirtumai. Pirmoji, klasitngai pavergdama tautas, siekia pasaulinės hegemonijos, o Izraelis — gyvybinės erdvės.

Pavergtos tautos pažino komunistų partijos geležinį kumštį, traškančią visa, kas priešinasi visagalei diktatūrai. Kai netenki vilties, prieš akis išskyla kauklis lietuvių kovotojų paveikslai, ragina nepasiduoti priešo užmačiom. Pavergėjas pavojingas, planingai ir sistematingai skiepija veidmainingą idėjas jaunimo tarpe. Dar čiulputką žindančiam kūdikui jau bruka Lenino ir partijos vardas. Spaliukus apkaršto ženkliais, pjonieriams veržiami kauklis raudonais kaklaraiščiais. Vyresnių klasių mokiniai priverčiami stoti į komjaunuolių gretas. Daugumas su ašarom akyse, lyg gyvulėliai varomi į skerdyklas, pasiduoda prievartautojams. Kas bus toliau? Kaip ir kada ištrūkti iš tos nuolat veržiamos kilpos? Knygynuose beveik dingio lietuvių grožinė literatūra. Vitrinose ir prekybos laiki apkrauti, kaip žmonės sako, "rusišku chlamu": politine makulatūra, ateistine, propagandine spauda, Lenino raštais, Brežnevo atsiminimais ir pan.

Kol dar pavargėjai neišmoko išimti žmogaus smegenų ir pakiešti jas dirbtinėmis (komunistinio modelio), gėda būti gyvais lavonais, akiais ir nebyliais, kokiems jie mus ir laiko. Juk balsuojant — lyg akliems išpaudžia kortelę į rankas; susirinkimuose žmonės iš baimės tyli tarsi nebyliai. Iš jų visada reikalaujama vieno ir to paties —

Kun. ALFONSAS SVARINSKAS, V. d. klėbonas okupuotoje Lietuvoje, dalyvaujantis tikinčiųjų teisių gynime, šmeiziamas sovietinės spaudos

pritarti. Ne atsitiktinai ir rašytoja V. Žilinskaitė parašė feljetoną apie dirbtinę ranką, kuri susirinkime galėtų pilnai pavaduoti žmones. Tai sutauptytų daug veltui gaištamo laiko... Laikraščiuose dažnai pabrėžiama, kad visi darbai lygiai garbingi, negalima jų skirstyti į juodus ir baltus. Bet kai tik prisimena lietuvių, gyvenančius užsieny, ypač Amerikoje dirbančius fizinių darbų, mūsų spauda juos išjuokia, vadinama juoda-darbiais. Komunistinėje propagandoje tas pats darbas pas mus vadinamas garbingu, svetur greit pavirsta žeminančiu žmogaus orumą, juodu.

Visi žinom kiek daug simpatijos komunistinė spauda rodo darbininkų streikams svetur, užsieny. Bet tegul tarybinis darbininkas pamėgins streikuoti, — streikininką tuoj apšauks ne kovotojų už savo gerovę, bet liaudies priešu, fašistu, imperialistų agentu. O darbininkas niekur taip nėra išnaudojamas kaip Tarybų Sąjungoje. Tam pajungti visi kanalai: žmogaus silpnybės, garbėtroška, medaliai, įvairiausių vardų suteikimas, ordinarai, privilegijos (tik ne veltui) ir pan. Visi iki vieno pakinkyti lenktyniauti. Partijos botagas gena visus — jaunus ir senus, kolektyvus ir pavienius asmenis: ryt padaryti daugiau negu šiandien! Ribos nebuvo, nėra ir nebus — besodijai niekada negana. O kagi žmonės? Pritaria, nes kito pasirinkimo nėra. Atsimenan, buvo pumpečiai, kukurūzmečiai, sužlugdę žemės ūkį, nes reikėjo pritarti valdžios potvarkiams. Buvo ūkių smulkiniai, po kelių metų stambiniai — liaudis turėjo vieningai pritarti. Taip nuvertinti žmonės nieko jau ir negalvoja.

Karui pasibaigus (1945 m.) rusų kariai, galvas kraipydami, stebėjosi, kokie girdi, jūs turtingi, — mat, kiekvienoj pirkiuoj gaudavo social pavalyti.

Iš tikrųjų Lietuvos kaimas, pagyvenęs nepriklausomą Lietuvą tik 20 metų, turėjo ko pavalyti ir kitiems duoti, kai tuo tarpu rusai savo kolchoziniame rojuje badavo ir būriais ateidavo į Lietuvą su maišeliais duonos prašyti. O dabar, jeigu vėl prasidėtų karas, nereikėtų ir neutroninių bombų — liaudis badu išmirtų.

Kasdien giriamaši laimėjimais. Bet liaudis sako "Pagyru puodas — netaukuotas". Iš tikrųjų, pasigyrimai jokių vertybių nesukuria.

Daugelis lietuvių užsikrėtė pralobimo manija. Gyvenimo tikslas — pilaitė, mašina, nesvarbu kaip įgyta: spekuliuojant, vagiant, sukčiaujant. Dvasios vertybės jiems — praeito šimtmečio atgyvena. Tik maža dalis žmonių netampa utilitaristais, stoja ginti žmogaus orumą, jo teisių, paaukodami net savo laisvę. Toks yra Petras Paulaitis, nesilankstęs, nepritaręs pavergėjams. Jis ir jo draugai, lyg girių užuolai, tvirti, nepalaužiami kovoja atkakliai su gyvenimo audrom. Visus tikrus lietuvių jaudina jų stipri valia, pajungta Tėvynės meilei, žmogaus laisvei.

Niekam nevalia pamiršti didvyrių, savo kančia skelbiančių, kad Lietuva dar gyva!

K. Sparnys

Apie rusus ir nerusus

Pastabos atsiliepiant į R. M. DAINIUS

Pastaraisiais metais dažnai spaudoje tenka skaityti, kad lenkai ir rusai lietuviams išei-viams nurodinėja, kaip reikia tvarkytis, rašyti ir net galvoti. Visiems yra aišku, jog lietuvių, lenko ir ruso galvojimai negali būti vienodi.

S.m. kovo 1 d. "TZ" R. Bulovas parašė straipsnelį "Rusai ir nerusai". Kas yra rusai, visi žinome, bet kas yra tie nerusai? Gal tai čigonai, totoriai, karaimai, lenkai ir kitų tautybių žmonės, kurių Lietuvoje seniau buvo ir dabar daug tebegyvena? Toliau autorius rašo: "Nei carai, nei dabartiniai rusai taip nemano, kaip M. Dainius mano". Turiu prisipažinti, kad man yra didelė garbė, nes mano mintys yra sugretintos net su rusų carais. O su tvirtinimu, kad aš kitaip galvoju negu rusai, tai tikrai sutinku, nes aš esu lietuvis ir niekad negalėsiu galvoti, kaip Rusijos carai, kurie apie 120 metų užgrobė Lietuvą rusino, arba kaip dabar komunistai rusai.

Labai yra naudinga kiekvienam nuvažiuoti į pavergtą Lietuvą, pačiam pamatyti savo akimis. Aš buvau 1972 m. Žinoma, pirmiausia nužygiavau į pašta nusipirkti ženklų. Tad priejau prie langelio ir paprasčiau jų. Tarnautojas atkrito: "Ja nipa-nimaju!" Be to, jis pradėjo ant manęs šaukti: jeigu aš nemoku rusiškai, tai kuo greičiausiai turiu išmokti. Ar tai nėra skaudu? Juk toks ruselis, atvažiavęs į Lietuvos sostinę Vilnių ir gavęs tarnybą, pats turėtų išmokti lietuviškai, o ne reikėti ant lietuvių. Keleiviai man pasakojo, kad panašiai yra buvę ir Kauno pašte.

Toliau R. B. siūlo paskaityti citatą iš vienos A. Solženicino knygos. Aš apie A. S. ir kitus disidentus niekad nesu rašęs. Manau, kad A. Solženicina vienas laisvasis pasaulis vertina, išskyrus JAV prezidentus, kurie nenori su juo susitikti, nes bijo, kad nesuptyktų raudonoji Maskva. Atkreipus dėmesį į tą A. S. citatą, atrodo, kad gal kartais ukrainietis ar gudas, išmokes gerai rusiškai, pasidarytų tikru rusu, nes jų kalbos yra slavų, tačiau lietuvis, išmokes gerai kalbėti rusiškai, niekad nepasidarys tikru rusu, nes lietuvių kalba priklauso baltų kalbų grupei, o, be to, etninės savybės skiria.

R. B. rašė: "Lenkai laikė lietuvių kalbą tik lenkų kalbos tarme". Dabar tai rašyti yra tikra nesąmonė. Juk šiais laikais apie 40 universitetų yra dėstoma lietuvių kalba (prof. Stuko paskutiniai duomenys). Lietuvių kalba yra reikalinga lyginamajai kalbotyrai, nes ji yra išlaikiusi daug indoeuropiečių prokalbės ypatybių ir dar tebėra gyva. Jeigu lietuvių kalba būtų tik lenkų kalbos tarmė, tai ji nebūtų dėstoma Varšuvoje ir kituose universitetuose, nes vienos tarmės nie-

kas nesutiks dėstyti. Net ir naujasis popiežius Jonas-Paulius II nebūtų sveikines dukart lietuviškai, nes būtų užtekę lenkų kalbos. Jeigu lietuvių kalba būtų lenkų kalbos tarmė, tai ir popiežius ją pusėtinau mokėtų. O dabar abu sveikinimus lietuviškai jam turėjo parašyti mons. A. Bačkis. Daugiausia lenkai lietuvių kalbą laikė pagoniška kalba, nes jie krikščionybę buvo priėmę daug anksčiau, negu mūsų proseneliai.

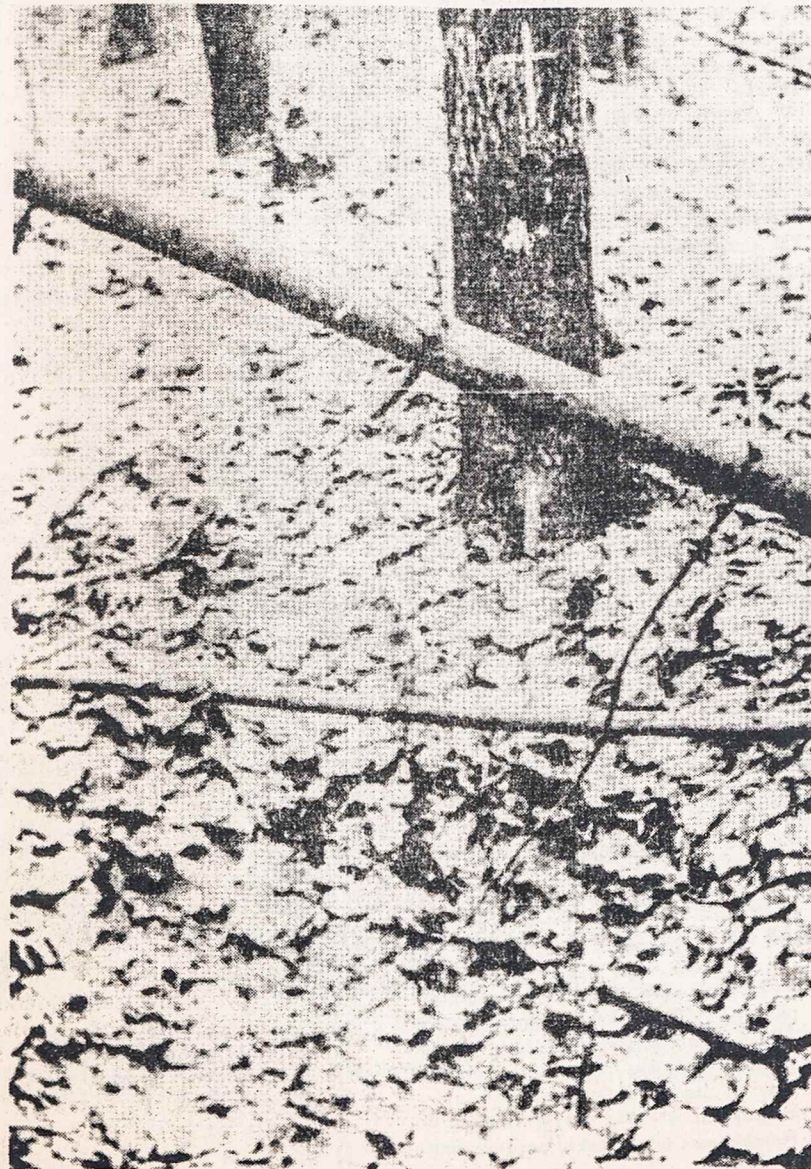
Toliau rašoma, esą rusai juokiasi iš ukrainiečių, lenkai iš lietuvių k. ir t.t. Man atrodo, kad tik vaikai šaiposi vieni iš kitų. Vaikams dažnai daug kas yra juokinga. Jie kartais juokiasi patys iš savęs, juokiasi iš kito kalbos, juokiasi iš žmogaus, kuris gatvėje paslydo, ir pan. Suauge žmonės nesišaipto iš kitų tautų kalbų. Seniau pasitai-kydavo autobusuose, kad žmonės paklausdavo, kokia kalba kalbame. Kartais (labai retai) būdavo taip ir Čikagoje — kokia nors tamsi moterėlė surikdavo, kad kalbėtume angliškai, nes čia yra Amerika.

Nenorėčiau sutikti su tokiu R. B. tvirtinimu, "kad lietuviai, moką rusiškai ar žiną kelis žodžius, stengiasi demonstruoti rusų kalbos mokėjimą". Niekad nesu girdėjęs, kad lietuviai tuo girtųsi. Aš pats ir mano žmona mokame rusiškai (žinoma, dabar jau primiršę, nes nėra su kuo kalbėti), bet mums niekad neatėjo į galvą mintis, kad reiktų tuo didžiūotis.

Kalbų mokėjimas priklauso nuo žmogaus gabumų ir darbštumo. Negalima tvirtinti, kad lietuviams yra sunkiau lietuviškai išmokti. Nors lietuvių ir latvių k. yra išlikusios gyvos iš baltų k. grupės, o sėliai, prūsai, jotvingiai ir kiti jau yra išnykę, turti daug tų pačių žodžių, bet labai dažnai sakinio minties negali sugauti. Man teko po karo (Vokietijoje) gyventi viena-me kambaryje su latvių šeima. Turiu prisipažinti, kad aš šiek tiek pramokau, bet kaip reikiant neišmokau. Gal taip buvo todėl, kad man daugiau rūpėjo išmokti anglų kalbą. Gal aš iš tikrųjų nebuvau gabus kalboms, nes iš prigimties esu matematikas. Tačiau tokiems žmonėms, kaip dabartinis popiežius, kuris yra tikras kalbų fenomenas, išmokti svetimą kalbą nėra sunku.

• "TEVISKĖS ŽIBURIŲ" metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujumi prenumeratoriam — \$10.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Kęstučio grupės partizanų kapai Karbarių miške prie Luomių, Tauragės apskrityje. Vienintelis paminklas — medyje įrežtas kryžius

Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinaitis su senatoriumi R. Stanbury baltiečių surengtame vakare Kanados parlamento rūmuose

Kanados Helsinkio grupė

Jos posėdyje dalyvavo ir lietuvių atstovai

Si grupė įsisteigė prieš trejus metus ir turi per 40 narių. Prieš Belgrado konferenciją, kurioje peržiūrėtas Helsinkio susitarimų vykdymas, ši grupė rinko medžiagą apie žmogaus teisių pažeidimą Sovietų Sąjungos ir jos satelitų kraštuose. KLB centro valdyba tada irgi pateikė savo medžiagą apie persekiojimus Lietuvoje, pristatė liudininkus apie giminių lankymo ir emigracijos suvaržymus.

Buvęs grupės pirmininkas Martin O'Connell (MP Scarborough-Toronto) paskyrus ministru, jo pareigas perėmė Charles Caccia (MP Davenport, Toronto), kuris 1979. III. 15 sukvietė keliolika etninių grupių į Otavą, įteikti memorandumų apie žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungoje; ypač trukdymus sujungti šeimas. Maždaug už metų Madride bus vėl konferencija peržiūrėti Helsinkio susitarimų vykdymui, todėl reikia rengti medžiagą iš anksto.

Dalyvavo 10 grupių atstovų: žydų, lenkų, ukrainiečių, čekų, slovakų, lietuvių, latvių, šėn-ranskio gynimo grupės ir Pavergtų Tautų komiteto. Jos visos pateikė trumpesnius ar ilgesnius memorandumus. KLB pirm. J. R. Simanavičius įteikė memorandumą Kanados Lietuvių Bendruomenės ir Kanados Lietuvių Žmogaus Teisės Gintiti Komiteto vardu. Taip pat jis nurodė tris atvejus, kur jau keletą metų neleidžiama artistams giminėms atvažiuoti Kanadon savųjų aplankyti; du minėtų asmenų dalyvavo tame posėdyje. Buvo daug pasisakymų, diskusijų. A. Juzukonis aktyviai dalyvavo diskusijose.

Tarp pagrindinių pagedavimų buvo pasiūlymas, kad ši

parlamentinė grupė pasidarytų oficialiu komitetu su oficialiais atstovais iš parlamento ir senato, turėtų oficialią rekomendacinę teisę ir finansinius išteklius veiklai.

Visų dalyvavusių nuomone, parlamento ir senato nariai bei atstovai oficialios Kanados komisijose nėra pakankamai susipažinę su tikrąja padėtimi okupuotuos kraštuose ir pačioje Sovietų Sąjungoje, todėl jiems, sunku diskutuoti su sovietų atstovais. Jie kiekviena proga remiasi savo konstitucija ir nurodo visokius tikrus ir tariamus asmenų ar pvz. indėnų, eskimų varžymus Kanadoje.

Dalyvių tarpe buvo senatoriai P. Yuzyk, S. Haidasz, P. Bosa, parlamento nariai C. Caccia, L. Duciols, užs. reikalų ministras asistentas, L. Francis, Y. Shymko, Martin O'Connell, darbo ministras, R. Kaplan, W. Dinsdale, W. Clarke, užsienio reikalų ministerijos ir tarptautinio parlamentinio komiteto nariai.

Ypač dokumentuotai kalbėjo žydų organizacijų atstovai. Šėn-ranskio gynimo grupės ir Pavergtų Tautų komiteto. Jos visos pateikė trumpesnius ar ilgesnius memorandumus. KLB pirm. J. R. Simanavičius įteikė memorandumą Kanados Lietuvių Bendruomenės ir Kanados Lietuvių Žmogaus Teisės Gintiti Komiteto vardu. Taip pat jis nurodė tris atvejus, kur jau keletą metų neleidžiama artistams giminėms atvažiuoti Kanadon savųjų aplankyti; du minėtų asmenų dalyvavo tame posėdyje. Buvo daug pasisakymų, diskusijų. A. Juzukonis aktyviai dalyvavo diskusijose.

Tarp pagrindinių pagedavimų buvo pasiūlymas, kad ši

Lėšos jaunimo kongresui

Mažieji centrai aukoja, didieji — tyli

Lietuviškuose mūsų laikraščiuose vyrauja įvairios žinios ir įvykiai, susiję su didžiausiais lietuvių "centrais". Kanadoje tai būtų Hamiltonas, Londonas, Montrealis, Torontas. Visos kitos "kolonijos" tik retkarčiais, vienu ar kitu atveju, pajėgia atkreipti dėmesį į save.

Renkant aukas IV PLJK Kongresui per visas Kanados Lietuvių Bendruomenės apylinkes, kaip tik šios "mažosios" kolonijos kol kas atsisotėjo priešakyje, ne tik pripažindamos kongreso svarbą, bet kartu ir iš savo kišenų ji remdamos. Wellando apylinkė, kurioje liko vos tuzinas lietuvių, daugiausia pensininkų, paskyrė \$75.00 iš savo iždo ir dar surinko \$35.00 asmeninių aukų. Tai tikrai visiems džiuginantis pavyzdys. Nors nėra kongreso atstovo iš Wellando, nėra net jaunimo, visdėlto apylinkė mato reikalą stipriai paremti šį jaunimo renginį.

Iš tolimų Kanados vakarų — Kalgario ir Winnipeg'o yra gautos žinios, kad aukos baigiamos rinkti ir po \$250.00 bus atsiųsta iš abiejų miestų. Otava susibūrė ir suruošė linksmavakarių kongreso reikalams. Tuo būdu sutelkė \$200.00. Oakvillė, esanti visuomet Toronto šėšelyje, pasistumdėjo į priekį ir pažadėjo atsiųsti \$250. Delhi-Tillson-

burg tai tikra pažiba. Si apylinkė jau atsiuntė \$500.00, yra dar surinkus \$250.00 ir vis teberenka! Kaikas gali prikišti, kad šioje apylinkėje yra daug pasiturintų asmenų. Ne tiek pasiturintų, kiek duosnūs ir proporcingai daug aukoja. Mūsų "centruose" taip pat yra nemažai finansniškai stiprių žmonių, tačiau daugelis jų retai mato reikalą duoti stambesnę auką lietuviškiems reikalams. Kitos "kolonijos" dar renka aukas ir ketina netrukus jas atsiųsti.

Saukte šaukiasi klausimas: o kur mūsų centrai? Tiesa, iš Montrealio sklinda garsūs aidai, kad kongreso vėjus stipriai vyksta, ir jų stambi kvota (\$2,500.00) bus surinkta. Tačiau Londonas, Hamiltonas, Torontas iki šiol tyli — net ruse-nančio ženklo nesimato, o reikalas turėtų degti degti! Šiose vietovėse yra daug jaunimo. Toronte yra net šeši atstovai. Visom apylinkių bendruomenėm buvo išsiusta ta pati medžiaga, tuo pačiu laiku apie jaunimo kongresą ir jo vąją. Laiko dar liko, tačiau nedaug. Imkime pavyzdį iš "mažųjų" ir paremkime IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą!

IV PLJK Kanados Finansų Komitetas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRĖ KUN. K. GARUCKAS

Švenčionių ligoninėje balandžio 5 d. mirė kun. Karolis Garuckas, Ceikinių parapijos, Ignalinos rajono, klebonas. Sirgo plaučių vėžiu, nuo kurio ir mirė. Palaidotas balandžio 10 d. Ceikiniuose. Laidotuvsė dalyvavo du vyskupai, apie 100 kunigų ir didžiulė minia žmonių. Priešmirtiniame laiske, rašytame kovo 21 d., pranešė: "Šiandien iš Vilniaus atvežė man Šv. Tėvo telegramą, kurioje meldžia man stiprybės ir siūnčia palaiminimą, kartu ragina melstis už Bažnyčios ir visų reikalus". Vėlonis buvo gimęs 1908 m., kunigu įšventintas 1941 m. Garsėjo savo drąsa kovoti už religines bei tautines teises ir buvo Helsinkio susitarimų vykdymui remti Lietuvos visuomeninės grupės nariu. Ilgus metus buvo tardomas ir persekiojamas.

TRUKSTA DANGTELIIŲ

"Tiesa" kovo 16 d. išdėjo Salčinukose gyvenančių P. Pabrėžos laiška: "Nesioju rudus batus, bet vargas dėl tepalo: jo ne visuomet būna mūsų paruošiuose. Ar sunku paščiūti, kokį procentą gamina rudos ir kokį juodos avalynės, kad atitinkamai būtų paruošiami jiems tepalai?..." Tokių skundų redakcija jau buvo gavusi iš Švenčionių ir Valkininkų. Šias vietoves aptarnauja Lietuopsąjungos tarprajoninė didmeninė Vilniaus bazė, vadovaujama direktoriaus Juozo Veriko. Pastarasis kaltę suvertė "Lietuvos buitinės chemijos" susivienijimui. Pernai buvo užsakyta 32.500 dežūčių rudo tepalo avalynei, o gauta tik 20.000. Siemet didmeninei bazei "Lietuvos buitinės chemijos" susivienijimas dar nepristatė nė vienos dežutės su rudo tepalo batams. Priežastis — nėra dežūčių... su ruda dangteliais. J. Verikas, įklimpes to kioje centrinio planavimo peklėje, "Lietuvos buitinės chemijos" susivienijimui siūlo atsispausdinti rudų etikečių spaustuvėje ir jas klijuoti ant dežūčių dangtelių. Prieš pradėdant tokią sudėtingą operaciją, patartina būtų patikrinti klijų atsargas.

UNIVERSITETO SUKAKTIS

Augštojo ir specialiojo vidurinio mokslo "ministeris" Henrikas Zabulis, priklausantis Vilniaus universitetui 400 metų sukakties minėjimo ruošos komiteto, "Tiesos" balandžio 1 d. laidoje pateikia duomenį apie planuojamus renginius. Universiteto sukaktis bus minima antrojoje rugsėjo pusėje, susiejant ją su 401-ųjų mokslo metų pradžia. Pasak H. Zabulio, bus surengta konferencija "Pažangioji miltis šalies universitetų istorijoje", atidaryta paroda, atskleidžianti tos "pažangios" moksline minties istoriją. Studentų miestelyje, Saulėtekio alėjoje, planuojama atidengti skulptūrinę kompoziciją "V. Leninas ir V. Kapsukas Porininc". Pagrindinius universiteto sukakties minėjimus įvyks Vilniaus operos ir baletų teatre, studentų koncertas — Vilniaus sporto rūmuose. Vilniaus dailės parodų rūmuose planuojama paroda "Vilniaus universitetas Lietuvos dailėje". Šiuo metu rengiamos moksline konferencijos universiteto fakultetuose, restauruojami jo pastatai. Vilniaus universiteto dienos šį mėnesį įvyks Maskvos liaudies ūkio parodoje. Universiteto sukaktis su prosovietinė propagandos doze bus perkelta ir į užsienį. Ji jau esanti įtraukta į UNESCO sukaktuvinių datų kalendorių. UNESCO konferencijos dalyvau universiteto mokslininkai su specialiais pranešimais, o UNESCO būstinėje Paryžiuje bus atidaryta Vilniaus universiteto laimėjimus atspindinti nuotraukų paroda. Jos perkėlimą į kitas šalis pasirūpins ryšius su Sovietų Sąjunga palaikančios bičiulių draugijos.

V. Kst.

JUOZAS BALAITIS, akordeonistas iš Toronto, laimėjęs pirmą premiją Kanados lietuvių talentų varžybose Hamiltone kovo 25 d. Nuotr. J. Miltenis

AUKLĖTINIŲ SUSITIKIMAS

Vilniaus universiteto 400 metų sukakties proga jame buvo surengtas hidrometeorologų suvažiavimas. Jame susitiko gamtos fakulteto meteorologijos ir klimatologijos katedros absolventai, kurių ši katedra per 20 metų yra paruošusi 236. Didžioji pusė suvažiavime negalėjo dalyvauti, nes artėjantį pavasarį jų laukia didelis darbo krūvis hidrometeorologijos tarnyboje. Suvažiavusius auklėtinius sveikino katedros vedėjas prof. Č. Kudaba, paliesdamas gamtos saugos srityje pasiektus laimėjimus. Apie mokslinius fakulteto darbus, botanikos sodo plėtimą perspektyvas kalbėjo gamtos fakulteto dekanas R. Tarvydas.

GARANTUOJA 300 NUMERIŲ

Oficialiai kompartijos oficiozas "Tiesa" leidžiama kasdien keturių puslapių, išskyrus pirmadienį. Kaikuriuos skaitytojus sudomino faktas, kad ji kartais nepasirodo ir kitomis savaitės dienomis. Pasiaškinimą A. Laurinčiuko vadovaujama redakcija paskeblė vasario 1 d. laidoje. Kadangi metinė šio dienraščio prenumerata yra 6 rubliai, o vieno egzemplioriaus kaina — 2 kapeikos, skaitytojams per metus garantuojama 300 numerių, atitinkamai skiriamos popieriaus atsargos. Teigiama, kad laikraštis dėl svarbių įvykių kartais išleidžiamas pirmadieniais ir netgi švenčių dienomis. Dėlto kaikurių numerių išleidimą tenka perkelti į kitą dieną. Redakcija, atrodo, nutylė kitą įdomų faktą, būtent, ilgas L. Brežnevo bei kitų kompartijos vadų kalbas, dėl kurių ciliaim "Tiesos" numeriai tenka pridėti porą ar daugiau papildomų puslapių, sumažinančių iš anksto suplanuotas popieriaus atsargas. Po šiuo pasiaškinimu "Tiesos" vasario 1 d. laidoje randame pridėtą pastabą: "Sekan- tios "Tiesos" numeris išeis šeštadienį, vasario 3 d." Penktadienį turėjęs iš-eiti numeris nukeliamas į šeštadienį.

"ĄZUOLO" KLUBAS

Kovai su alkoholiu Rokiškyje prieš trejetą metų buvo įsteigtas "Ąžuolo" klubas, jungiantis stikluoko atsiakiusius buvusius alkoholikus. Reportažą apie "Ąžuolo" veiklą "Vals-tietis" Laikraštys" kovo 22 d. paskelbė J. Malašauskas. Jame aprašoma pobūvis su gausiais pateikalais be degtinės, vyno ir alaus. Ant pakylės buvo pastatytas druto ąžuolo ka-mienas, netikėtai prasnėjęs žmo-gaus balsu: "Jūs tikri ąžuolai. Atei-kite, mano ištermingieji, valingau-sieji, įkalkite į kamiens po vieną vi-nį už blaivybės metus". "Ąžuolo" klubo pirm. J. Vaičiūnas kameian-jale 10 vienių, V. Kublickas — 8, V. Bagdonas — 6, J. Pučka — 4, P. Pa-šakorius — 3, A. Burkauskas, K. Ba-ronas, V. Jaruševičius ir A. Dilba — po 2. Antialkoholinio klubo įstei-gėjas B. Balčiūnas, narkologinio skyriaus felkeris, pobūvio dalyvis suapžindino su jaunuoju A. Girčiu, kadaise buvusiu aršiausiu girtuokliu Rokiškio rajone, degtinės neragavusiu pustrėčią metų. Sėkmingai atli-kus bandomąjį laikotarpį, jam buvo įteiktas storas aplankas su jo girta-vima lietušiomis nuobaudomis — leista pačiam sudeginti tuos gėdin-gus dokumentus. Pranešimą padarė pobūvyje dalyvavęs vyriausias Lie-tuvos narkologas V. Mačiulis. Jis pa-brėžė, kad tokių antialkoholinių klubų Lietuvoje dabar jau yra vienuoli-ka. Narkologijos felčeriai organi-zuoja jungtinius narkologinius punk-tus Lietuvos miestuose bei rajonuose. Vilnius jau turi 35 tokius punk-tus, Klaipėda — 12, Šiaulių rajonas — 7, Kauno — 5, Alytus — 4, Pa-nėvėžio — 2. Visoje Lietuvoje taip-gi veikia 53 narkologiniai kabinetai, du narkologiniai skyriai prie respub-likinių psichoneurologinių ligoninių Vilniuje ir Kaune.

V. Kst.

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos velykinių margučių dažymo konkurso laimėtojai: Tomas Kekys, darželio, Audrė Ciparytė, II sk., Algis Rudaitis ir Lilija Liaukutė, III sk., Stasys Kareckas, VII sk., Audrė Verbieckaitė, Ramunė Mačytė, IV sk., Danielius Rukšėnas, VIII sk., Rimas Šiūlys VI sk., Sandra Ciparytė VI sk. ir Almis Lukavičius, X sk.

HAMILTON

VYSK. M. VALANČIAUS MO-KYKLA gegužės 12, šeštadienį, už-baigia savo mokslo metus. Ta pro-ga yra rengiamos mokslo metų už-baigimo ir abiturientų išleistuvių iškilmės, kurios prasidės 9.30 v.r. su Mišiomis AV šventovėje. Po to Jau-nimo Centre įvyks iškilmingas moks-lo metų užbaigimo aktas. Mokyklos vaikų tėveliai ir visi besidomintys lietuviškuoju švietimu kviečiami at-vykti į iškilmes. Tėvų komitetas ruoš-iasi visus dalyvaujančius pavašinti. Mokykla šiemet užbaigia mokslo me-tus su 85 mokiniais ir išleidžia 11 dešimtą skyrį baigusių abiturien-tų. Kitais mokslo metais Hamiltone bus bandoma organizuoti augštes-niuosius lituanistinius kursus, ku-riuose mūsų gimnazistai galės įsigyti švietimo ministerijos pripa-žintą svetimos kalbos užskaitą.

Mokyklos vedėjas

STAIGIAI MIRE balandžio 8 d. a.a. Balyš Daugilis. Vėlonis su savo šeima gyveno Burlingtone ir turėjo darbą Oakvillės Fordo fabrike. Pri-klauše šaulių organizacijai, buvo ge-ras ir tautiškai susipratęs lietuvis. Su šauliška palyda balandžio 11 d. jis buvo palaidotas Šv. Jono lietu-vių kapinėse Mississaugoje. Staigos mirties sukrėsti nuliūdime paliko jo žmona Evelina, sūnus ir trys duk-ros. Lietuvoje gyvena jo dar du bro-liai ir trys seserys.

UŽBAIGĖ FILMĄ. Jonas Miltenis ir Vitalius Matulaitis užbaigė 3000 pėdų spalvotą filmą iš Pasaulio Lie-tuvių Dienų Toronte. 83 minučių

ST. PETERSBURG, FLORIDA

DAIL. JUOZO BALTUONIO me-džio šaknų skulptūrų paroda įvyko kovo 10 — 11 d. d. lietuvių klubo patalpose. Atidaryme apie dailinin-ko kūrybą kalbėjo dail. J. Juodis. Parodą aplankė daug žmonių.

FLORIDOS UNIVERSITETO (iš Gainesville, FL) choras koncertavo kovo 17 d. klubo salėje. Apie 50 jaunų merginų ir vyrų sambūris, vadovaujamas prof. John Grigsby, gražiai ir muzikaliai atliko Hassle-rio, Mozarto, Brahmsio, Jarretto, Griego ir kitų kompozitorių kūri-nius. Staigmena buvo specialiai šiai-nius. Staigmena buvo šiai progai pa-rašyta Floridos universiteto baigisio ir buvusio choro pirmininko Rimo Karnavičiaus - Karniaus pirmą kar-tę atlikta daina "Pavasari" (pa-gal V. Slaito eilėraštį "Iš vienuo-liško dienoraščio"), kurią choras, diriguojant pačiam Rimui, pasigė-rtinai padainavo lietuvių kalba.

VILNIAUS UNIVERSITETO 400 METŲ sukakties minėjime skaitys žymesniųjų tu universiteto auklėti-nių kūrinių ištraukas šie dailiojo skaitymo mene pasireiškę asmenys: A. Karnienė — iš M. K. Sarbievi-jaus poezijos, O. Galvydienė — iš A. Mickevičiaus "Pono Tado", A. Kar-nius — A. Mickevičiaus "Konrado Valenrodo atsisveikinimą", K. Gim-zauskas — iš S. Daukanto "Darbai ir užgrūdinimai", A. Mateika — M. Valančiaus "Pranelis paukštvanagis", L. Jurgėlaitė — K. Bradūno "Universiteto kieme". Išsėdėtinai, kad Vilniaus universitetas yra se-nesnis net 176 metais už Maskvos universitetą ir 122 metais senesnis už Kijevo akademią.

ST. PETERSBURGO LITUANIS-TINĖ MOKYKLA veikia lietuvių

filme matysime lituanistinių moky-klių mokytojų suvažiavimą, sportini-nių varžybas, dainų šventę ir seimo ruošą banketa. Gegužės gale J. Mil-tenis su V. Matulaitiu yra pakvie-tas A. A. Tamošaičių į Kingstontą sukurti filmo apie tautinį lietuvių me-ną.

"AUKURAS" grįžo iš savo sėkmin-gų gastrolių Niujorke. Ten du va-ka-rus — vieną Elizabeth, New Jer-sey, suvaidino B. Sruogos "Pavas-rio giesmę", kitą vakarą Niujorke, Kultūros Židinį, vaidino visur pa-sisekimą turėjusią komediją "Po-nios Dulskenės moralė". Išvykoje dalyvavo 14 aukuriečių.

STASĖ IR ALGIS AUSROTAI žie-mos atostogas praleido Puerto Rike, San Juan vasarvietėje. Iš Floridos, ten aplankius visus savo gimines ir draugus, sugrįžo L. Skripūtė. K. M.

ATEITININKAI kviečia visus da-lyvauti jų metinėje šventėje, kuri įvyks balandžio 27, 28 ir 29 dienio-mis. Penktadienį — susipažinimo va-ka-ras, o šeštadienį visi kviečiami da-lyvauti šokiuose Jaunimo Centre. Šeštadienį, 11 val. ryto, iškilmin-gos pamaldos, dalyvaujant su vėlia-vomis Ausros Vartų šventovėje. Po to Jaunimo Centre kandidatų atliks įžodį. Paskaita — kun. J. Staškaus iš Londono. Po meninės dalies — pusrėjų. Visi kviečiami dalyvau-ti. A. P.

• Lietuviškoji spauda yra tauti-nės gyvybės maitintoja.

klubo patalpose. Darbuojasi trys mokytojos: A. Klierienė, Moore ir S. Vaitienė. Specialiai programai ta-li-kina S. Velbasis. Mokykla turi tris grupes: kalbančių lietuviškai, silp-nai kalbančių ir nekalbančių, bet suprantančių lietuviškai. Šiuo metu mokyklą lanko 9 mokiniai. Pamokos vyksta kiekvieną šeštadienį nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p.

TARPTAUTINIO FESTIVALIO tikinčiųjų pobūvis įvyko kovo 14 d. J. dabar buvo įsijungę daug asmenų, talkinanų savo šeimų narių. Pobū-vyje dalyvavo 176 asmenys. Buvo pasidalinta išpuošti ir pasidžiaug-ta, kad, reikalui esant, kiekvienas narys jungiasi į bendrą darbą. Di-džiausia našta teko parengimui vado-vei A. Karnienėi, kuri tvarkė ir rū-pinosi paviljono bei virtuvės paruoš-imu, L. Žvynienėi, kuri vadovavo valgio gamybai (jų dėka iš bufeto gauta \$3,270.00 pelno), dail. Vaitie-kūniui, tvarkiusiam meno skyrių.

JAV LB TARYBOS RINKIMAI įvyksta š. m. gegužės 5-6 d. d. ir 12-13 d. d. Amerikos Lietuvių Klubo patalpose; balsavimo laikas: 5 ir 12 dienomis (šeštadieniais) nuo 12 v. iki 4 v. p. p., 6 ir 13 dienomis (sekmadieniais) nuo 10 v. r. iki 4 v. p. p. Balsuoti gali kiekvienas lietuvis, nejaunusnis kaip 18 m., asmeniškai arba laišku. Norįs balsuoti laišku turi gauti balsavimo kortelę su in-strukcija, kaip balsuoti šiuo būdu.

L. Ž.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir ap-traukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA" 830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš \$13,000,000.

MOKAMĖ UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% 9% 10% term. depozitus 1 m. 10% term. depozitus 3 m. 9% pensijų fondas 10%

IMAME UŽ: asmenines paskolas 12% nekiln. turto pask. 11%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

NAUJOJI VLIKŲ VALDYBA pir-mąjį savo posėdį turėjo kovo 31 d. Rockvillėje, Marylando valstijoje. Skelbiamas pasiskirstymas pareigo-mis: pirm. — dr. K. Bobelis, vice-pirm. politiniams reikalams — dr. K. Jurgėla, vicepirm. tarporganiza-cininiams bei visuomeniniams reika-lams — inž. L. Grinius, vicepirm. lietuvių informacijos reikalams — dr. J. Balyš, vicepirm. amerikiečių informacijai — dr. J. Stukas, laik-i-nai einantis ir išdininko pareigas, sekr. — dr. J. Stiklorius, narys spe-cialieji reikalams — J. Daugėla, teisinė patarėja — dr. E. Armanie-nė. Aptartos veiklos gairės. Apie VLIKŲ biudžetą bei jo sudarymą pa-informavo buvęs VLIKŲ sekr. Br. Bieliukas. Balandžio 1 d. VLIKŲ val-dybos pirm. dr. K. Bobelis aplankė dr. D. Krivicką Vašingtone. Jis bu-vo paprašytas ir toliau vadovauti Lietuvių Žmogaus Teisių Komisijai. Valdvybos vardu pažadėta parama šios komisijos darbams.

BALTIEČIŲ STUDENTŲ KLU-BAS Illinois universiteto Cham-paign-Urbanos skyrtyje kovo 3-4 d. d. dalyvavo tarptautinėje universi-teto mugėje. Baltiečiai savo rodi-niams turėjo tris stalus. Veikliausi buvo lietuviai ir latviai. Mugės lan-kytojai ypač domėjosi lietuviškių kryžių drožiniais, gintaro dirbiniais, latvių audiniais, latvišku siūriu. Buvo rodomos Lietuvos vaizdų skaidrės, grojamos lietuviškos ir latviškos me-lodijos, dalinami lietuviškių bei lat-viškių patiekalų receptai, kurių net neužteko lankytojams. Lietuviai stu-dentai paskleidė į anglų kalbą iš-verstą "LKB Kroniką". Buvo renka-mi parašai "Amnesty International" peticijai, reikalaujančiai laisvės už religinius įsitikinimus kalinamiems asmenims Sovietų Sąjungoje.

DETROITO LIETUVIŲ KULTŲROS CENTRE iškilmingu pobūviu gegužės 19 d. savo veiklos trisde-simtmetį paminės tautinių šokių grupė "Silainė". Buvusieji šokėjai prašomi pranešti savo adresus vado-vei Gaičiai Gobienei, 6849 Vernon St., Dearborn, Mich. 48127.

GAMTOS APSAUGOS ĮSTAIGO-JE dirbantį Valdas Adamkus gavo dar vienas papildomas pareigas. Jis bus vykdomuoju pirmininku Tarp-tautinėje Jungtinėje Komisijoje, ku-rią sudaro 8 amerikiečiai ir 8 kana-diečiai. Ši komisija rūpinsis didžiū-jų JAV ir Kanados ežerų apsauga nuo taršos. Jai teks tirti tu ežerų vandens kokybę, surasti pagrindi-nius taršos šaltinius, pasiūlyti JAV ir Kanados vyriausybės geriausias priemones vandens apsaugai.

RASYTOJAS ALGIRDAS LANDS-BERGIS, profesorijantis Fairleigh Dickinson universitete, dviem lai-skais dienraščio "The New York Times" redakcijai reagoavo į jos korespondento Maskvoje D. K. Ship-lerio straipsnį apie Baltiją kovo 11 d. laidoje. A. Landsbergis atkreipia redakcijos dėmesį, kad D. K. Ship-leris lietuvių, latvių ir estų tautos, gyvenančias tradicinėse savo srity-s, kažkodėl vadina tik etninėmis mažumomis, lyg jis rašytų apie Niujorko Bronx dalį ar Mott gatvę. Tų tautų pastangos išsaugoti savo tau-tiniam savitumui laikomos etnocen-trizmu. D. K. Shipleris nepastebėjo, kad kova Pabaltijy už politinę laisvę vyksta jau nuo 1940 m. Jis nemini Helsinkio grupės Lietuvoje, Tikin-čiųjų Teisėms Ginti Komiteto, dina-miškiausios visoje Sovietų Sąjungoje pogrindžio spaudos. Toliau A. Landsbergis atmeta D. K. Shiplerio argumentą, kad nerealu yra kalbėti apie nepriklausomybę mažytėms ša-lims, kurių istoriją sudaro vokiečių, švedų, danų ir rusų viešpatavimas. Vadovaujantis tokiais "tikroviniais" principais, į Sovietų Sąjungą turėtų įsijungti Suomija, o arabų pasaulyje iširti Izraelis. Šiuo atveju D. K. Shipleris samoningai nutylė XIII š. siekiančią valstybinę Lietuvos tradi-ciją, Baltijos šalių nepriklausomy-bės metais pasiektus kultūrinus bei politinius laimėjimus. Kitame laiške A. Landsbergis atkreipia redakcijos dėmesį į faktą, kad neskiriami ter-minai "rusai" ir "sovietai", turintys skirtingą reikšmę. Be to, seniau pra-nešimuose iš Pabaltijo miestų būda-vo pridedami tu sovietinių respub-likų pavadinimai, o dabar jie jau priskiriami tiesiog Sovietų Sąjungai, neminint tautinių respublikų. Pasak A. Landsbergio, "N. Y. Times" dien-raštis pasisakydavo už laisvo apsi-sprendimo teisę visoms tautoms. Da-bartinė išvesta "antraeilį tautų" savoka yra reakcinga, nesuderinama su liberalia šio dienraščio pozicija.

St. Catharines, Ont.

KUN. DR. J. GUTASUKAS, ne-žiūrint vyresnio amžiaus, kovo pa-beičioje gyvai ir įdomiai vedė reko-lekcijas, kurias išklaušė didžioji dauguma Niagaros srities lietuvių. Dalyvavo taip pat keletas iš anapus Niagaros upės — Buffalo miesto. Malonu ir džiugu buvo matyti tiek vienon vieton susitelkusių lietuvių. Relekcijos truko tris dienas ir baigėsi sekmadienio pamaldomis, po kurių gerb. kunigas apdovanojo dalyvius savo paties parašytom re-liginio turinio labai vertingom kny-gom.

LIETUVOS TIKINČIŲJŲ REI-KALAMS šiemet surinkta rekordinė suma — \$2230. Stambiausia auką — \$1000 įteikė niagarietis Jurgis Gu-dinskas. Mūsų nedidelė apylinkė tikrai gali pasidžiaugti tokiu tautie-čių nuosirdumu.

MARIUS SETKUS, prieš keletą metų baigęs Thunder Bay universi-tetą branduolinę fiziką, kovo 31 d. buvo pakviestas dalyvauti "Vėjo energijos" simpoziume, kuris įvyks Bramptone, Ont., Sheridan kole-gijoje.

Ryersono institutas jį pakvietė demonstauti naujausias masinas "Energy Exposition" parodoje, ku-ri įvyks gegužės 3-6 dienomis Toron-te, (Harbour Parks-York ir Lakesho-re gatvių sankryžoje, kiekvieną die-ną — nuo 10 v.r. iki 8 v.v. Toje parodoje M. Setkus galbūt paaiškins ir apie jo paties konstruktuojamo automobilio, varomo saulės energi-ja, modelį-prototipą. Kor.

Brazilija KETVIRTOJI IMIGRANTŲ OLIMPIADA Sao Paulo mieste įvyks rugpjūčio 10-27 d. d. J. jos rė-mus yra įtrauktos kultūrinio pobū-džio parodos ir sporto varžybos. Lie-tuvių dalyvavimą šioje ateivių šven-tėje svarstė Brazilijos Lietuvių Ben-druomenės valdyba su pirm. J. Ta-tarūnu, tarybos pirm. A. Sliesorai-čiu ir revizijos komisijos nariu J. Čiuvinšku. Pastarasis padarė pagrindi-nį pranešimą, nes jam teko rūpin-tis visų ankstesniųjų parodų suren-gimu. Šį kartą J. Čiuvinškas, artė-jantis prie 80 metų amžiaus suka-ties, norėtų ir kitų lietuvių tautos. Nutarta sudaryti 5 asmenų komite-

tą, kuris rūpinsis lietuvių skyrlaus parodų suorganizavimu. Šventėje dalyvaus 80 tautinių grupių, gyve-nančių Brazilijoje. Tarp jų vėliau plevėsuos ir Lietuvos trispalvė. Sportininkų pasirodymą organizuos Vytas Tumas. Tikimasi, kad kul-tūrinėje programoje galės dalyvau-ti abu Sao Paulo lietuvių tautinių šokių ansambliai ir jaunimo choras "Vulunge". Tragikų birželio įvyki minėjimas bus surengtas Lituanikos stovyklavietėje. Jis bus pradėtas Mi-šiomis už žuvusius mūsų tautos kan-kinius.

Australija

SYDNEJAUS OPERA savo patal-pose kasmet surengia folklorinius festivalius, dalyviams taikydama at-rankos principą. Šį egzaminą sėk-mingai išlaikė ir oficialų kvietimą gavo Sydnejaus lietuvių tautinių šo-kų grupė "Gintaras", turinti tris va-dovus. A. Soudargienė rūpinsi tauti-nių šokių autentiškumą, K. Kazo-kas — techninių jų atlikimu, G. Vi-lūnaitė — organizavimą "Gintaro" reikalais. Šiemetinis festivalis įvyks metų viduryje. Jame "Gintaras" dalyvaus su lietuviškomis vestuvėmis. Kadangi masinėms scenoms trūksta atlikėjų, talkon yra pakviesta Mel-burno tautinių šokių grupė "Klum-pakojis" su savo naująja vadove A. Morkūniene, buvusia Kanados lietu-vaite, priklausiusia Hamiltono "Gy-vatarui". A. Soudargienės nuomone, toks dviejų grupių bendradarbiavi-mas esąs sveikintinas žingsnis. Jis ne tik sustiprins lietuvių pasirody-mą Sydnejaus operoje, bet ir padės užmegzti tarpusavio ryšius Sydne-jaus ir Melbourne lietuvių jaunimui.

Britanija

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SA-JUNGOS suvažiavime Londone cen-tro valdybą išrinkti du nauji nariai. Pareigomis valdyba pasiskirstė ba-landžio 6 d. įvykiuose pasėdyje: pirm. — Jaras Alkis, I vicepirm. — Zigmas Juras, II vicepirm. — Stepo-nas Nenortas, sekr. A. Vilėnskas, nariai kultūriniais, politiniams ir lituanistiniais reikalams — B. But-rimas, K. Tamošius, R. Sova. Pas-tarieji du yra naujai išrinkti valdy-bos. Suvažiavime buvo plačiau ap-žvelgta Lietuvių Sodybos ir Lietu-vių Namų Bendrovės Londone veik-la. Sodybos pelnas 1978 m. padidėjo 800 svarų ir pasiekė 10.386. Joje gy-vena 12 lietuvių pensininkų, kurie už patalpų, maistą per savaitę mo-ka po 27 sv. Atostogautojams viena savaitė kainuoja 50 sv. Yra gautas leidimas įrengti du butus prie žali-osios girės esančiame pastate. Juo-se galėtų apsigyventi 4 žmonės, bet pastato pertvarkymas pareikalautų 24.000 sv. Sodybai vadovauja Berna-deta ir Justas Snabaičiai. Londone Lietuvių Namų pelnas, padidėjęs 4.415 svarų, 1978 m. davė rekordinę 17.407 sv. sumą. Kapitalinių išlaidų padaryta 938 sv., remontams išleista 601 sv. L. Namų vedėjų dirba K. Makānas. Metinių nuosavybės mo-kesčių už L. Namus, siekiančių net 2.600 svarų, nepavyko sumazinti.

Šveicarija

SVEICARIJOS LIETUVIŲ BEN-DRUOMENES valdyba penkios šios šalies miestų ir mokslo institucijų bibliotekoms padovanojo po pilną "Encyclopedia Lituanica" komplek-tą. Tikimasi, kad ji atsvers didžiojo sovietinei enciklopedijai iškraipytas žinias apie Lietuvą. Maskvinį lei-di-nį anglų kalba, kuris yra įpusėtas, turi dvi Šveicarijos bibliotekos.

Vokietija

LANDSMANNSCHAFT DER DEUTSCHEN AUS LITAUEN (Lietuvos Vokiečių Draugija) šiemet vėl išleido tradicinį savo metraštį "Heimatgruss". Jo redaktoriai — Edith Kunfert, Elisabeth Josephi ir Alfred Frankelt. Leidėjo adresas: Heimatgruss, Ostpreussenstr. 76, 2839 Wehrbeck, W. Germany. Šia-me 120 psl. leidinyje yra daug me-džiagos, liečiančios Lietuvą ir lietu-vious, atsiminimų, Lietuvos vaizdų. Jin taipgi yra įtrauktas montreale-iš poeto dr. Henriko Nagio vieno eilėraščio vertimas į vokiečių kalbą, studijinis Gražinos Krivickienės raši-nys "Žvilgsnis į gyvųjų ir mirusiųjų santykius lietuvių tautosakoje" ("Beziehung zu Toten"), ilius-truotas dail. Marijos Žymantienės..

Lenkija

"AUSROS" 1979 m. 1 nr. jau iš-leistas Seinuose. Jame aprašomas Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos centro valdybos posėdis, nagrinėjęs Lenkijos teritorijoje esančių lietuvių kultūros paminklų apsaugą. Pateikiamas šios organizacijos valdybos pirm. J. S. Paranevi-čiaus padarytas pranešimas, apibū-dinęs dabartinę tu paminklų būklę. Suvalkų trikampio kultūrinį gyveni-mą nušviečia pasikalbėjimas su tos veiklos organizatoriais. "Siluetų" skyrius suapžindina skaitytojus su An-gle Šliaučiene, miničia visuome-ninio darbo penkiadesimtmėti. Rašoma apie Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį, šimtąsias Jono Bi-lionio gimimo metines, apie Mažosios Lietuvos tautosakos rinkėją Vilij Kalvaitį. Minėtinas etnografinis straipsnis "Vestuviniai papročiai Punsko-Seinų apylinkėse", kalendo-rinių švenčių aprašymas.

Ročesterio "Lazdyno" šokėjos Kepurinės šokyje. "Lazdyno" ir Čiurlionio ansamblio kanklių orkestro koncertas įvyks gegužės 6 dieną Ročesteryje, JAV

Informacinės ir kritinės pastabos

Australijos Lietuvių Bendruomenės rūpesčiai

B. STRAUKAS

Australijos Lietuvių Bendruomenė gali būti priskiriama prie pačių jauniausių mūsų išeivijos istorijoje. Prieš antrąjį pasaulinį karą Lietuvoje mažai kas turėjo išsamesnių žinių apie Australiją kaip žemyną, o juo labiau kaip emigracijai tinkamą kraštą. Tai labai apgalvėtina ano meto informacijos stoka ir gal mūsų užsienio reikalų ministerijos apsilėidimas nepatyrinėti šio žemyno ekonominę ir politinių sąlygų, pasukant ano meto (1926-30) dešimtis tūkstančių lietuvių emigrantų į skurdžias Pietų Amerikos šalis. Jei ši masė mūsų tautiečių būtų tuomet pasiekusi Australijos krantus, nėra jokios abejonės, čia būtų buvusi sukurta ekonominė ir tautiškai pajėgi lietuvių kolonija, kuri savo patirtimi ir ekonominiais ištekliais būtų daug padėjusi pastarojo pokario, tikriausiai dabartiniam emigrantams.

Nepažįstama žemė

Kaip neįtikima būtų, turime prisipažinti, kad lietuvių emigracija iš DP stovyklų į Australiją visai nefigūravo mūsų išeivijos planavimuose. Iki 1948 m. Australija buvo "terra incognita" — nepažįstama žemė. Žinojome, kad į šį kraštą britai tremdavo savo kriminalinius nusikaltėlius ir kad visas žemynas apgyventas triušiu ir kengūrų, tarp kurių maišosi avių bandos.

Australiją "atrado" ir per trumpą laiką į šį kraštą emigruoti paskatino būrelis drąsių vyrų bei merginų, kurie iš DP stovyklų savanoriškai užsirašė emigruoti į Australiją ir 1947 m. laimingai pasiekė šį tolimąjį kontinentą.

Netrukus stovyklas užplūdo šimtai laiškų, kuriuose buvo giriamas šio krašto ekonominės ir klimatinės sąlygos (kone amžina vasara), jo gamta ir žmonės. Be to, čia išvykstantiems nereikėjo afidavitų, nebuvo "muskulų tikrinimo", leido keltis su šeimomis; emigrantai buvo ap rūpinami darbu ir net apsigyinti darbo drabužiais. Visa tai paskatino tūkstančius asmenų greičiau nusikratyti įkūrėjusių stovyklinių gyvenimu ir apsispręsti už greitą emigraciją į Australiją.

Organizacinė užuomazga

Reikia stebėtis, kad į šį "nežinomą" kraštą per nepilnus 5 metus atsikėlė 10.000 lietuvių. Niekas čia jų išskėtom rankom nelaukė. Senų emigrantų kaip ir nebuvo. Nors randama duomenų, kad jau XIX š. pradžioje atsitiktiniai lietuviai emigrantai pasiekdavo Australiją, bet jie dingo be ženklo. Kiek didesnis būrelis lietuvių čia atsirado po 1926 m., bet vos pajėgė susiorganizuoti į Australijos Lietuvių Dr-ją, kuri dėl nežymaus narių skaičiaus veiklos neišplėtė.

Tad dabartinei Lietuvių Bendruomenei teko pradėti tuščiom rankom, viską sukurti iš nieko. Gal arti tiesos prielaida, kad į Australiją pasuko "kietasis branduolys", nepabūgęs vykdyti į nežinią ir apsisprendęs ryžtingai rungtis su nežinoma ateitimi. Po virš 30 emigracijos metų galime pasidžiaugti, kad pasirinkimas mūsų neapvylė. Beveik visi, kas tik norėjo, gerai įsikūrė ir vargstančių beveik nėra.

Išplėsta socialinė drauda teikia nors ir nedideles, bet kuklų pragyvenimą užtikrinančias pensijas, nieko iš algų neišskai-

tant per darbingąjį laikotarpį. Pensininkai gauna nemokamą visokeriopą medicinos pagalbą ir įvairiausių papigimimus (mokesčiai už namus, vandenį, telefoną, automobilio registracijas, teatrą, kiną, geležinkelį ir t. t.). Tai neverčia kietai taupyti senatvei. Dėl šių priežasčių didelė dalis šeimų, sulaukusi pensijos, leidžia sau, kaip sakoma, "pavandrovoti" po platųjį pasaulį. Gyvenimo lygis mažai kuo skiriasi nuo Amerikos ar Kanados.

Kaip jau pradžioje minėjau, atvykę čia, radome Sydnejuje, tame kosmopolitiniame didmiestyje (per 3 milijonai gyventojų), susiorganizavusią Australijos Lietuvių Dr-ją. Turėdami su vietos valdžia dvejim metam darbo sutartį, turėjom vykdyti ten, kur buvome siunčiami. Tad ir organizacinis darbas taip išblaskytam buvo labai nepalankus. Bet palengva nuo šios prievolės atsipalaidavome ir pradėjome burtis į didesnį centrą: Sydnejų, Melburną, Adelaidę, Pertą, Brisbanę ir kt. mažesnius miestus. Atitinkamose vietovėse ėmė organizuoti Australijos Lietuvių Dr-jos skyriai. Prie jų palengva atsirado chorai, tautinių šokių grupės, savaitgalio mokyklų užuomazgos. Didesniuose centruose (Sydnejuje, Melburne, Adelaidėje, Perte ir Brisbanėje) gavome ir lietuvių kapelionus. Kapelionai gal ir buvo pat svarbiausia mūsų jungtis. Neturint jokių tautinių patalpų, šventovė buvo vienintelė vieta, kur visi susitikdavome. Prie šventovių salės prasidėjo ir pirmieji susirinkimai, taigi vi-

suomeniška veikla, chorų ir šokių repetitijos, tautinės šventės ir kt.

Lietuvių Bendruomenė

Pradėjus organizuoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kilo reikalas ir čia suorganizuoti Australijos Lietuvių Bendruomenę. Norint išvengti dvilypumo, 1950 m. Australijos Lietuvių Dr-jos centras su visais skyriais ėmė vadintis Australijos Lietuvių Bendruomenė. Po šio persiorganizavimo, 1950 m. gruodžio 26-30 d. d. įvyko pirmasis Australijos Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas Sydnejuje. Buvo apsvaistyti ir priimti Bendruomenės įstatai ir pati organizacija įstatyta į vėžes.

Didesniuose centruose buvo įsteigtos Bendruomenės apylinkės, o mažesnėse vietovėse, kur lietuvių skaičius buvo mažas — seniūnijos. Ši organizacinė struktūra išliko iki šiol.

Pradžioje buvo kiekvienų metų pabaigoje šaukiami Bendruomenės apylinkių ir seniūnijų atstovų suvažiavimai. Vėliau šitvarka buvo pakeista ir jau beveik 20 metų, kai atstovų suvažiavimai, vadinami krašto tarybos suvažiavimais, vyksta kas antri metai trijuose didžiausiuose lietuvių centruose: Sydnejuje, Melburne ir Adelaidėje. Suvažiavimai išlaiko krašto valdybos darbų apyskaitą, aptaria svarbiuosius Bendruomenės reikalus ir išrenka naują krašto valdybą.

Konfliktai

Beveik 20 metų krašto v-ba buvo vis renkama iš sydnėjiečių, ir Sydnejus buvo tapęs lyg

ir Australijos lietuvių "sostinė". Bendruomenės veikla vyko normaliai, be sutrikimų. Įsisteigusi Australijos Lietuvių Katalikų Federacijai ir išryškėjus kairiųjų politinėm srovėm, atsirado rivalizacija dėl įtakos ir vadovavimo Lietuvių Bendruomenėi. Buvo prieita prie aštrių konfliktų ir konfrontacijos. Tačiau ši padėtis truko neilgai.

Mūsų žinomas filosofas dr. J. Girmius savo knygoje "Tauta ir tautinė ištikimybė" tarp kitko yra pabrėžęs: "Lietuvių Bendruomenė yra bendro darbo dirva, o ne arena srovėm rungtyniauti". "Lietuvių Bendruomenė neturi galios nei teisės kitas organizacijas diriguoti ar kontroliuoti. Tačiau visos lietuvių organizacijos priklauso lietuvių bendruomenėi ir todėl jas visas ir Lietuvių Bendruomenė sieja moraliniai ryšiai". Daugiau kaip prieš dešimtmetį Australijos Lietuvių Bendruomenė galutinai susikristalizavo ir jos bei įvairių organizacijų santykiai yra korektiški, sakyčiau, labai art. dr. J. Girmiaus cituoto aptarimo. Tai rodo nesibekartoją ginčai ir svarbiausia, visų besąlyginis įsijungimas į Australijos Lietuvių Dienas, kurios yra tapusios mūsų vienybės, gyvastingumo ir kūrbingumo demonstracija.

(Bus daugiau)

● Šv. Bernardas iš Clairvaux rašė apie popiežiaus rinkimus: "Šis yra šventas? Tegu meldžiasi už mus. Anas mokytojas? Tegu moko mus ir rašo mokslingas knygas. Trečiasis yra išmintingas? Tegu valdo mus. Rinkite jį popiežiumi".

Australijos vyriausybės ir parlamento atstovai Vasario 16 minėjime Melburne. Dešinėje — pranešėja J. Vaičiulytė

Australijos parlamento narys PETER FALCONER, atstovaujantis min. pirmininkui Malcolm Fraser, kalba Vasario 16 minėjime Melburne. Stovi apylinkės pirm. ALBINAS POČIUS ir pranešėja JADVYGA VAICILYTE

"Jei oras priklausytų nuo popiežiaus..."

Amerikiečio žurnalisto išvyka į Vilnių ir jo straipsniai Amerikos spaudoje

DAN FISHER, "Los Angeles Times" redakcijos narys, aplankęs Lietuvos sostinę Vilnių parašė nevieną straipsnį, kurie buvo išspausdinti didžiojoje Amerikos spaudoje. Apie jo reportažą, liečiantį Lietuvos pagrindžio spauda, rašėme 16 "T2" numerio. Čia pateikiame kitą jo straipsnį apie popiežiaus įtaką Lietuvoje ir kitus religinio gyvenimo faktus. RED.

D. Fisheris savo straipsnį pradeda aprašymu apie atsilankymą pas vieną restoraną virėją, kurio kambaryje, šalia kitų religinių paveiklų, buvo matyti popiežiaus Jono-Pauliaus II nuotrauka. Iš to ir kitų pastebėtų reikšminių korespondentas daro išvadą, kad šis popiežius Lietuvoje yra naujas ir potencialiai reikšmingas veiksnys kovoje už tikėjimo laisvę. Katalikams jis esąs naujos vilties ženklas.

Pagrindžio pareiškimai

Pasak vieno studento, kai Lietuvos lenkų mažuma (apie 200.000) sužinojo apie kardindą Wojtylos išrinkimą popiežiumi, "vaikščiojo aplinkui kaip carai." Lietuviai ėmė jį taipgi savintis, remdamiesi gaudu, kad esąs iš dalies lietuvių kilmės, mokėsis kunigų seminarijoje netoli Kauno. Gandas nepasitvirtino, bet lietuvių didžiavo-

si popiežiaus pareiškimu: "pušė mano širdies yra Lietuvoje". Teologijos studentas, 21 metų amžiaus, besimokąs pagrindžio kunigų seminarijoje, pareiškė, esą Wojtyla tą patį darė nacių okupacijos laikais Lenkijoje II D. karo metu. "Jei popiežius taip galį daryti, ir mes galime." Jo 19 metų amžiaus draugas sutikimo ženklą palenkė galvą. Jiedu sakė, kad abiem nebuvo duotas leidimas stoti į oficialią kunigų seminariją, nes atsisakė tapti KGB informatoriais.

Kun. Alfonsas Svarinskas sakėsi matęs popiežiaus įvedybų iškilmes per Lenkijos televiziją, nes jo parapija esanti vakarinėje Lietuvos dalyje, kurią pasiekia Lenkijos siųstuvai. Šis kunigas drauge su kitais keturiais kunigais sudarė Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetą, kuris kreipėsi į popiežių, prašydamas laiminti jo pastangas kalbėti tikinčiųjų vardu bei ginti šventas jų teises. Tai daryti esą padrasino asmeninė Wojtylos patirtis komunistų valdomame krašte. "Vakarietis negalėtų suprasti mūsų pozicijos, o jis gali" — sakė kun. A. Svarinskas.

Sovietiniai pareigūnai

Valdžios pareigūnai neteikė daug reikšmės lenkui popiežiui modernioje Lietuvoje ir kalbėjo apie jį skirtingai vakariečiams žurnalistams, tačiau pastarieji jautė, kad šeiminkai "perdaug protestavo". Paklaustas apie galimybę popiežiui aplankyti ir Lietuvą š. m. birželį, kai vyks Lenkijos, "užsienio reikalų ministeris" Vytautas Zenkevičius atsakė: "Jei popiežius prašytų oficialiai, kas čia galėtų priešintis jo vizitui? Tačiau šis klausimas čia šiuo metu nėra pirmas." Padaręs užuominą apie žiauriausią metų žiemą, V. Zenkevičius tarė: "Jei oras priklausytų nuo popiežiaus vizito, pasistengtume jį pirmiausia čia pasikviesti." Vakariečiai žurnalistai spaudos konferencijoje Vilniuje teiravosi apie katalikų skaičių Lietuvoje, bet nei respublikos, nei miesto pareigūnai negalėjo jo pasakyti, nes esą K. Bendrija atskirta nuo valstybės. Jie žinojo, kad Lietuvoje yra 220 vilkų ir 34 stumbrai, bet nežinojo katalikų skaičiaus. Pagaliau privachiame pokalbyje Zenkevičius parodė statistiką, pateiktą tikybinių įstaigų. Pagal ją, Lietuvoje 1977 m. pakrikštyta 44% kūdikių, šventovėse sutuokta 25.2% porų, palaidota su religinėmis apeigomis 43.9%. Palyginus su 1960 m., visi skaičiai sumažėjo nuo 40% iki 60%.

Kun. A. Svarinskas ir jo grupė tvirtino, kad iš 3.5 milijono Lietuvos gyventojų 70%-75% esą praktikuojantys katalikai, beveik visi kūdikiai krikštijami, 50% miesto gyventojų ir 95% kaimo — tuokiasi šventovėje. Zenkevičius pareiškė, kad Lietuvoje dabar yra 724 kunigai (1940 m. — 1500), 762 šventovės (835 — beveik prieš 40 metų).

Sovietiniai Lietuvos pareigūnai rodė savo nepasitenkinimą Vatikano radiju, kuris kasdien praduoda 15 min. programą lietuvių kalba. Pasak Zenkevi-

čiaus, joje esą 20% religijos, 80% politikos.

Pridengta kova

Ar Jonas-Paulius II galės palenkti sovietinę politiką laisvėjimo linkme, dar neaišku. Nors jis 1978 m. lapkrityje pareiškė, kad "Tylos Bendrija" nebebūna tylinti, nes kalbės popiežiaus lūpomis, tačiau santykiuose su komunistinėmis vyriausybėmis laikosi atsargios taktikos. Esą jdomu pastebėti, rašo amerikietis korespondentas, kad sovietiniai pareigūnai nesulaikė 1978 m. lapkričio 22 d. Maskvon atvykusį kun. A. Svarinską ir jo grupės kunigų, sudariusių Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetą.

Lietuvos katalikai esą laiko pozityviu ženklu Sov. Sąjungos užsienio reikalų min. A. Gromykos atsilankymą pas popiežių. Nors nebuvo jokio oficialaus pranešimo apie pokalbį, tačiau manoma, kad šis vizitas įvyko Maskvą prašant.

Tarp sovietinės valdžios ir Lietuvos tikinčiųjų nėra atviros kovos, kokia buvo Stalino laikais, bet vyksta daugiau tarpusavio trintis. Ją esą vykusiai iliustruoja vieno vietinio pareigūno ir kunigo pokalbis, aprašytas "LKB Kronikoje". Pareigūnas tvirtino, kad K. Bendrija neturi teisės klydyti vaikų auklėjimo teisingoje materialistinėje ideologijoje: "Pasitenkinkite seneliais, šalin rankas nuo vaikų." Esą reikia palaukti iki 18 metų, kai vaikai patys apsispręs. Kunigas atkirto: "O kodėl jūs nelaukiate iki 18 m. ir išrašote vaikus į spaliukus ir pijonierius, prievarta brukate jiems ateizmą?"

Kunigai, bandantieji mokyti vaikus katekizmo, tebėra baudžiami. Kartais policija sustabdo vaikus gatvėje ir klausinėja apie tikybos pamokas. Jei paaiškėja, kad kuris mokytojas yra praktikuojantis katalikas, atleidžiamas iš pareigų.

Pasak "LKB Kronikos", respublikos švietimo "ministeris" mokytojų suvažiavime praėjusią vasarą pareiškė: mokyklos turi padėti tikintiems mokiniams įsisavinti stiprias materialistines pažiūras, suprasti religijos žalą ir tapti ateistais.

Seminarija ir kunigai

Kitas kovos laukas tarp tikinčiųjų ir sovietinės valstybės yra Kauno kunigų seminarija. Esą

kun. A. Svarinskas skundėsi, kad kunigai miršta dukart greičiau nei nauji iššventinta. Sovietiniai pareigūnai tvirtino, jog padėtis gerėjanti: dabar seminarijoje esą 73 klierikai, t. y. 11 daugiau kaip pernai. 1973 m. buvo leista turėti tikiai 48 klierikus. Antra vertus, sovietinė vyriausybė, padidindama klierikų skaičių, sustiprino informatorių infiltravimą. Kandidatų priėmimą tebevaržo. Pernai rudenį iš 40 kandidatų buvo priimta tikiai 20.

Lietuvoje kalbama apie dvejopus kunigus — "raudonus" ir "baltus". Prie raudonųjų priklauso kun. V. Butkus, seminarijos rektorius. Jis "Moscow News" laikraščio korespondentui pareiškė, kad Lietuvoje esanti "pilna sąžinės laisvės".

Faktiškai Lietuvoje yra dvi K. Bendrijos — viena oficiali, kurios dvasiškai bendradarbiauja su valdžios pareigūnais, kita — pogrindinė, veikianti privačiuose namuose, kur atsiranda kunigas nežinia iš kur. Žmonės nė neklausia iš kur atvyko. Galbūt jis yra slapta iššventintas.

Lietuvos tikintieji skundžiasi religinės literatūros stoka. Mالدaknygė buvo atspausdinta 1977 m. 60.000 tiražu, bet to kiekio toli gražu neužtenka. Vieną trečiadienį Sv. Povilo ir Petro šventovėje (autorius klaidingai vadina ją katedra) viena viduramžio moteris meldėsi iš sąsiuvinio, kurin buvo nusirašiusi maldas. Šalia jos kita moteris skaitė iš apiplyšusios lenkiškos maldaknygės.

Kaikurių nuomone, sovietinė valdžia labiausiai bijo K. Bendrijos, nes joje žiūri pagrindinę kliūtį, sulaikančią nuo su-naikinimo lietuvių tautos individualumą.

I tą lietuvių katalikybės ir tautybės derinio spektrą atėjo Karolis Wojtyla. Kaikas mano, kad tai prisidėjo prie religinio atgimimo. O pradžioje minėtas restorano virėjas pareiškė: "Dabar yra daugiau tikinčiųjų nei anksčiau. Ką jaunoji karta žino, tai tik iš tėvų. O tėvai žino, kad be Dievo yra sunku, Tikėjimas palaiko viltį."

● NORITE supažindinti savo bičiulius su "Tėviškės Žiburiais"? Atsiųskite jo adresą. Keletą numerių jis gaus nemokamai.

Įpareigojantys rinkimai

AL. GIMANTAS

Rinkimai Kanadoje, rinkimai Britanijoje. Esame išvakarėse ir svarbių rinkimų JAV lietuvių bendruomenėje. Demokratinio proceso eiga reikalauja lyg ir tam tikros atskaitos, mandato atnaujinimo, naujų veidų ir vardu įvedimo. Vienintelis legalus ir visų pripažintas kelias yra rinkimai.

Šį kartą, liečiant išskirtinai Lietuvių Bendruomenės reikalus, matyti (tegu kaimas tas faktas ir nelabai mielas), kad tai vienintelis lietuviškasis organas, saistomas pilnų demokratinių tradicijų. Visa Bendruomenės vadovybė visada yra rinkėjų tiesiogiai renkama. Tiesa, kaikada pasireiškia bloka, atskiri sambūrių ar asmenų susigrupavimai, bet taip pat tiesa, kad rinkėjai visados turi nemažą pasirinkimą iš kandidatų. Jie žino asmenis, jų skelbiamas programas, užsimojimus ir mato kurie iš jų arčiau širdies.

Pagaliau, pagal rinkimų nuostatus, labai nesunku ir visi nesudėtinga siūlyti patinkamus kandidatus, visiškai nesurištus su jokiais grupėmis ar ideologijomis. Tuo ypač turėtų pasinaudoti tie, kurių nuomone, Liet. Bendruomenėje esama tam tikrų nesklaidumų, spragų ar taisytinių dalykų. Konstruktivią kritiką lengviausia vykdyti, savuosius projektus praveisti, dalyvaujant organizacijoje, veikiant iš vidaus. Tuo būdu tampama dalykų sprendėju, o ne šalia stovinčiu ir tuščiai šūkaujantiu tautiečiu.

Mes mėgstame garsiai kalbėti apie demokratiją ir jos teigiamas savybes, bet kai tenka tuos šaunius šūkius įrodyti darbais, t. y. dalyvauti rinkiminėje eigoje, siūlyti kandidatus, už juos balsuoti, tai lyg ir pritrūksta kvapo. Turbūt pats nauiausias teigimas (ne tik lietuvių tarpe, bet ir gyvenamoje aplin-

koje) yra šis: "Mano vieno balsas nieko nereiškia". Su tokiu pasyviu nusistatymu nuolat bando kovoti ir jo žala aiškinti visada viešojoje opinijoje. Vis dėlto galutinės išvados toje plotmėje nėra jau taip šviesios. Ir mūsų tarpe tas reikšminys vis dar dažnai ir sunkiai bėpakeičiamas.

Beje, kodėl apie JAV Lietuvių Bendruomenės rinkimus kalbame Kanados "Tėviškės Žiburiose"? Krašto valdybos pirmininko A. S. Gečio nuomone, šis savaitraštis laikomas įtakingu, turi gausų būrį skaitytojų Jungtinėse Valstybėse, nedviprasmiškai palaiko visuotinę Lietuvių Bendruomenės idėją ir tuo itin pozityviai prisideda prie patriotinių nuotaikų skleidimo bei palaikymo. Tuo būdu šio savaitraščio balsas ir žodžiai yra plačiai girdimi, vertinami ir turi jautiamą įtaką mūsų skaitančioje ir galvojančioje visuomenėje.

Tai itin reikšminga, kai amerikiečių lietuvių leidiniuose nerūksta nuolatinis išpuolių prieš Liet. Bendruomenės organizacinę struktūrą ar ir atskirus jos veikėjus. Jei reikalingi pakeitimai, jų reikia siekti rinkimu keliu. Tai pasiekti galime ne boikotu, bet tik aktyviu dalyvavimu rinkimuose. Bet kuris kitas kelias veda į anarchiją. Bet kas gi jos nori? Tikriausiai net ir Bendruomenės priešai to nelinkni.

Čia dar būtina priminti kanadičiams lietuviams, turintiems nuosavybės ar nuolatinės gyvenvietės Jungtinėse Valstybėse (pvz. Floridoje): jie turi pilną teisę dalyvauti ir balsuoti JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos rinkimuose, jei tuo metu jie laikomi reziduojančiais JAV-ėse. Turintieji tą teisę privalo ją pasinaudoti bei jausti pareigą dalyvauti vyriausio Bendruomenės organo rinkime. Tuo būdu jie parodytų pavyzdį savo kaimynams amerikiečiams lietuviams.

Ketvirtis šimtmečio mūsų

š.m. kovo 30 ir balandžio 1 d. d.
Toronto buvo surengtos 25-šios
Kanados sporto apygardos lietuvių
krepšinio pirmenybės.

Zvilgsnis praeitį

Pirmosios varžybos — pirmenybės įvyko 1954 m. rudenį Montrealyje. Tuomet jos buvo dar neįsivienijusios. Vyrų klasės laimėtoju tapo Toronto "Vyčiai", o jaunių — Montreale "Tauras".

Pradėtos rengti tik vyrų klasėje, krepšinio pirmenybės vėliau apėmė moterų, mergaičių ir visas jaunių klases. Pirmenybės tuomet būdavo gausesnės, sutraukdavo šimtus žiūrovų. Įtempti, triukšmingi būdavo "Vyčio" ir "Aušros" susitikimai, t.y. pirmieji "Aušros" laimėjimai prieš "Vyčio" veteranus. A. Klimo ir R. Juozaičio vadovaujamų vytičių pasipriešinimas prieš amerikonišką "Aušros" penketuką, "Aušros" Gataveckaičių nelygi kova prieš "Vyčio" Onutes. Įdomu būdavo stebėti ir paskirų žaidėjų pastangas — puikius "Kovo" Meškauską ir Vinerskio derinius, vyriškus "Sakalo" Janušaitės "jump shots".

Gausios tuomet būdavo moterų varžybos. Jose dalyvavo net 5 stiprus pajėgumo komandos. Pirmieji laimėjimai priklausė Montreale "Taurui" krepšininkams, vėliau baigimiuose žaidimuose dažniausiai susitikdavo "Vyčiai" ir "Aušra". Šių metų pirmenybėms užsiregistravo tik Hamiltono "Kovo" krepšininkės, ir dėlto pirmenybės neįvyko.

KSA nesiriboja tik metinėmis krepšinio pirmenybėmis. Per daugelį metų apygardos pastangomis būdavo rengiamos mažosios krepšinio lygos varžybos. Jos apėmė ne vien tik KSA priklausančius sporto klubus, bet ir aplinkinius Amerikos miestus — Klevelandą, Ročesterį ir Detroitą. Nedaug kas tebeprisimena Niagara Falls krepšinio komandą su Bersenu, Bieliausku ir broliais Mačikūnais, kurie tuomet sėkmingai žaidė mažosios lygos varžybose.

Šių metų pirmenybės

Anais laikais metinės pirmenybės buvo rengiamos paeiliui Kanados sporto apygardai priklausančiuose miestuose, tačiau paskutiniu metu beveik išimtinai Toronto. Tad š.m. pirmenybės vėl įvyko Toronto. Dalyvavo tik vyrų ir jaunių klases. Vyrų krepšinio pirmenybės buvo vykdomos A ir B klasėse. A klasėje varžėsi "Aušros" ir "Kovo" komandos. Kadangi šioje klasėje tebuvo du varžovai, pagal susitarimą buvo žaidžiamos dvejų rungtynės. Pirmąsias rungtynes po aplygės kovos laimėjo "Aušra" 78:72 pasekmė. Geriausi šių rungtynių metikai: "Aušros" — F. Zylus 28, I. Kongats 16, G. Rautinšas 14; "Kovo" — T. Valaitis 19, V. Kazragis 14, E. Zubas 11. Antąjį šių komandų susitikimą vėl laimėjo "Aušra" 89:71. Geriausi metikai: "Aušros" — G. Rautinšas 30, F. Zylus 13, I. Kongats 14, S. Kaknevičius 13; "Kovo" — T. Valaitis 16, R. Butkevičius 12, K. Kalvaitis 12.

Ir šių rungtynių pradžia buvo kovinga, tačiau žaidimo pabaigą priklausė "Aušrai", kuri užtikrintai laimėjo rungtynes ir kartu meistrystę. Šios klasės varžybos buvo neblogio lygio, ir abi pusės parodė nemažai gražių derinių. Meistrių komandoje žaidė: F. Zylus, I. Kongats, G. Rautinšas, S. Kaknevičius, R. Kaknevičius, L. Placiakis, R. Underys, K. Bartusevičius, A. Nakrošius, S. Arlauskas.

Žymiai gausesnės buvo B klasės varžybos. Jose dalyvavo

"Vyčio", "Aušros", "Kovo" ir dvi Montreale "Tauru" komandos. Pirmose šios klasės rungtynėse "Tauras" I po permainingos kovos įveikė "Aušrą" 69:67. Geriausi metikai: "Tauru" I — McGibon 22, "Aušros" — R. Sriubiškis 16.

Sekančiose rungtynėse "Vyčio" nesunkiai nugalėjo "Taurą" II 75:50. "Tauru" II komandos dauguma sudaryta iš buvusių jaunių A klasės krepšininkų ir ypatingo pasipriešinimo neparodė. Paskutinės pirmos dienos rungtynės nelauktai ir be ypatingų pastangų "Kovas" įveikė "Taurą" I 74:49. Geriausi metikai: "Kovo" — Lukošius 20, "Tauru" I — A. Hendewich 15.

Sekančios dienos baigminiam žaidime susitiko "Vyčio" ir "Kovo" krepšininkai. Po vienašalio laimėjimo prieš "Taurą" I atrodė, kad ir šiose rungtynėse "Kovas" taps laimėtoju, tačiau vytičiai žaidė sėkmingiau, laimėjo rungtynes 95:78 ir šios klasės meistrystę. Meistariai: R. Duliūnas 24, R. Saplys 15, R. Bumelis 14, J. Karpis 14, K. Simonaitis 12, E. Stravinskas 5, J. Zenkevičius 4, L. Kaknevičius 2, E. Nacevičius 2, V. Šimkus, "Kovo" — B. Zubas 17, A. Grajauskas 12.

Rengėjai ir žiurovai

Pirmenybės praėjo sklandžiai, be ypatingų trukdymų. Anksčiau pirmenybėse daug nesklaidumų ir bereikalingų ginčų įnešdavo krepšininkų šokinėjimas iš klubo į klubą. Taip pat džiugu, kad pirmenybės buvo surengtos tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje. Tokiu būdu sportininkams buvo suteikta proga visiems kartu pabendrauti ir rungtyniauti savoje aplinkoje prieš savų žiūrovų.

Abiejų dienų rungtynės sutraukė per 300 žiūrovų, kurių jau senokai nematėme lietuviškose rungtynėse. Pirmenybės sėkmingai vadovavo ir jas tvarkė naujasis sporto apygardos vadovas — Alfonsas Balnis.

Pirmenybės pasibaigus, naujesiems meistriams buvo išteiktos pereinamosios dovanos. Vyrų A ir vyrų B klasės laimėtojams taures skyrė Toronto Lietuvių Namai, o jas įteikė jų pirm. A. Senkus. Jaunių A klasės laimėtojams taure paskyrė dr. S. Salkauskis ir jaunių B — dr. J. Sungaila. Šias taures įteikė SALFASS pirm. P. Berneckas. Jaunių C klasei skirtą taure įteikė apygardos vadovas A. Balnis.

Šeštadienio vakare Toronto Lietuvių Namuose buvo surengtos pabūvis, skirtas sportininkų susitikimui. Gaila, visuomenė neparėmė jaunimo pastangų — svečią atsilankė nedaug, ir pabūvis buvo nuostolingas.

Prieauko klasės pirmenybės buvo surengtos jaunių A (19), jaunių B (16) ir jaunių C (14) klasėse. Apie jas sekanti karta.

A. S.

● NAUJAM prenumeratoriui "Tėviškės Žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

Naujas adresas:

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvos Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaušgus kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

Kanados lietuvių talentų dienos dalyvavę ir laimėję žymenis bei pažymėjimus. Iš kairės: E. Macijauskas, J. Balaišis, O. Stanevičiūtė, B. Abromaitytė, R. Ciparytė, Ciparytė, Stankutė, Juodelytė. Nuotr. J. Miltenio

Anonimų vėžys mūsų spaudoje

AURELIJA BALASAITIENĖ

Džiugu paimti ir rankas lietuvišką laikraštį ir gėrėtis nuomonių įvairumu, politinėmis diskusijomis, visuomeninio gyvenimo laimėjimais ir vargais, sekti lietuvių gyvenimą visuose pasaulio kraštuose, kuriuose gyvena, veikia ir kuria mūsų laisvę gyvenanti tautos atžala. Randame spaudoje tvirtų ir griežtų pasisakymų įvairiais klausimais, kartais net aštrokos kritikos. Visa tai natūrali laisvos spaudos apraška ir įrodymas, kad demokratijoje spaudos laisvės teisėmis mes naudojames. Tai brangi kultūrinė vertybė ir efektingas įrankis mūsų visuomenės nuotaikoms įtakoti ar joms atskleisti.

Deja, pamažu pradeda išsigalėti įprotis užgaulioti, įžeidinėti, šaipytis iš asmenų, reiškiančių savo nuomonę vienu ar kitu klausimu. Ir tai jau daroma ne atvira diskusine forma, bet žemo stiliaus straipsniais, prisidengiant anonimais. Lietuvių Enciklopedijos pirmojo tomo 195 psl. anonimas apibūdina sekantį: "... normaliose politinėse sąlygose A. dažniausia vartoja tikti atsmens, kurie, nesimindami atsakomybės, leidžia pasiduoti įvairius šmeižtus prieš kitus asmenis ar institucijas. Vienintelė priemonė gintis nuo anoniminio puolimo — visai j juos nereaguoti ...".

Oxford Universal Dictionary 71 psl. analizuoja ne tik populiarą žodžio prasmę, bet ir jo istoriją. Žodis "anonymous": "1. be vardo (1603 m.), 2. nežinomo ar nepripažįstamo autoriaus (1676), 3. nelegalus (1881).

Lietuvių Enciklopedijos 28 tomo 120 psl. "Slapyvardis" yra taip apibūdinamas: "... s. yra priešpaudos laikų apraška ... Tačiau spaudos etika negali pateisinti s. vartojimo, kada dengiamasi s. imantis tiesioginio asmens puolimo." Šiuos žodžius turėtų įsidėmėti ne vien tie, kurie rašo, bet ir mūsų redaktoriai, kurie savo redaguojamos periodikos puslapiuose ne tik tokius anonimiškus rašinius toleruoja, bet kartais ir šauninągi jiems pritaria, skiria jiems net ir specialią skiltį.

Ignoravimas gal ir būtų naudingas, jei tam tikri "rašėtojai", pasislėpę po slapyvardžiais ar inicialais, nekeltų pasipiktinimo ir neskleistų savo neigtyvos įtakos. Be to, jie bando užkirsti kelią laisvai spaudoje pasisakyti tiems, kurie savo nuomonės nesigėdina. Ypač neišlaiko kritikos puolimai, kurie savo tonu bando pažeminti asmenį, o tik antroje vietoje jau reiškia priešingą nuomonę. Toks rašymas yra bailių darbas, bijančių dienos šviesos. Kodėl nepasirašyti savo pavardę po straipsniu ar laišku redakcijai? Ginti savąją nuomonę ar savąjį principą turėtų būti garbingas dalykas, nebent ... pats rašantis gėdinasi savo žodžių.

Š.m. "Draugo" kovo 2 d. nr. stipriai reagavau į "Vietinio" pasirašytą straipsnį, skatinantį Klevelando lietuvių nedalyvauti Vasario 16 minėjime. Neanalizuodama paties įvykių fakto, pareiškiau savo nuomonę dėl visuomeninio etiketo ir kviečiau ateityje tuos, kurie rašo, išdrįsti pasirašyti. Š.m. kovo 9 d. "Darbininke" parašiau ilgą straipsnį, pareiškdamas savo nuomonę apie tą patį Vasario 16 minėjimą Klevelande, kuriame gan kritiškai reagavau į senatoriaus Metzenbaumo pasakytą kalbą ir taip pat kritikavau nusistovėjusį tradicinį mūsų didžiųjų minėjimų pobūdį. Tai buvo mano nuomonė, kad ir ne-

populiari, kad ir nevisiems priimtina. Bet aš išdrisau ją pareikšti, ir man būtų buvę malonu, jei ir mano straipsni būtų reaguota oriai ir atvirai. Straipsnis susilaukė komentarų žodžiu ir atrodė, kad tuo viskas baigėsi. Tačiau nustebsiu radau atsakymą į savo nuomonę "Dirvos" kovo 22 d. nr. skiltyje "Pro žiūroną". Toji anoniminė skiltis, pasirodanti tik retomis progomis, pasirašyta "Ego", buvo taip užgauli, kad negaliu neapgailestauti gan gero laikraščio, kuris spausdina tokių žurnalistinės etikos neturinčių straipsnių. Nebuvo malonu skaityti ir sužinoti, kad užsitarnavau "kriukutės" vardą ... Jei buvo pasi juokta iš mano lietuviško, kad ir nerealistiško, sentimentų, jei buvau apkaltinta nesupratusi senatoriaus kalbos, vis dėlto kiau-lės po ažuolu palyginimo nesijaučiau nusipelnusi. Galima būtų su Ego diskutuoti ir jo senatoriaus kalbos supratimą, ir skirtingas mūsų nuomones, bet ... Straipsnio pabaigoje išreikšta pagarba Daytono lietuviams to straipsnio pirmosios dalies yra taip numenkinta, kad jis nei laikraščiu, nei pačiam EGO, nei daytoniškiams garbės nedaro.

Sekdama su dėmesiu spaudą, atidžiai skaitau mūsų skaitytojų reakcijas, ypač laišku redakto-riams skyrusius. Jų dauguma giria, papeikia, atitaiso žinutes, painformuoja, pareiškia savo nuomonę ir paprastai pasirašo. Štai kovo 1 d. "Dirvoje" laišku skyriuje radau ilgą laišką, pasirašytą A. Sandravos. Autorius rašė VLIKO reikalui, reaguodamas į dr. Jono Griniaus rašinį "Tėviškės Žiburiuose" (1979 vasario 8 d.) tema "Kas bus VLIKO pirmininku?" A. Sandrava turi pilną teisę dr. Grinių kritikuoti ir su juo nesutikti, tačiau jis prisipažįsta nieko apie dr. Joną Grinių nežinąs: "Nežinau kokios srities jis daktaras: teologijos, medicinos ar veteri-

"Tėviškės Žiburiamis" aukojo

\$100: S. Rakštienė, Montreale Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Litas"; \$17: V. Martinaitis; \$13: L. Puskepalaitienė; \$10: V. Dubickas, E. Punksis; \$9: Mrs. S. Kazlovski; \$7: V. Goldbergas, J. Driaunevičius; \$6: V. Baleiša, J. Vinslovas, P. Baronas; \$5.55: J. Vidmantas.

\$5: D. Bielskus, A. Štuikys, kun. J. Aranauskas, M. Dunčienė.

\$3: I. Petrušis, A. Margevičienė, P. Dunderas, R. Zubrickas, Pr. Stankus, L. Valiukas, D. Klbingaitienė, J. Baužys, J. Bakša, K. Beniusis, G. Šimaitis, V. Stulgys, kun. A. Babonas, Alg. Gvazdaitis, Ig. Girdzevičius, M. Jonikas, J. Zadeikis, Z. Pulianauskas, J. Lapp, J. Aukštakalnis, St. Jagėla, J. Gaivelis, Pr. Kažemėkas, A. J. Streimikis, V. Pranskevičius, V. Zauka, Juozas Rimkus, E. Undraitis.

\$2: Ed. Ziaušys, Ig. Kriaučiūnas, J. Stonkus, A. Šimkienė, Z. Rajec-

narijos? (sic)". Jei A. Sandrava iš tikro skaito, tai negali nežinoti dr. Griniaus kvalifikaciją. Pagaliau kam gi reaguoti į raštą asmens, apie kurio reikšmę visuomenėje nežinoma? Iš kitos pusės Lietuvių Enciklopedijos tomuose galime rasti išsamias žinias apie dr. Grinių, bet A. Sandravos neteko užtikti. A. Sandrava operuoja "bobutės" patarimais ir nemandagiai puola dr. Griniaus kvalifikaciją. Kaip būtų gražu, jei A. Sandrava, pasirašęs savo pavardę, pakaitęs stilių, oriai išdėstytų savo mintis, kuriose ir aš randu tam tikrą dalį sveikos logikos ir priimtinių siūlymų. Deja, A. Sandrava, gėdydamasis savo stiliaus, vis dėlto "autoritetų" tvirtinimų nevengia. Pvz. "Kiekvienam yra aišku", "Visi žinome, kas Chicagoje skaldo Lietuvių Bendruomenę" ir t.t. Tai rizikingi tvirtinimai. Jei jie iš tikro yra faktai, kaip ir visi kiti tame laiške suminėti, redaktoriaus neturėjo laiško spausdinti be pavardės. Tačiau, paskaičius "Pro žiūronus", stebėtis netenka.

Anonimai yra mūsų spaudos vėžys. Jei rašome, gindami savo nuomonę, pasirašykime. Jei ne-drįstame pasirašyti, tai perrašykime tiek kartų, kad nebūtų gėda parašyti savąją pavardę po tekstu.

Mano nuoširdus prašymas visų mūsų laikraščių redaktoriais: neleiskime piktnaudžiauti spaudos laisve tiems, kurie slapstosi po svetimu vardu, nes tai yra tikras įrodymas, kad viešumoje tie asmenys savo įsitikinimų ginti negali — jų pasisakymuose yra kažkas gėdingo ir slėptino. Ir nereikia jokios srities doktorato, tik etiško priėjimo prie reikalo — užkirsti kelią anonimams, kad mūsų spauda, nevengianti prieštaraimų ir kontraversijų, išliktų tam tikroje spaudos etikos augštumoje.

kienė, N. Aukštikalnis; \$2.50: P. Karaliūnas; \$1: K. Tautkus.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė — \$37: A. Malinauskas; \$27: J. Cervinskas; \$25: J. Lukša, Vanda Bagdonaitienė; \$23: Jonas Naujokaitis; \$22: W. Kiškūnas; \$20: dr. H. Solsys, A. B. Gieveckas, Birutė Augaitytė, A. Rugsys, V. Pundzius, J. Petronis, E. Kronienė, A. Grigonis, D. Bielskus, N. Giedriūnaitė-Wolpe, dr. A. Užupienė-Lukienė, A. Artickonis, Ig. Kriaučiūnas, R. Mitalas, S. Kuzmickas, G. Buntinienė, J. Gelaziū, Vl. Lackus, St. Rukša, P. Bigauskas, Mrs. Regina M. Knox, O. Kaminskas, J. Zebraitis, B. Jurgutis, K. Šadauskas, A. Melyvas, A. Totoraitis, St. Bužinskis, Pr. Basys, J. Meškys, J. Jurgutis, J. Labenskas, S. Leparskienė, J. Budnikienė, Marta Jocius, A. Petrašūnas, Alb. Starkus, A. Ptašinskas, J. Bliskis.

Nuoširdus acių visiems už paramą.

DISKUSINĖS MINTYS

Atsakymai į du paklausimus

Pokalbį su Vincu Rasteniu tęsiant

J. KOJELIS

"Tėviškės Žiburiuose" 1979 m. 13 nr., atsiliepdamas į mano tame pačiame laikraštyje paskelbtus jo straipsnio komentarus, V. Rastenis man pateikia du paklausimus, nors mano pažindinti dalykai esą visai "iš kitos operos". Man gi atrodė, kad "tie dalykai" yra ne tik iš tos pačios operos, bet ir pačios gražiausios tos operos arijos. V. R. savo straipsnyje dainavo, kad mūsų veiksmų vadovybės "į padanges leidžia spalvingus balionus" ir siūlė "investigative reporting" metodu juos patyrinėti. Aš savo kukliu balsu bandžiau prie jo prisijungti, nurodydamas į Chicagoje nugirstą gandelį apie vieną tokio baliono pasirodymą. Rastenis, pirštu rodydamas į mane, sako, kad "tokio gando tik nekonkrečios dalies užuominas išplatinimas yra beatodairiškas pasiklaidimas įtaringsos miglos ant visų vadovaujančių veikėjų".

Gal ir taip. Tačiau, net reikšdamas pasitenkinimą jo labai retu įsijungimu į veiksmų garbės gynėjų eiles, linkęs manyti, kad jo nusikaltimas prieš veiksmus ir šiuo atveju keleriopai būtų didesnis už mano, nes jis sakosi matęs daugelį balionų kaip faktą; aš gi nurodžiau tik į vieną, ir tai kaip į nepatvirtintą faktą.

Iš antros pusės, jo konkrečiai man pateiktas klausimas, kodėl aš, susidūręs su tuo gandu, "nepaklausęs pasakotojų, ar tai tiesa, ar ne", yra netiksliai formulotas. Aš nesuprantu, iš kur jis žino, kad aš nepaklausiau. Iš tikro, aš juos paklausiau, tik atsakymu nebuvau įtikintas.

Tačiau, mano įsitikinimu, pagrindinis V. R. rūpestis yra sukauptas antrajame paklausime. Jeigu jam nebūtų buvę reikalo ar noro pateikti antrojo paklausimo, dėl pirmojo vargu sau būtų galvą kvaršinęs. Pirmasis buvo tik tramplynas skaitytojo minčiai ir sentimentui nuteikti: va, žiūrėk, Kojelis neatsakingai kalba prieš veiksmus; tai jo "spėliojimų nešami įtarimai, kaip vėjo nešamos nuodingos dujos, pataiko ir į nieko nedėtus asmenis". Štai, pataikė ir į mane.

Nei pirmuoju, nei antruoju atveju įtarimų nedarau; pirmuoju — konkrečiai pailiustravau bendrinį V. R. teigimą apie balionus, antruoju — apie "kadaiše slaptos draugijos "Klevo" organizavimą, deja, kalbu kaip apie faktą. Skaitytojus, kurie mūsų pokalbį seka, prašau atkreipti dėmesį į tai, kad "Klevo" organizavimas — tai maždaug per 30 metų geriausiai paslaptįje išlaikytas mūsų visuomeninio gyvenimo faktas. Tai kaip tik nurodo į šios organizacijos išskirtiną slaptumo pobūdį.

V. R. ir mano komentaruose iškeltą "Klevo" klausimą pažiūrėti kaip į skolą jam asmeniškai, "o gal ir gana daugeliui kitų", ir reikalauja "pasiaiškinimo". Tad prie jo kiek detaliau ir sustoju.

Neturiu tiek žurnalistinės patirties, kiek V. R., tačiau nusimanau, kad pagrindinė publi-cisto gaminamo "produkto" medžiaga yra faktai ir loginė argumentacija. Patyrę žurnalistai, ypač diskusijose, sugeba loginės argumentacijos vilkduobes pridenkti žodžių srautu ir frazių įmantrybėmis. Mūsų pokalbyje šitokios taktikos griebiasi ir V. R. Kadangi mūsų pokalbyje fak-

tai didesnės rolės, nevaidina, tad kviečiu skaitytoją pasekti jo loginės minties slinktį, kai jis ruošia kaltinamąją bylą man, ir padaryti savo išvadas.

Pirmiausia, pabraukdamas žodį visus, jis stengiasi skaitytoją įtikinti, jog aš prisistatęs kaip pažįstas "visus tos tariamos organizacijos dalyvius". Savo teigimą paremia citata iš mano komentaro: "visi iki šiol tyli". Taigi, pagal V. R. logiką, jei aš teigiu, kad visi tos organizacijos buvę dalyviai tyli, tai aš tariuosi visus juos pažįstas. Non sequitur, p. Rasteni. Juk jei aš žinau tik keturis, o tyli ir tie, kurių nežinau, tad galiu be baimės tvirtinti, kad tyli visi. Jei šia logikos problemėlę egzaminų metu pas savo (manau ir V. R.) profesorių V. Sezema-niū būčiau sprendęs taip, kaip sprendžia V. R., egzaminų tikrai nebūčiau išlaikęs. Tačiau V. R., lauzdamas elementarias logikos taisykles, pasigamina tokią išvadą, nes ji jam bus reikalinga vėliau dramatiškai skambančiam klausimui formuluoti.

Antra, mano siūlymą jam patyrinėti "Klevo" klausimą jis kvalifikuoja kaip įtarimą, "jog kaip tik 'pats Rastenis' irgi esąs buvęs tos labai abejotinos doros draugijos dalyvis ar gal vienas iš steigėjų".

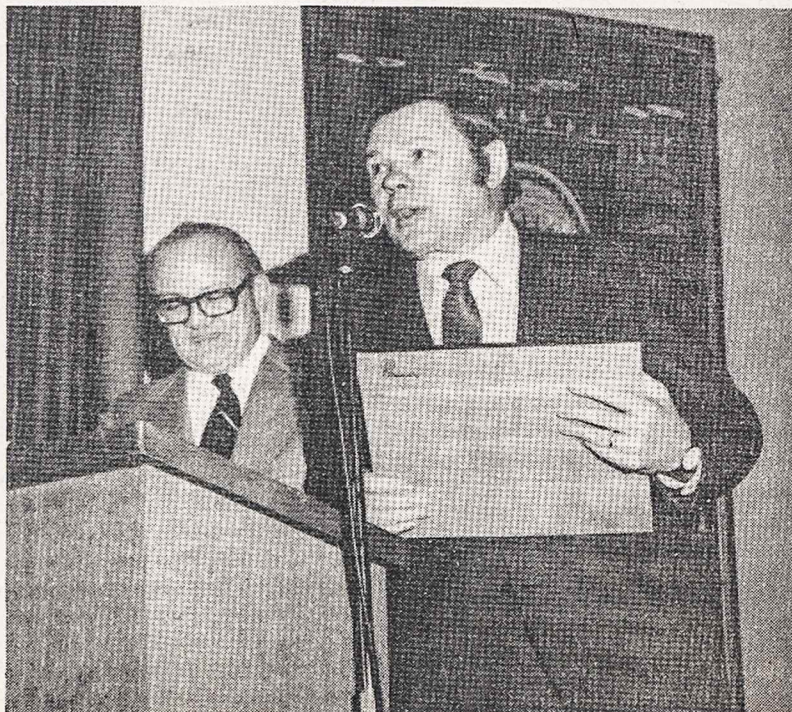
Čia V. R. atsistoja vėl ant labai klampaus argumento pagrindo. Norėtųsi paklausti, kokiū būdu "abejotinos doros" ar tiesiog nedoros draugijos dalyviui būtų galima pasiūlyti ar pavesti tyrinėti tos draugijos veiklą. V. R. kaip teisininkas žino, kad tokie dalyviai gali figūruoti kaip liudininkai, o ne kaip tardytojai. Lygiai tas pats tinka ir žurnalistinėje investigacijoje. Taigi, jo minimą įtarimą jis daro pats sau, o ne aš jam. Žinau laikuriuos buvusius tos organizacijos dalyvius, tačiau apie V. R. dalyvavimą nežinau. Niekur ir niekada, nei žodžiu, nei raštu, Rastenio mano priskiriamo teigimo nesu padaręs.

Dabar jau galiu tiesiog atsakyti į jo "trijų šauktukų vertą nusistebejimą".

"Kodėl" J. Kojelis, pats tiek daug žinodamas apie tą savo 'faktą', ragina jį dar tyrinėti mane, pirmą kartą tai tik dabar iš jo paties teišgirantį?!"

Atsakymas: pasiūliau todėl, kad a. V. R. yra pajėgus žurnalistas, b. žavisi tyrinėjamąja žurnalistika ir c. nebuvu tos organizacijos dalyviu.

Baigdamas pokalbį, noriu tikėti, kad "Klevo" mįslė kada nors bus atskleista. Kol dengia paslaptis, gali atrodyti ten vykę dideli dalykai. Tačiau, kiek žinau, paslapties atidengimas visuomenės nepritrenktų. Juk priešininkų ir tariamų "politinių priešų" nepagirtinas teriojimas buvo ir tebėra vykdomas. Tik šiuo atveju charakteringa, kad nepagirtinai akcijai, kaip "krikdemų" — Brazaičio, Maiceinos, Girnias — suniokojimui buvo steigiamą organizaciją V. Rastenio šioje akcijoje niekada neimplikavau nei implikuojau. Netgi norėčiau patikėti jo teigimu, kad apie "Klevo" draugiją jis pirmą kartą tik iš manęs tesužinojo. Tačiau visuomeninės veiklos tikrovė yra tokia kieta, kad rezervuotų sau teisę bent vienu nuominiu suabejoti. Juk net Niksonas, Amerikos prezidentas, tautą buvo užtikrinęs, kad apie Watergate aferą nieko nežinojo. O buvo kitaip.

Montreale lietuvių kredito kooperatyvo "Litas" pirm. J. BERNOTAS, priėmęs sveikinimo plaketę iš Lygos atstovo M. Kovalio Tony's Photo Studio

Toronto lietuvių sporto klubo "Vyčio" 14 metų berniukų krepšinio vienetas. Pirmoje eilėje: Edvardas Stanulis, Romas Stanulis, Romas Marcinkevičius, Pranas Karpis, Rimas Prakasas; antroje eilėje: Gytis Grabauskas, Jonas Aukštaitis, Rimas Karpis, Algis Slapšys, Juozas Namikas, Andrius Dunderas, Linas Ažubalis. Jie uoliai dalyvauja įvairiose rungtynėse

TORONTO MIESTAS Dienos šviesos taupymo laikas

Nuo balandžio 29 iki spalio 28, 1979

burmistras paskelbė, kad Toronto mieste dienos šviesos taupymo laikas prasideda 1979 metų balandžio 29, sekmadienį, 2 v.r., ir baigiasi spalio 28, sekmadienį, 2 v.r.

Visi gyventojai prašomi pasukti laikrodžių rodykles VIENA VALANDĄ PIRMYN.

Roy V. Henderson,
CITY CLERK

Rašytojas JURGIS JANKAUS, autorius naujausio romano „Anapus rytojaus“, kurį išleido „Atėities“ leidykla Jungtinėse Amerikos Valstybėse

Po „Emilijos Platerytės“ spektaklio

JURGIS JANUSAITIS

Kovo 31 ir balandžio 1 d. d. Čikagos lietuviai turėjo ypatingai malonią progą gėrėtis lietuvių meno ansamblio „Dainava“ naujuoju veikalu — „Emilija Platerytė“, trijų veiksmų, keturių paveikslų muzikinė drama. Abi dienas Marijos augst. mokyklos auditorija buvo pilna žiūrovų, kurių buvo apie 2500. Stebint premjerą ir antros dienos spektaklį, nejučiomis širdin atskubėjo mintis: kiek daug meilės ir širdies, darbo ir poilsio valandų paukojo gimdydami šį savą, patriotinį kūrinių rašytojas Anatolijus Kairys, rašydamas libretą, kompoz. Aloyzas Jurgutis, kurdamas muziką. „Dainavos“ ansamblis ir režisorė Zivile Numgaudaitė su savo padėjėja Lilija Nastonaite. Tai didelių pastangų, gražaus sutartinio darbo ir ryžto prinočius vaisius.

Veikalas žiūrovą nuveda į XIX š., į 1831 m., kai Emilija Platerytė, didėlė patriotė, degdama tėvynės meile, suorganizavo plataus masto sukilimą prieš pavergėjus rusus.

Vykšmas prasideda gražia įvadinė muzika. Pirmame veiksmo gyvenimas vyksta Liksnos dvare kieme, antrojo veiksmo — Dusetų dvare, trečio veiksmo pirmame paveiksle po mūsų sukilėliai meldžiasi, apmąstydami tolimesnius kovos žygius; šio veiksmo antrame paveiksle sukilėlių likučiai, sugludę pamiškėje prie Rūpintojėlio, drauge su sužeista sukilimo vade Emilija, apverčia tragišką tautos likimą. Veikalas baigiasi sukilimo vadės Emilijos mirtimi.

Veikalo turinys yra patriotinis. Jo mintį išryškina gražūs duetai, viena kita arija ir gana stiprus choras.

Apie šį naują veikalą svary žodį turėtų tarti mūsų meno kritikai. Ir tai reikėtų padaryti, nes tik iš nuoširdaus, nepikto aptarimo būtų galima ir šiame veikalas pastebėjus trūkumus režisūroje ir muzikoje pašalinti. Sakysime, pirmame veiksmo gerokai šaržuotas generolas ir jo išilinksminė kadetai. Atvykęs pasipiršti Emilijai, generolas pirmas atiduoda pagarbą kade-tam, o turėtų būti priešingai. Vargu įtikėtina, kad generolas drauge su kadetais keltų taures už vado sveikatą. Generolo per pasiuntinį siųstas laiškas Emilijai buvo numestas pirmame veiksmo ant grindų ir ten išguldė iki spektaklio baigsmės, nors veiksmas vyko ne tik Liksnos dvare, bet ir Dusetų dvare, ir kitose vietose. Mažmožis, bet, anot vieno pedagogo, laiškas atkreipė dėmesį pastabaus žiūrovo.

Režisorė laikuriomis progomis, atrodo, neišnaudojo scenos gilumos, ir masinės scenos dalyviai daugiau laikėsi susipietę į vieną vietą. Tai veiksmo slinktį gerokai stabdė.

Eilinio žiūrovo įspūdžiai ir pastabos

Į akis krio tragiška paskutinioji scena, kur sukilėliai, pavargę ar nuo žaidžiu nusilpę, neparodė jokio dėmesio savo vadės Emilijos mirties akivaizdoje. Tik „dvasių“ choras suskambedė žavumu ir gal nevienam žiūrovui, ypač jautresniam, gyvenančiam tik tėvynės sentimentu, išspaudė ašarą.

Balsinė solistų medžiaga, kiek buvo įmanoma, išnaudota. Kompoz. Aloyzas Jurgutis simfoniniam orkestrui dirigavo meistriškai, stengdamasis išgauti visą, kas iš tokios sudėties orkestro įmanoma.

Išskirtinai ryški buvo sukilimo vadė Emilija Platerytė — Nerija Linkevičiūtė, parodžiusi savo gražų balsą bei vaidybinį talentą. Būtų gera, kad ir jai būtų režisorė davusi daugiau tikrosios drąsaulės — sukilimo vadės atspalvį, o ji tam duomenų tikrai nestokoją.

Savuose vaidmenyse paskirti gerai atliko: Cezaris Plateris — Valentinas Liorentas; Antanas Stuoka, sukilėlių vadas, Emilijos bendradarbis ir draugas; Marija Prušinskaitė, Emilijos adjutantė; Cezario sužadėtinė Audronė Simonaitytė — Gaiziūnienė; Kirilas, kapitonas, generolo adjutantas Bronius Jančys; Ivan Ivanovičius, rusų generolas, Daugpilio tvirtovės komendantas, išmilyjęs Emiliją Juozas Laurušonis; Julita, Marijos giminaitė ir palydovė Nelė Paulauskaitė; Teofilė, Emilijos kambarinė Julita Šermukšnytė-Burgers.

Tenka nuoširdžiai pasidžiaugti „Dainavos“ ansambliu — chorui, kuris didįjį bandymą atliko pasigėrėtinai, parodydamas didelį pajėgumą. Tik ir šiame veikalas reikėtų jam duoti daugiau ir platesnių galimybių pasireikšti masinėse scenose.

Bendram spektaklio orumui galbūt nereikėtų į sceną išvesti drauge su sukilėliais keleto mažamečių berniukų su mediniais kardeliais, kurie primena vaikų žaidimus.

Čia suminėjau keletą mažyčių pastabėlių kaip eilinis žiūrovas. Tai nėra jokia kritika, o tik kukli žiūrovo pastaba.

Rašytojas Anatolijus Kairys, kompoz. Aloyzas Jurgutis ir „Dainavos“ ansamblis lietuviškajai visuomenei padovanojo tikrai vertingą, išliekančią kultūrinę dovaną, kuri, anot rašytojo Aloyzo Barono žodžio, yra daug vertingesnė už betkokių priėmimus mūsų politikų Baltuosiose Rūmuose.

Besidžiaugiant „Dainavos“ choro didžiuoju ryžtu, linkėtina, kad atskubančiais metais jis pasirodytų vis su naujais mūsų lietuviškos kūrybos lobiais. Kanadiečiai turės progą balandžio 28 d. pasigėrėti „Emilijos Platerytės“ muzikine drama Toronte.

• Mokslo srityje skaityk naujausius veikalus, literatūrą — seniausius. Klasikinė literatūra yra visuomet nauja (Bulwer-Ytton).

Romanas „Anapus rytojaus“

PR. NAUJOKAITIS

Naujasis Jurgio Jankaus romanas „Anapus rytojaus“ veda į tokias paslaptingas sritis, kur kasdieninė tikrovė susiliečia su telepatija, ateities nujautimu, sapnais, kliejėjimais, mirażais ir kitais keistais pasamomis reiškiniais. Skaitytojas vaizduojamais reiškiniais gali tikėti ar netikėti, bent abejoti jų realumu, bet autorius taip sumaniai ir metodiškai veda į tų paslaptinių reiškinų pasaulį, kad skaitytoją pririša prie knygos ir nepaleidžia nuo pirmo puslapio iki paskutinio.

Tačiau romanas nėra pasaka. Veiksmas vyksta realiam didmiesčio gyvenime, veikėjai yra realūs, kasdieniški žmonės. Pagrindinis romano veikėjas yra iš tėvynės išbėgęs lietuvis Petras Mikša, dirbąs plieno įmonėje presų mechaniku, anksčiau buvęs paprastu darbininku. Jis dirba faktinėje paimanoje ir, autobusams sustreikavus, turi iš darbo grįžti pėsčias. Trumpindamas kelią, jis diršta eiti namo apleistomis, niūriomis negrų gatvelėmis.

Vasaros metu juodieji gyventojai net gulėdavo įvairiausiomis pozomis šaligatviuose. Pradžioje baltuoju keistuoliu juodukai kiek stebėdavosi, bet vėliau prie jo priprato, ėmė jį laikyti savu, net davė jam vardą Him. Petras gyveno savaime namelyje, baltųjų rajone, su žmona Onute. Vaikai jau buvo susikūrę savas šeimas ir išsikėlę į tolimus miestus.

Paslaptingos istorijos prasi-dėjo žiema, baisios pūgos metu, kai gatvės ir namai buvo užverstie sniego kalnais. Grįždamas namo, negrų gyvenamoje Milano gatvelėje Petras buvo įklimpęs pusnyje ir, netekęs jėgų, užspūtytas. Ryta jį rado negrų gulintį sniege be sąmonės, beveik be gyvybės ženklų. Slaugė negriukė Klaudija savo kvėpavimu per Petro burną atgaivino jo plaučių veikimą. Ligoninėje buvo atgaivinta ir apmiršanti Petro širdis.

Greta tų tikrovės reiškinų Petro pasamonoje pynėsi ir reiškiniai iš kito pasaulio. Grįždamas namo pūgos metu, Milano gatvelėje jis rado pagalbą šaukiančią negriukę Klaudiją. Pusuogę ir sušalusį jį bėgo nuo nematomos rankos, tykančios ją nužudyti. Petras ją paršivedė namo, apgėrė šilta, pagirdė karšta arbata su romu. Ir Petro žmona priėmė Klaudiją draugiškai, leido jai laikinai apsigyventi buvusiam sūnui kambarėje. Tačiau po kelių dienų nežinoma ranka Klaudiją nužudė.

Tardymo metu nužudymo įtarimas krito ant Petro žmonos. Net ir jos veidas buvo besiginčios aukos žiauriai nagais suraizytas. Tik ligoninėje Petru pamažu paaikėjo, kad visi tie paslaptiniai įvykiai tėra sapnas ar iš kažkur atėjus mirażas. Net ir važiavimas su klebonu parvežti Klaudijos drabužių, lankymasis jos kambarėje buvo tikrai tikroviškai ryškus mirażas. Ir ligoninėje Petras kurį laiką gyvena tarp tikrovės ir mirażų. Jo slaukyti ateina jau prieš pusę metų mirusi slaugė Glorija. Sapne sutinka ir brutali negrą Rabesoną, nužudantį Klaudiją. Netrukus ir tikrovėje atsiranda Rabesonas, net mane pat kambarėje, gretimioje lovoje. Vėliau, jau Petrai grįžus iš ligoninės, Rabesonas tikrai nužudo Klaudiją ir pranyksta be

pėdsakų. Klaudijos laidotuvių metu atsiranda kitas stambus negras, panašus į Rebesoną — Big Bill. Sis vėliau nužudo Petrą gydytoją gydytoją Goldberga. Rindos saloje ilsėdamasis, Petras ryškiam mirażo mato ir gydytojo nužudymą. Petro sapnai — mirażai yra labai tikroviški. Ligoninėje sutinka Klaudiją kaip labai gerai pažįstamą, nors tikrovėje jos nebuvo matęs. Vėliau, lankydamas jos kambarį, gerai prisimena, kad čia jau yra buvęs (nors tikrovėje nebuvo), pažįsta ir klebono spintą, kurią tariamai padėjo Klaudijos drabužius. Parsineštoje Klaudijos knygoje gydytojo Goldbergo dedikacinis įrašas pavirsta Klaudijos ranka įrašyta dedikacija Petrai ir Onutei.

Ir daugiau paslaptinių reiškinų autorius atskleidžia, leisdamas Petrai juos aiškintis, įieškoti jų priežastis. Kaikada Petrai atrodo, kad jo kaikiurios smegenų ląstelės būsiandios sugedusios širdies apmirimo metu, bet greitai išitinkina, kad protas tebėra sveikas. Jis sutinka su klebono pasakymu: „Žmogus toks didelis nežinomybių kompleksas, kad mes čia turbūt niekada savo galvom jį nesuimsim“ (292 psl.).

Petrui dažnai atrodo, kad riba tarp apčiuopiama pasaulio ir neapčiuopiama laikada išnyksta. Iš to ir tie keisti reiškiniai: pamatymas įvykių, kurie dar tik bus, kurie yra anapus rytojaus, staigus negrų Rabesono ir Big Bill pranykimas bei netikėtas pasirodymas, saugumo valdininko susitikimas kelis kartus mirażinės aplinkybės ir t. t.

Tuos paslaptinius dalykus J. Jankus atskleidžia labai subtiliai, su tikru įsijautimu ir nuoširdumu. Skaitai ir esi verčiamas jų tikrumu tikėti. J. Jankus yra stiprios intrigos meistras, mokąs masinančią paslaptį pasilikti vėlesniam atskleidimui.

Romano turinį praturtina ir tiesioginė paslaptių fabulą įterpti pokalbiai apie žmogų, maldą, teologiją ir filosofiją, apie „kraugerį“ Lenina, bolševikus ir nacius, rasines problemas. Vaizduose jaučiama žmogaus meilė, krikščioniškas humanizmas. Ne spalva daro žmogų, bet jo širdies gerumas. Negrų gatvelė pamilo baltąjį keistuolį, kuris nebijojo nakti praieiti pro jų bendruomenę. Kilnios širdies buvo negriukė Klaudija, jos šeimnininkė Rosi. Gerumu spindį ir pats savo istorijos pasakotojas Petras, ypač jo žmona Onutė, atvirasirdis klebonas. Blogio simboliai yra brutalusis, sarkastiškai vertinąs žmonių santykius negras Rabesonas, taip pat jo antrininkas Big Bill. Bet pozityvusis elementas, žmogaus gerumas vyrauja veikalo turinyje, giedriai nuteikia skaitytoją.

Paslaptingas, intriguojantis siužetas patraukia ir pririša skaitytoją, tačiau meninė romano vertė yra autoriaus sugebėjime sklandžiai, gyvai, vaizdingai kalbėti, kurti įtikinančias detales, įvykius motyvuoti. Štai kaip J. Jankus aptaria baimę, šiame kūrinyje tapusia nematomu veikėju: „Dabar imu galvoti apie baimę. Ji neturi nei laiko, nei erdvės ribos. Lenda galvon, kad baimė palaidi ligi mirties ir seka po mirties“ (197 psl.). „Didelė, bjauri, smaugianti. (...) Ties vartais ji užgule, kaip debesis“ (290 psl.). „Baimė neišnyko. Ji ne mirė.“

Jos niekas nepasmaugė, ir ji nežino nei durų, nei sienų. Argi ji būtų amžinesnė ir už nemuramą?“ (296 psl.).

Dar įdomesnės pastabos apie žmogų: „Gali šnekėti, kaip kas nori, bet aš negaliu tikėti, kad po mirties žmogus nustotų buvęs žmogumi ar bent prarastų vieną iš pačių svarbiausių savo ypatybių: nesulaikomą norą bendrauti su kitu žmogumi“ (205 psl.).

Pastabos apie teologiją: „Vieni jų rašė gal įkvėpti Dievo, kiti velnio, dar kiti patys save įkvėpė plėšiosios, o aš iš visko teišmokau tik vieną, kad visa teologija telpa ketupriose evangelijų knygotėse. (...) Dievu reikia gyventi, ne jį svarstyti“ (210 psl.).

Atrodo, kad taiklūs, vaizdingi posakiai J. Jankui ateina savaime. Štai senis Burda varosi išprotėjusia moterį namo: „Burda viena ranka vedė kumelę, o kita, vis nepaleisdamas plaukų, tempė beprotę namo (...)“ bet nebemūsų, trečios rankos nebe-turėjo“ (223 psl.).

Taikli pastaba apie žmonių šaudymą karo metu: „... nešnekoje, kad šaudė. Sakė, kad surinko ir darbams išvarė. Kai žmogus žmogų naikina, nesigiria“ (227 psl.). Taiklios pastabos apie dvylypę moralę: „Kai Kristus liepė mylėti artimą, nepasakė mylėti tik tuos, kur načiai nužudys. Skirtumas dar tik tas, kad nacių darbas baigtas, kai nacių darbas baigtas. (...) Ar šaukti tereikia tik apie mirusią vakarykščią, o nematyti dabartinės valandos baimų?“ (229 psl.).

Į pasaulio blogybės J. Jankus dažnai reaguoja ir atviru pasipiktinimu, prasi-veržusiu sarkazmu: „Sukčiai, išnaudotojai, vagys ir net žmogžudžiai apibierami liaupsinimais, iškelti į šventuosius, nuoširdūs, padarūs visokiąs pretekstais sumaišomi su purvais“ (235 psl.).

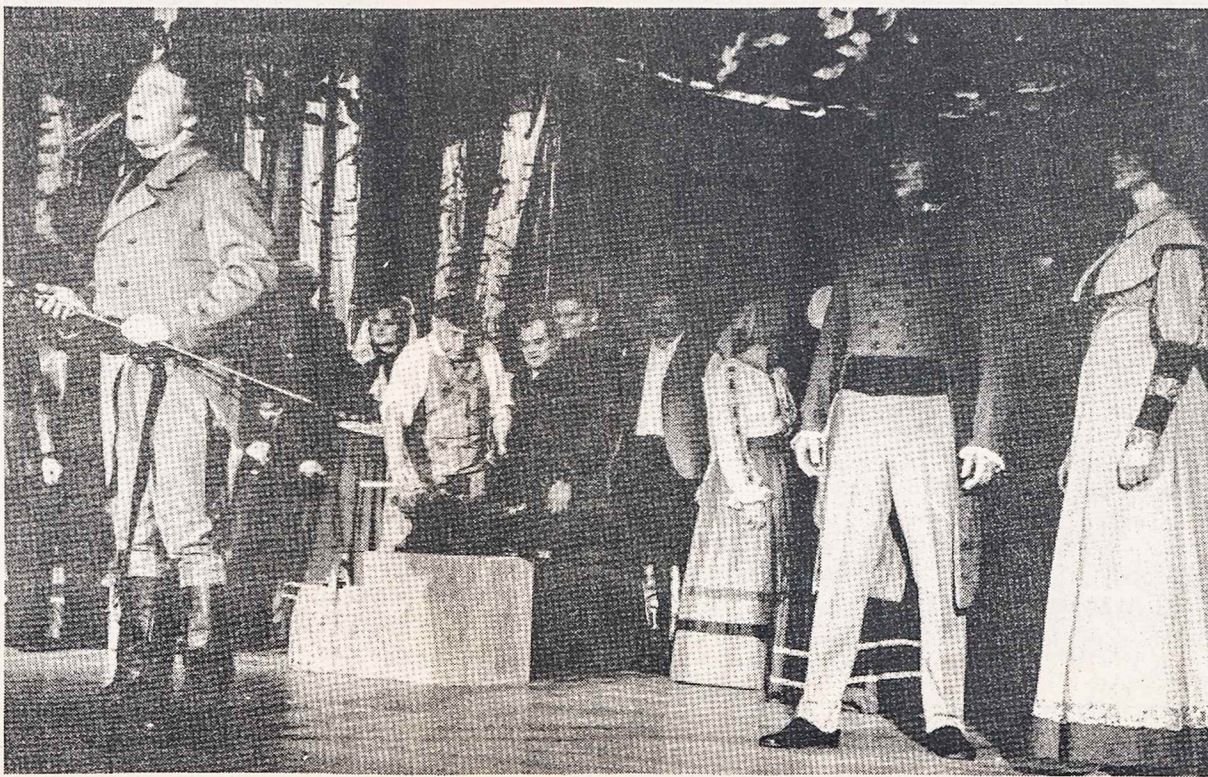
Pridėkime dar porą taiklių vaizdų: „Saliūne kukso ant boro susikuprinę prisiekusieji. Vieni nebegalėdami nutraukti įpročio, kiti, kad neturi kur eiti“ (238 psl.). Išdidžiai kalbančio negro vaizdas: „... kalbėjo iš aukšto, lyg būtų kopėčiomis pasilpęs palubėn“ (132 psl.). Vaizdžius posakių, originalių palyginimų galetume pasirinkti beveik kiekviename puslapyje. „Anapus rytojaus“ išsiskiria iš kitų J. Jankaus kūrinių savo neįprastu turiniu, bet formos ir minties atžvilgiu jis skirtinas prie geriausių autoriaus kūrinių.

Jurgis Jankus, ANAPUS RYTOJAUS. Romanas. Išleido „Atėities“ (17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA) 1978 m., 296 psl. Aplankas ir viršelis — paties autoriaus fotomontažas. Kaina — \$7.00, kietais viršeliais \$9.00.

Atsiųsta paminėti

Dr. Jonas Basanavičius, DELIAI VASARIO 16 D. 1918 M. LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES PASKELBIMO. Tai Lietuvos nepriklausomybės aktą signaturo paskaita, parašyta prieš mirtį. Jos teksto nėra Vilniuje išleistame J. Basanavičiaus „Rinkinių raštų“ tome. Sis tekstas buvo surastas Britų Muzėjaus bibliotekoje, spausdintas „Europos Lietuvių“ ir dabar išleistas atskira knygele. Londonas 1978 m., 32 psl.

Lidija Šimkutė, ANTRASIS ILGESYS. Eilėraščiai. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Tiražas — 600. Spausdino M. Morkūno spaustuvė. 1978 m., 78 psl., kieti viršeliai. Chicago, Ill., USA.

Scena iš ANATOLIJAUŠ KAIRIO — ALOYZO JURGUČIO dramų „Emilija Platerytė“, kuri Toronte bus vaidinama balandžio 28 d. Kairėje — sol. R. STRIMAITIS

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

PREMIJA DR. A. MACEINAI. Ateitininkų Federacijos valdybos komisija, sudaryta iš Sauliaus Girniaus, kun. Alfonso Grauslio, Česlovo Grincevičiaus, Aušrelės Liulevičienės ir Alinos Skrupskelienės, 1979 m. kovo 23 d. Stasio Šalkauskio vardo kūrybinę premiją paskyrė dr. Antanui Maceinai už veikalą „Filosofijos kilmė ir prasmė“, kuris savo svarumu ir originalumu reikšmingai praturtino filosofinę lietuvių literatūrą.

DAIL. GABRIELIAUS STANULIO tapybos darbų paroda Ženevos Court Saint-Pierre galerijoje surengė vasario 1 — kovo 12 d. d. G. Stanulis Šveicarijion atvyko po II D. karo ir čia baigė Ženevos meno mokyklą bei psichologijos studijas universitete. Nuo 1963 m. profesorijauja Ženevos meno mokykloje, yra susilaukęs plataus pripažinimo kaip dailininkas, turėjęs 10 individualių parodų, dalyvavęs 13-koje kolektyvinių. Pradžioje kūrė skulptūras, o vėliau perėjo į tapybą. Paskutiniąjį jo paroda Ženevoje atkreipė šveicarų visuomenės ir spaudos dėmesį. Dar prieš jos atidarymą dienraštis „Journal de Geneve“ visą savo puslapį paskyrė G. Stanuliui bei jo kūrybai.

POMIRTINĖ DAIL. TEOFILIAUS PETRAICIO darbų paroda Čikagoje surengė II-ji M. K. Čiurlionio galerija, 4038 Archer Ave. Direktoriato vardu apie velionį dailininką kalbėjo pirm. inž. D. Adomaitis, o jo kūrybą apibūdino premijos meno reikalų vadovas dail. M. Šileikis. Dail. T. Petraitis, sulaukęs 81 metų amžiaus, mirė Čikagoje 1978 m. gruodžio 18 d. Prieš mirtį jis paprašė galeriją surengti šią parodą, kuriai buvo suteiktos 44 akvarelės ir trys tapybos darbai — du velionies dailininko žmonos Viktorijos portretai, vienas dekoratyvinis gamtovaizdis. Dail. T. Petraitis dailę studijavo Kauno meno mokykloje, savanoriu įsijungė į Lietuvos kariuomenę, pastebdamas karininko laipsnį, dėstė piešimą Šiaulių mergaičių gimnazijoje, dalyvavo parodose. Padėkos žodį šios parodos rengėjams tarė velionies našlė V. Petraitienė.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTE-RŲ KULTŪROS DRAUGIJA Niujorko lietuviuos kovo 18 d. popietę pakvietė į Kultūros Židinį susipažinti su dviem naujom knygom — kun. Antano Rubšio „Raktu į Naująjį Testamentą“ ir kun. Stasio Ylos „Lietuvių šeimoms — tradicijomis“. Apie pirmąją bei jos autorių kalbėjo „Darbininko“ red. kun. K. Bučmys, OFM, studijų dienų bičiulis. Jis parebė, kad jau baigiamas ruošti spaudai ir antrasis šio veikalo tomas. Kun. S. Ylos knyga aptarė R. Balcūnas. Niujorkan buvo atvykę abiejų knygų autoriai. Diskusijose buvo minėta, kad kun. S. Yla „Lietuvių šeimoms tradicijose“ plačiai paličia tik vestuves ir krikštynas, kurios būdavo Augštaitijoje, bet neišryškina skirtingų vestuvių papročių kitose etnografinėse Lietuvos vietovėse. Po to kun. A. Rubšys rodė skaidres, kurios dalyvių supažindino su Naujajame Testamente milnimosis vietovėmis.

INZ. RAIMUNDAS MISAUSKAS, gyvenantis Stone Parke, Ill., paruošė Petro Rimšos „Vargų mokyklos“ stilizaciją, kurią medžiagoje išsiuvis Birutė Bukauskienė. Bus naudojami kruopščiai suderinti spalvoti siūlai.

VEIKLIAUSIA SCENINĖ LIETUVIŲ GRUPE Australijoje yra Sydnejaus „Atžala“. Ji vienintelė dalyvavo 1978 m. pabaigoj ten įvykusioje Australijos Lietuvių Dienose su Anatolijaus Kairio komedija „Popiečio diagnozė“, režisuota S. Skurullo. S.m. kovo 18 d. „Atžala“ „Popietės diagnozė“ suvaidino Melburno lietuviams. „Atžalos“ aktoriai jau repetuoja kitą A. Kairio komediją „Sudabrinė diena“, kurios premjera numatoma rugsėjo 2 d. Sydnejaus lietuvių klube. Režisuoja Julius Dambauskas.

KLEVELANDE LEIDŽIAMA „DIRVA“ prieš 18 metų pradėjo skelbti novelės konkursus, kuriems premijas parūpindavo mecenatas Simas Kašeliūnis. Pirmoji premija buvo \$250, o 17-ji, kurią pernai laimėjo Vytautas Alantas už „Sachmatų partiją su giltine“, pasiekė \$600. Premijų tęstinumui užtikrinti S. Kašeliūnis yra užšaldęs atitinkamą dolerių sumą viename banke. Premijoms naudojamos už ją gaunamos palūkanos. Kai S. Kašeliūnis pats negalės rūpintis premijomis, jų tvarkymą perims patikėtinii taryba. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, novelės konkursų ir premijų skyrimą teks studentų korporacija „Neo-Lituanian“. Laureatui V. Alantui pasiūlius, „Dirvos“ leidėjai nutarė novelės konkursą pavadinti Simo Kašeliūnio vardu. Lig šiol jau premijuota 17 novelių, kurias „Dirva“ išleis atskira knyga. Siemetiniam S. Kašeliūnio novelės konkursui rankraščių laukiami iki birželio 15 d. Jie siunčiami šiuo adresu: „Dirva“, novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103, USA. Novelės tema, turinį bei pobūdį pasirenka patys autoriai. Jos ilgis neribojamas. Numatyta \$600 premiją paskirs vartintojų komisija. Rankraščiai pasi-rašomi slaptyvardžiu, pridedant autoriaus vardą, pavardę bei adresą užklijuotame vokelyje.

RESPUBLIKINĖS BIBLIOTEKOS SALEJE vilniečiai kovo 27 d. paminėjo aštuoniadešimtąjį rašytojo Juozo Paukštelio gimtadienį. Įvadinį žodį tarė Rašytojų Sąjungos valdybos pirmininko pavaduotojas V. Bubnys. Apie ilgametę pedagoginę bei literatūrinę J. Paukštelio veiklą kalbėjo literatūros kritikė E. Bukelienė. Kalbėtojų eiles papildė jaunoji prozininkė I. Gansinauskaitė ir rašytojas J. Baltušis. Sukakties proga buvo surengta J. Paukštelio raštų paroda. Minėjimas užbaigtas koncertu.

PANEVEŽIO DRAMOS TEATRE vyr. rež. Juozas Miltinis pastatė austrų dramaturgo H. Hochwelderio pjesę „Nekaltasis“. Scenovaizdžius sukurė dail. A. Mikėnas, vaidmenis pasiskyrė aktoriai — R. Jansonas, A. Paulavičius, D. Vidugirytė, G. Urbonavičiūtė, J. Garliauskas, E. Kačinskas. Premjeros proga Panevėžio dailininkai teatro prisielaję surengė piešinių parodą, skirtą tarptautiniams vaiko metams.

SIAULIŲ PARODŲ RŪMUOSE parodą surengė Lietuvos Liaudies Meno Draugijos Šiaulių skyriaus menininkai. Didžiausio lankytojų dėmesio susilaukė V. Balcerio medžio drožiniai pasakų motyvais. L. Čižauskaitės iš kalio pagaminti žveilai, I. Vaidilauskienės keraminių švilpukų rinkinys, A. Stankaus iš vytelių nupinti baldai vaikams. Paroda, atspindinti vaikystės džiaugsmus, pavadinta „Te visad šviečia saulė“. Kitoje rūmų salėje tuo pačiu metu buvo atidaryta auđeijos O. Strakšienės paroda. Ji yra dalyvavusi daugelyje parodų, pernai laimėjusi respublikinės amatų dienos prizą Vilniuje. Abiejose parodose dalyvavo 70 liaudies meistrų su maždaug 250 darbais.

ALFONSAS RADZEVIČIUS, dramatos teatro veteranas, mirė kovo 31 d. Vilniuje. Velionis buvo gimęs 1905 m. kovo 19 d. Ukrainoje. Baigęs Kauno dramos teatro studiją 1929 m., dirbo šiame teatre, vėliau — Šiaulių ir Klaipėdos teatruose, 1947-49 m. — vyr. režisoriu Kauno teatre. Apie 20 metų paskyrė Vilniaus dramos teatrui, sukurdamas daug įspūdingų vaidmenų. Pedagoginį darbą su būsimais aktoriais dirbo Kauno dramos teatro studijoje ir Vilniaus kultūros-švietimo technikumė. Išėjęs pensijon 1965 m., įsijungė į Vilniaus radiojo bei televizijos komitetą kaip aktorius ir režisiorius. Palaidotas balandžio 2 d. Antakalnio kapinėse. Teatralų vardu su velioniu atsiveikino Vilniaus dramos teatro direktorius P. Treinys, meno reikalų valdybos viršininkas R. Jakučionis, Vilniaus radiojo bei televizijos komiteto vyr. rež. V. Graukauskas, vilnietis dramos aktorius H. Kurauskas.

SPECIALIŲ KONCERTŲ Vilniaus filarmonijos salėj veiklos dešimtmėję paminėjo Zigmo Gaidamavičiaus vadovaujamas vyrų choras „Sakalas“, kuriame dainuoja milicijos pareigūnai. Choras buvo ką tik grįžęs iš ilgų gastrolų Sibire ir Toliuosiose Rytuose. Nukeliauta apie 15.000 km., surengti 25 koncertai Krasnojarske, Irkutske, Angarske, Vladivostke bei kitose vietovėse. Gastroliniuose koncertuose šilčiausiai buvo sutiktos Ch. Gounod „Fausto“, G. Verdi „Ernania“ operų ištraukos. J. Žilevičiaus harmonizuota liaudies daina „Vaikščiojau“, V. Solovjovo-Sedojaus „Lakstingalė“.

CEKOSLOVAKIJOS LEIDYKLA „ODEON“ 1978 m. išleido „Lietuvišką sonatą“ („Litvieska sonata“), kurią sudaro M. K. Čiurlionio dailės kūrinių reprodukcijos ir rinktiniai S. Nėries eilėraščiai. Knyga paruošta muzikinių principu — pagal sonatos dalis: allegro, andante, finale. Eilėraščius išvertė Jaroslavas Kabičėkas, senesniai viešėjęs Vilniuje. Įvadą parašė poetas E. Mieželaitis. Šiuo metu Cekoslovakijoje ruošlama dešimties lietuvių poetų antologija. Eilėraščių vertė ne tik J. Kabičėkas, bet ir kiti vertėjai.

KOMPOZITORIŲ NAMUOSE MASKVOJE buvo surengtas vilniečio kompoz. B. Kutavičiaus kūrinių koncertas, pasinaudojant turimais įrašais. Jame skambėjo jo „Simfonija“, „Džiūžkis variacijos“, „Pruteina“, „Mažasis spektaklis“, „Praeities laikrodžiai“.

ARCHITEKTŲ SĄJUNGOJE vilniuje pranešama apie architektūros paminklų apsaugą, restauravimą ir pritaikymą nūdienos reikalams Britanijoje padarė ten viešėjęs J. Glemža. Ilustracijai buvo naudojamos skaidrės.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS žiūrovus pakvietė į Vydūno tragediją „Pasaulio gaisras“. Tai yra pirmas Vydūno dramaturgijos žingsnis į profesinio teatro sceną. 1968 m. „Pasaulio gaisras“ suvaidino saviieiklinis Vilniaus universiteto kiemo teatras. Klaipėdoje šį spektaklį režisavo Maskvos A. Lunaciarskio teatrinio instituto auklėtinis G. Černiauskas. Scenovaizdžius sukurė dail. G. Lukošius, muziką spektakliui — Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų dėstytojas S. Šiaučius, dainas — dėstytojas G. Purlys. Spektaklyje dalyvauja beveik visas aktorių kolektyvas, pagrindinius vaidmenis atliekant B. Barauskui, I. Simonaitytei ir G. Pečiūrai. V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

BRULE CRES, Jane-Bloor rajone, puikus, modernus 7 kambarių vienaaukštis; pilnai užbaigtas rūšys, 3 kambariai ir prausykla, 2 atviri akmenų židiniai, centrinis šildymas-vešimas; garažas su privačiu įvažiavimu.

WINDERMERE-BLOOR rajone 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, elektrinis šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas kambarių rūšys, garažas, didžiulis kiemas; apie \$10.000 įmokėti; netoli Bloor.

HIGH PARK-BLOOR, 6 kambarių atskiras namas, pilnai sumontintas, atnaujintas, apie 200 pėdų ilgio sūlypas; arti Bloor-Parko.

SWANSEA, atskiras, originalus tributis; naujas vandens-alyvos šildymas, garažas su privačiu įvažiavimu; arti susisiekimo; namas be skolų.

INDIAN RD.-BLOOR, namas perdirbtas į 5 nuomojimo vienetus; 5 modernios prausyklos, 5 virtuvės, vandens-alyvos šildymas, garažai; gauna per \$12.000 metinių pajamų; prašoma kaina \$89.900.

SWANSEA, apie \$25.000 įmokėti; puikus vos poros metų senumo 12 kambarių dvibutis; atskiras šildymas, užbaigtas rūšys, garažai, netoli Bloor.

SOUTH KINGSWAY-WINDERMERE, trijų miegamųjų (condominium) butas, 2 prausyklos, gražus vaizdas iš balkono; prašoma kaina \$46.900 su nedideliu įmokėjimu.

18 ĮSTAIGŲ JŪSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR ONTARIO PROVINCIJOJE.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų	10%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų	9¼%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas	9¼%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąsias s-tas	9%
Penktadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas	6%
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:	
Sekmdieniais 9.30-1	asmenines	10½%
	nekiln. turto	10¼%
	investicines	10½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodami "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYtuvą (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnausi **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- ★ Automobilio patogumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
- ★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilų mechanikai
- ★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F
- ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požemio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus.

Lietuviška
maisto
krautuvė

EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatvę tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilinių mechanikų patarimus.
- Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

V. Vokietijos jaunimo atstovai į IV kongresą su studijinės komisijos pirmininku V. Bartusevičiumi. Iš kairės: G. Grigūzius, J. Barasaitė, J. Margis, B. Syvokaitė, V. Bartusevičius, M. Šmitienė, A. Stankus-Saulaitis, R. Kynas, R. Šileris

Nuotr. A. Stankaus-Saulaitio

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

XVIII-sias Sovietų Sąjungos ir R. Vokietijos plaukikų varžybas Potsdame antrą kartą iš eilės 180:164 taškų santykiu laimėjo sovietų rinktinė, kurioje buvo ir du žymieji Vilniaus žalgiriečiai — Lina Kačiūsyte ir Robertas Žulpa, abu plaukiantys krūtine 100 ir 200 metrų nuotolius. Šios varžybos ypač buvo svarbios Linai, pasiekusiai pasaulinį 2 min. 31,42 sek. rekordą 200 m plaukime V. Berlyne 1978 m. rugpjūčio 24 d. Tą jos rekordą š. m. kovo 30 d. Minske įvykusiame Sovietų Sąjungos — R. Vokietijos jaunių varžybose pagerino leningradietė S. Varganova iki 2 min. 31,09 sek. Rekordą Linai vėl susigrąžino balandžio 6 d. Potsdamo baseine, 200 m krūtine nuplaukusi per 2 min. 28,36 sek. Treneris Arvydas Gražiūnas džiaugiasi, kad Lina pirmoji pasaulyje moterų grupėje taip užtikrintai įveikė 2 min. 30 sek. ribą. Jis taipgi pranašauja naujus Linos laimėjimus ateityje. Pasak A. Gražiūno, rekordas galėjo būti dar geresnis, bet Lina užsėdė šuolį į vandens dūbų dviejų kitų perankstųjų savo šuoliu, kurie nebuvo užskaityti. Su trečiu neužskaitytu šuoliu jai grėsė diskvalifikacija.

Pažymėtinas ir kitas labai svarbus L. Kačiūsytes laimėjimas Potsdamo: čia ji antrą kartą iš eilės 100 m plaukime pralenkė pasaulio rekordininkę J. Bogdanovą. Ši nuotolį nuplaukusi per 1 min. 10,68 sek. Tai yra naujas Lietuvos moterų ir merginų rekordas. Senasis — 1 min. 13,22 sek. taip pat priklausė Linai. Laimėjusi 1 vietą Potsdame, ji tik 0,37 sek. atsiliko nuo pasaulinio J. Bogdanovos rekordo. Atrodė, Lina ateityje taps ir šio nuotolio rekordininke. Aukso medalį Potsdame L. Kačiūsyte laimėjo ir kombinuotoje moterų estafetėje 4x100 m.

Robertas Žulpa, treniruojamas Algio Staro, Potsdame išsikovojė 1 vietą 200 m plaukime per 2 min. 18,15 sek. Šiuo rezultatu jis pagerino Sovietų Sąjungos rekordą 2 min. 18,24 sek., kurį buvo pasiekęs jėgavietis A. Miskarovas. Tuo pačiu buvo pagerintas 0,27 sek. ir Lietuvos rekordas, priklausęs Robertui. Po laimėjimų Potsdame vilniečiai Lina ir Robertas išvyko į tarptautines plaukimo varžybas Britanijos sostinėje Londone.

Vilniaus "Žalgirio" futbolo komanda, žaidžianti pirmoje lygoje, ši sezoną turi 21 varžovą. Prieš pirmenybes surengtos Sovietų Sąjungos futbolo taurės varžybose Armėnijoje žalgiriečiai buvo silpnoki — laimėjo tik vieną tašką, imusė vos du įvarčius, ir savo vartus įleisdami dešimtį kamuolių, užėmė paskutinę vietą septintame pogrupyje. Tikrosios pirmenybės prasidėjo kovo 27 d. Jos vadinamos maratonu, nes užtruks aštuonis mėnesius, kol šioje vidurinėje lygoje bus sužaistos 552 rungtynės. Prieš pirmenybių pradžią įvyko spaudos konferencija Vilniuje su "Žalgirio" treneriu B. Zelkevičiumi ir Klaipėdos "Atlanto" treneriu H. Markevičium. Pasirodė, tarp Vilniaus "Žalgirio" ir Klaipėdos "Atlanto" vyksta gausios bendradarbiavimas. Gausiausias jaunuosius futbolininkus susirenka "Atlantas", duoda jiems atitinkamą patirtį ir vėliau perleidžia reprezentacinei "Žalgirio" komandai. "Atlantas" priklauso antrajai futbolo lygai, kurio žemesnė už pirmąją. Pastarojo neseniai iškopė "Žalgiris", kurio uždavinys dabar yra kada nors patekti į aukščiausiąją lygą. "Žalgiriui" vilčių teikia jaunieji žaidėjai — tauras gėlis R. Šimkus ir jurbarkietis A. Narvilas. Futbolo taurės varžybose "Žalgiriui" daug pakenkė vartininko V. Jurkauskas, iškritimas dėl nulažto į prieką kaulo. Jį nesėkmingai bandė pakeisti šešiolikmetis S. Žvirblis. Pirmenybių metu "Žalgirin" iš-

jungs du vartininkai — V. Kurskis iš Šiaulių "Statybininko" ir A. Vaseris iš Klaipėdos "Atlanto".

Žymieji sportininkai

Leonas Rautins, praėjusį sezoną žaidęs krepšinį Minnesotos universiteto komandoje, grįžo į Torontą ir numato praleisti vasarą, žaisdamas Kanados rinktinėje. Jis, vienas iš kiliausių Kanados jaunių krepšinininku, dar nėra apsisprendęs kur žais sekančiais metais, tačiau tai bus kur nors at Kanados ir "Big Ten Conference" rėmuose.

Lina Kačiūsyte, 16 metų Vilniaus moksleivė, 200 m nuotolį krūtine perplaukė rekordiniu laiku 2:28.36. Seną rekordą pagerino 2.13 sekundėmis. Naujasis pasaulio rekordas buvo pasiektas Berlyne įvykusiame plaukimo rungtynėse tarp R. Vokietijos ir Sov. Sąjungos.

Vitas Gerulaitis kartu su švedu Bjornu Borgu dalyvavo "Player's International" teniso turnyre, kuris įvyks rugpjūčio 13-19 d.d., Toronte. Gerulaitis, ketvirtas teniso žaidėjas pasaulyje, Toronte lankėsi 1976 m. ir uždaru patalpų turnyre tik baiginiame žaidime pralaimėjo B. Borgui. Šios vasaros turnyras bus žaidžiamas Yorko universiteto aikštėse.

Algis Janušauskas, vienas iš trijų geriausių Kanados triušolininkų, praėjusį sezoną nušoko 15.12 m. Šiais metais uždaro patalpų varžybose jau pasiekė 15 m. ateinančią vasarą tikisi įveikti 16 metrų ir pasiekti olimpinę normą. Toronte gyvenantis sportininkas yra vienas iš kiliausių mūsų lengvatikių.

Harvey Barkauskas dalyvavo Kanados sunkumų kilnojimo pirmenybėse ir 110 kg. svorio klasėje laimėjo 1 vietą. Pirmenybės įvyko kovo pabaigoje Bellefonte, Ont. Londono "Tauro" atletas yra laimėjęs PLŠŽ-ny aukso medalius rutulio stūmimo ir disko metime. Rutulį jis nustumė 17.07 m. A. S.

VYCIŲ ŽINIOS

CYO lygos meisteriai. Vyčio jauniai B (16) baiginiame žaidime trečioje ir lemiamose rungtynėse nugalėjo pajėgią St. Brigid's komandą 69:50 (28:38). Rungtynes vytičiai pradėjo nesėkmingai — gynėjas gerokai šlubavo, darė nedovanotinas klaidas, dėlto pralaimėjo pirmą puslaikį 28:38. Vytičiai žymiai geriau žaidė antrame puslaikyje ir ne tik išlygino pirmo puslaikio nesėkmes, bet ir užtikrintai laimėjo rungtynes 19 taškų skirtumu ir kartu CYO meisteryste. Meisterių komandoje žaidė: R. Budrys 2, A. Slapšys 5, P. Tutlys 10, T. Trinkūnas, J. Bukowskis 10, J. Karpis 16, J. Azubalis 2, A. Batsys 9, A. Saplys 15, S. Namiakas. Šis vytičių laimėjimas lygiai tiek pat priklauso komandos vadovui Edvardui Stravinskui, kuris sezono metu įdėjo nemažai pastangų komandos pajėgumui pakelti. Tai antrąjį jaunųjų B meisterystę — Kanados lietuvių pirmenybėse vytičiai taip pat laimėjo pirmą vietą.

Jauniai C (14) — Aušra 20:21. Paskutinės CYO lygos rungtynės vytičiai po permainingos kovos pralaimėjo Aušrai. Žaidė: R. Karpis 6, A. Slapšys 2, P. Karpis 2, J. Namiakas 2, A. Dundaras 6, J. Aukštaitis 2, R. Marcinkevičius, R. Prapakas, L. Azubalis, R. ir E. Stanuliais. Jauniai A (18) — St. Peter's 68:53. CYO lygos baiginio peržaidimo antriose rungtynėse vytičiai įveikė St. Peter's krepšininkus ir priartėjo prie CYO meisterystės. Pirmas rungtynės vytičiai pralaimėjo. Lemiamos rungtynės bus artimiausiu laiku. A. S.

• Senas medis geriausias (kūrenti), senas vynas skaniausias, seni draugai patikimiausi, seni autoriai įdomiausia (Baconas).

13 dienų su giminėmis!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos:
VILNIUS-Ryga — liepos 16 — liepos 30 d.
VILNIUS-Minskas — rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.
Kelionės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-7752

2385 Dundas St. W., Toronto Telefonas 537-2165

Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

Skautų veikla

• Šį seštadienį, kovo 28 d., 9 v. r., Prisikėlimo patalpose pradėdamos Kanados rajono vadovų-ųjų suvažiavimas. Sveiguose bei posėdžiuose gali dalyvauti ir neužregistruoti vadovai-vės stebėtojų teisėmis. Suvažiavimas baigiamas sekmdienio pietumis Lietuvių Namuose.

• Sveikiname sesę Nijolę ir brolių Algimantą Simonavičių, sukurčius lietuvišką - skautišką šeimą balandžio 21 d. St. Catharines. Abu jaunieji — žinomi ir veiklūs vadovai akademikai. Linkime šviesios lietuviškos ateities.

• Pritrūsių skautų dr-vės sueiga — gegužės 2 d., 7.30 v. v., skautų būkle. Numatomos iškylos: gegužės 12 d. ir gegužės 26 d.

• "Parama" paskyrė \$900: Romuvai \$300, Sktn. Stepo Kairio muzikiam vienetui \$300, abiem turtam po \$150. Nuoširdus acių mūsų veiklos rėmėjams. C. S.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

naudodama artėjančiais Kanados parlamento rinkimais, pradėjo akciją už mirties bausmės grąžinimą žmogžudžiams. Pirm. P. Jamiesono teigimu, mirtimi turėtų būti baudžiami visi žmogžudžiai, kurie iš anksto suplanuoja žmogžudystę ir jai šaltakraujiškai pasiruošę. Mirties bausmė dabartinis Kanados parlamentas panaikino labai nežymiu 130:124 balsų santykiu. Kovai už jos sugrąžinimą Kanados policininkų draugija paskyrė \$100.000. Jie bus panaudoti šios minties propagavimui rinkiminiame federacinio parlamento vajuje.

Buvusiam konservatorių premjerui ir vadui J. Diefenbakeriui, turinčiam jau 83 metus amžiaus, dabartiniai federacinio parlamento rinkimai bus jau paskutiniai. Tai įtaigoja nelabai stipri šio politikos vilko sveikata. Atvykęs į Saskačevaną, Prince Alberto vietovę, kur yra jo rinkiminė apylinkė, J. Diefenbakeris grūdams viešbučio prausykloje gerokai susižeidė veidą. Gydytojai konstatavo lengvos formos gripą, dėl kurio J. Diefenbakeris trumpam laikui netekdavo samonės. Po kelių dienų jam buvo vėl leista įsijungti į rinkiminį vaju su mažesniu energijos eikvojimu. J. Diefenbakeris yra viešai pareiškęs, kad parlamente jis žada būti tol, kol yra pajėgus atstovauti savo rinkėjams. Jei ateis diena, kada šio uždavinio negalės atlikti, iš parlamento pasitrauks savo noru.

Kveboko premjeras R. Levesque netikėtai susituokė su savo asmenine sekretore Corinne Cote, su kuria palaikydavo artimus ryšius ir po darbo valandų. Jaunoji yra 30 metų amžiaus, jaunas — 56. Jų santuoka buvo paskelbta tik po civilinių apeigų, kai jiedu jau ruošėsi skristi Paryžiui. Ši santuoka premjerui R. Levesque yra antroji — su pirmą žmoną jis išgyveno 31 metus ir oficialiai išsiskyrė pernai vasarą.

Pašto įstaiga Otavoje Velykų savaitgalio naktį aplankė trys ginkluoti išlaužėliai. Iš registruotų siuntų salę jie išsinešė \$5-6 milijonų vertės gėrybių, kurių didžiąją dalį sudarė nepasirašyti "American Express" kelionių čekiai \$20, \$50 ir \$100 vertės — net 50 dėžių. Tai didžiausia vagystė visoje Kanados istorijoje. Ji betgi galėjo būti dar didesnė, jei išlaužėliai būtų aptikę aukso bei kitų vėrybių siuntas. Ta naktį visame didžiuliame pastate budėjo tik vienas sargas prie įėjimo durų, o antrasis šventė Velykas. Registruotų siuntų salė neturėjo aliarinio sistemos, jos kas valandą netikrino prie durų sėdėjęs sargas. Otavos policija stebisi tokiu pašto vadovybės nerūpestingumu. Išlaužimas buvo įvykdytas pro užpakalines pastato duris.

Virš Kanados šiaurės-vakarų teritorijos su žemės atmosfera susidūrė krantinės Sovietų Sąjungos erdvių satelitas "Cosmos 315". Jo nukritimas buvo pastebėtas S. Amerikos oro apsaugos būstinėje Colorado Springs. Ar satelito liekanos pasiekė žemę, tuo tarpu nėra aišku. Daroma išvada, kad šis sovietinis satelitas neturėjo atominės elektros įgajinės ir kad jo liekanos neatneš radiacijos pavojaus. 1978 m. sausio mėnesį šiaurės-vakarų teritorijoje nukrito kitas sovietų "Cosmos" satelitas, kurio liekanos, turėjusios radioaktyvių medžiagų, pasiekė žemę. Kanada tuomet išleido apie \$15 milijonų joms surasti ir izoliuoti. Sovietų Sąjungai įteikta sąskaita lig šiol tebėra nepadengta.

TRADE WINDS MOTEL

10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininkė RŪTA KRAUCIŪNAITE, Kanados lietuvių, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsini 12 kambarių ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia,

skambinkite 489-1543.

BLOOR-JANE, atskiras rupių plytų namas, 6 kambariai per 2 augštus, (gumwood medis), modernios 2 virtuvės ir prausyklos (viena pirmame augšte), vandens šildymas; įvažiavimas ir garažas; arti Bloor-Jane požemio; prašo \$75.900.

INDIAN RD.-BLOOR, atskiras 10 kambarių namas, arti Lietuvių Namų, naujas vandens šildymas, 3 virtuvės, 3 prausyklos, gilus sklypas, 2 garažai; vienas atviras mortgičius.

INDIAN RD.-HOWARD PARK, Dvibutis atskiras (paskirstytas į 4 butus), 4 modernios virtuvės, iš viso 12 kambarių; pajamos \$890.00 mėnesiui, butas savininkui; pastatas gerame stovyje; dviejų augštų; įmokėti apie \$20.000.

ARMADALE G-VE, pusiau atskiras namas, 2 modernios virtuvės ir prausyklos; įvažiavimas, garažas; prašoma kaina \$59.900.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS

UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10% už 1 m. term. indėlius	10½% už asm. paskolas
9¼% už 3 m. term. indėlius	
9¼% už pensijų ir namų planą	
9¼% speciali taup. sąsk.	10¼% už mortgičius
8¼% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723
ir 532-1149

Toronto, Ontario
M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9

Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGEL E. KARNIENE Broker & Realtor
Notary Public

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritrys specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir

22

TORONTONT

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį pamaldos pagal dienos šviesos taupymo laiką.

— Šį sekmadienį, 11 v. r., bus pirmosios Komunijos iškilmės. Vaikai renkasi į par. salę sekmadienį, 10.30 v. r. Paskutinė repetitija — šį seštadienį parapijos šventovėje tuojuo po pamokų lietuvių mokykloje.

— Praėjusį sekmadienį Toronto "Rambyn" ir "Satrijos" tuntai Sv. Jurgio šventės proga organizuoti, su vėliavomis dalyvavo pamaldose Lietuvos Kankinių šventovėje.

— Šventovės skolos mažinti aukojo \$1.000: Bronius Sergautis, Miami, Florida; po \$100: Aug. M. Kuolai M. Jonaitienės ir P. Diko prisiminimui.

— Balandžio 21 d. parapijos šventovėje susitokė Aleksandras Kalūza ir Stasė Norkienė.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Adomą Urnavičių, 11 v. r., už a. a. Vladą ir Mariją Bytautas, a. a. Juozą Siminavičių.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Sekmadienį po 9.30 v. r. pamaldų įvyks moterų draugijos susirinkimas A. Langienės namuose. Taip pat 1 v. p. įvyks parapijos tarybos priėmimas žilinskų namuose.

— Parapijos lankymas būreliuose įvyks gegužės mėn. (ne birželio kaip buvo pranešta "T2"). Būrelius lankys parapijos tarybos narys/ė arba vadovas/ė bei par. klebonas. Susirinkusiems bus išdėstyta dabartinė parapijos finansinė padėtis, atkreiptas dėmesys į lietuviškos evangelikų parapijos svarbumą lietuvių kolonijoje Toronto, bus pabrėžiamas nusistatymas už tikėjimo svarbumą, norint suteikti evangeliskam lietuviškam vienietui testinumą. Kam iš tikrųjų rūpi evangelikų ateitis Toronto, tas ateis ir rems. Etninių grupių istorija S. Amerikoje rodo, kad tautinės vaidmuo gali išsilaikyti tik bažnytniame kontekste. Šiuo atveju mes, lietuviai, nesame išimtis. Jeigu užsidarys lietuviškos evangelikų parapijos durys, patirs nuostolių visi lietuviai tikintieji, o komunistinės pažiūros šalininkai džiaugsis. Šią savaitę išsivertinęjami bendraraščiai, kuriuose bus visi parapijiečiai bei rėmėjai prašomi atsilankyti į rajono būrelių susirinkimus. Nariams, kur vienas šeimoje kalba angliškai, susirinkimas bus lietuvių klebono ir tarybos nario pravesamas anglų kalba. Visi, kurie bus kviečiami atverti savo namus būreliams, prašomi neatsisakyti, o kvietieji ateiti.

Lietuvių Namų žinios

— Balandžio 29, sekmadienį, 2 v. p. p. LN Moterų Būrelio metinis susirinkimas Gedimino Pilies menėje. Visos narės ir prijauniančios bei viešnios kviečiamos atsilankyti.

— Gegužės 5, šeštadienį, LN valdyba turės visos dienos posėdį, kuriame bus sudaromas š. m. LN veiklos planas ir aptariami kiti svarbūs reikalai.

— LN Vyrų susirinkimas balandžio 29, sekmadienį, 3.30 v. p. p., LN posėdžių kambaryje.

— Korespondencijas bei rašinius "LN žinioms" prašoma palikti LN raštinėje arba svetainėje "Lokys" nevaliau kaip iki trečiadienio.

— Į Atvelykio sekmadienį LN valdybos ir LN Moterų Būrelio suruoštą Velykų stalą — pietus atsilankė per 350 asmenų. Visi, o ypač kita-taučiai, nepaprastai gėrėjosi labai skoningai paruoštu Velykų stalų, puikia lietuviška kulinarija ir gražia programa. Tai reto grožio lietuviška velykinių papročių šventė, kurioje dalyvavo daug jaunimo. Mažusius su dovanėlėmis aplankė Velykų senelė.

— Svečių knygoje pasirašė: K. V. Palčiauskai, J. E. Purluliai iš St. Petersburgo, Florida, M. A. Švedai iš Kanberos, Australija, M. S. Sakai iš J. A. V.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms ponoms rengėjoms, kurios suruošė man tokį gražų mergvakarį.

Ypatingai dėkoju vyriausioms rengėjoms — p.p. R. Bražukienėi, F. Janavičienei, S. Putrimienei, A. Ramanauskienėi, O. Spudienėi ir B. Spudienėi, kurios įdėjo daug darbo ir parodė daug nuoširdumo, ruošiant man mergvakarį. Nuoširdus aciu p. D. Chornomaz už tokį gražų pravedimą visų iškilmų. Dėkoju visoms viešnioms, kurios praleido su manimi šį mergvakarį. Taip pat dėkoju ponoms ir panelėms, kurios prisidėjo prie dovanų, bet negalėjo ateiti.

Jūsų nuoširdumas ir brangios dovanos visada liks kaip šviesus prisiminimas mano širdyje.

Irena Astrauskaitė

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, paren-gimai namuose ir ištisose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. r. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gegužinės pamaldos mūsų šventovėje — šokiadieniais 7 v.v., šeštadienį — po 9 v. Mišių, o sekmadieniais po 11.30 v. Mišių.

— Algis Simonavičius susitokė su Nijole Gverdyte. Ruošiasi tuoktis Dana Krilavičiūtė su Robertu Slykhuis.

— I "Emilijos Platerytės" muzikinę dramą, kuri įvyks balandžio 28, šeštadienį, bilietų dar yra. — Nauja mecenatė — L. Paulauskienė \$50.

— S. Olekienės pusbrolis Domininkas Stuporas mirė Lietuvoje.

— Salės inventoriui ir remontams aukėjo: V. P. Melnykai \$100, Vl. M. Simanavičiai \$100, K. Strimaitytė \$50, E. Undraitienė \$30, S. Stankevičius \$30, A. Simkienė \$30, A. B. Petrylos \$25.

— Parapijos biblioteka ir knygų kioskas veikia sekmadieniais iki po paskutinių Mišių.

— Seimų lankymas vyksta iš anksto susitarus.

— Parapijos choras, vad. V. Verikaitis, repetuoja trečiadieniais 7.30 v. v., jaunimo choras, vadovaujamas E. Kriščiūno, repetuoja sekmadieniais po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Kviečiame naujus narius į abu choros.

— Pensininkų pobūviai vyksta trečiadieniais 2 v. p. p. jų patalpose. Kviečia ir svečius.

— Wasagos stovyklavietėje šią vasarą bus šios stovyklos: "Aušros" liepos 1 — 14 d., ateitininkų liepos 15 — 28, LN vyrų liepos 29 — rugpjūčio 11, Klevelando skautų — rugpjūčio 12 — 25, skautų akademikų rugpjūčio 26 — rugsėjo 7. Stovyklos priežiūra ir stovyklų reikalais rūpinasi B. Genčius (tel. 532-8531), kuris yra parapijos tarybos stovyklavietės sekcijos pirmininkas.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 už Petronėlę Lietuviniškę, užpr. P. Armalavičienė, 9 v. už Juozą Mockų, užpr. žmona, 9.20 už Pažerūnų šeimos mirusius, užpr. A. C. Pažerūnaitė, 10 v. už Vandą Šimkevičienę, užpr. S. Miniotienę; sekmadienį 8 v. už Joną Kalinauską, užpr. O. Kalinauskienę, 9 v. už Stanionį ir Sudikų tėvus, užpr. E. A. Sudikaitė, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienę, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Karoliną Prišcepionkienę, užpr. J. Prišcepionką.

Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės suvažiavimas įvyks balandžio 27, penktadienį, 3 v.p.p., Anapilio klebonijos posėdžių kambaryje. Paskaitą kimsi, kad dalis kunigų, atvyksitais kun. K. Pugetičius. Tikusių į šį suvažiavimą, dalyvaus ir KKK Centro suvažiavime sekančią dieną.

Kanados Lietuvių Katalikų Centro atstovų suvažiavimas įvyks balandžio 28, šeštadienį, nuo 8.30 v. r. iki 4.30 v.p.p., Prisikėlimo par. Parodų salėje. Registracija prasidės 8.30 v. r., o pats suvažiavimas — 9.30 v. r. Rytinėje dalyje bus sveikiniai, pranešimai, dešimtmečio apžvalga, diskusijos, rinkimai. Mišios — 12.30 v. Prisikėlimo šventovėje (atnašaus, tikimasi, vysk. V. Brizgys). 1 v. — 2 v. pertrauka (pietūs kavinėje). Popietinėje dalyje bus kun. K. Pugetičiaus, LK Religinės Šalpos reikalų vedėjo iš Niujorko, paskaita "Tikintųjų kova su priešpasma Lietuvoje". Po to — diskusijos, nutarimai ir užbaiga.

Dienos šviesos taupymo laikas prasideda balandžio 29 d., 2 v. r. Taigi, ateinančio šeštadienio vakarą, prieš einant gulėti, reikia pasukti laikrodžio rodyklę vieną valandą pirmyn.

Kanados Lietuvių Medikų Draugijos narių metinis susirinkimas — gegužės 5, šeštadienį, 7 v. v., dr. M. ir J. Uleckų namuose (12 Glen Edyth Rd.). Visi medicinos, dantų ir veterinarijos gydytojai su savo žmonomis ar vyrais valdybos kviečiami dalyvauti.

KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyrta visuotinis susirinkimas įvyks gegužės 6, sekmadienį, tuojuo po 11 v. r. pamaldų. Paskaitą, pajavirintą skaidrėmis, apie tautinius draubūzius išgirsime iš p. Vaitonienės. Kviečiame visas nares dalyvauti, nes norime aptarti mūsų draugijos 30 metų veiklos minėjimą, kuris yra numatytas š. m. rudenį. Mielai laukiamos ir viešnios. Po susirinkimo — vaišės.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas paskyrė PLJS-gai \$400 jaunimo veiklai parenti. Jos valdyba reiškia nuoširdžią padėką.

ISNUOMOJAMAS kambarys ir virtuvė pirmame aukšte vienam vyrui High Park rajone. Skambinti tel. 532-8224.

Čikagos lietuvių meno ansamblis "DAINAVA" atvyks į Torontą ir vaidins 1831 metų sukilimo istorinę muzikinę dramą

Emilija Platerytė

1979 metų balandžio 28, šeštadienį, 7 val. vakaro, Central Tech. auditorijoje, Bathurst & Harbord

Bilietų kainos: \$10, 8, 6, 5.

MUZIKA — A. Jurgučio, LIBRETAS — A. Kairio, ATLIKĖJAI — solistai, ansamblio choras, simfoninis orkestras.

Rengia — Prisikėlimo parapija

Lietuvių Enciklopedijos PABAIGTUVĖS

Tai džiugi iškilmė, pabaigus 42 tomų leidybą. PROGRAMAJE: prof. A. Klimo paskaita, naujausia St. Santvaro poezija, garšinis spalvotas filmas apie LE darbą, leidėjo J. Kapočiaus žodis.

IEJIMAS — laisva auka renginio išlaidoms

Visa lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti. Rengėjų komitetas

balandžio 29, sekmadienį, 4 val. po pietų, Toronto Lietuvių Namuose.

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO VAJUS

Aukos bus renkamos visose parapijose po Mišių ir Lietuvių Namuose popietės metu sekmadieniais: balandžio 22, 29, ir gegužės 6 ir 13.

Prašome parenti lietuviško jaunimo veiklą!

IV PLJK KANADOS FINANSŲ KOMITETAS

DĖMESIO!

Visus maloniai kviečiame atsilankyti

š.m. gegužės 6, sekmadienį,

3 valandą po pietų, į Toronto Lietuvių Namus.

Čia HAMILTONO TEATRAS "AUKURAS" vaidins satyrinę 3 veiksmų dramą

"Ponios Dulskienės moralė"

• Po vaidinimo — kavutė. Bilietai — \$3, pensininkams ir studentams — \$2. LN Vyrų Būrelis

"ATŽALYNAS" metinį pavasario KONCERTA-BALIŲ

NUOŠIRDŽIAI Kviečia VISUOMENĘ!

1979 m. gegužės 5, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose

Karaliaus Mindaugo menėje

PROGRAMOJE:

* "Vasaros garsai" trijulė
* Solistai: V. Paulionis ir L. Marcinkutė,
* akompanuojami J. Govėdo

* Visos "Atžalyno" tautinių šokių grupės

* Šilta vakarienė su vynu,
* loterija, baras ir
* kitos staigmenos.
* Šokiams gros
"Good Time Boys"

Remkime šokantį-dainuojantį jaunimą!

Stalai numeruoti — dešimt prie stalo; rezervuokite skambindami: P. Dovidaitis 270-9247, V. Dauginis 533-1121, A. Lukošienė Lietuvių Namuose, popietės metu.

Bilietai — \$12.50 suaugusiems, \$6.00 studentams

Tėvų komitetas

Iš toli ir arti visi esate maloniai kviečiami atsilankyti į

Toronto lietuvių vyrų choro

KRIKŠTYNAS

PROGRAMOJE: vyrų choras ir sol. V. Verikaitis, šokiai, grojant geram orkestrui. Choriui diriguos muz. sol. V. Verikaitis ir muz. A. Mikulskis Čiurlionio ansamblio vadovas. Akompanuos L. Marcinkutė.

PADEKA

Reiškiamė nuoširdžią padėką abiejų parapijų klebonams — kun. P. Ažubaliui ir kun. A. Simanavičiui. OFM, už leidimą rinkti aukas parapijų reikolėcijų metu. Visiems aukotojams nuoširdus aciu!

Džiugu buvo pajusti parapijiečių duosumą ir nuoširdumą, kuris teikia mums stiprybės dirbti artimui ir skleisti Viešpaties meilę Jo duotoje aplinkoje.

Prašome gerąjį Viešpatį Jus visus laiminti ir Jums gausiai atlyginti.

Nekaltai Pr. M. Marijos seserys Toronto

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiom šukuosenom; specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVICIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į Iigonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

PARDUODAMAS SKLYPAS 90'x130' Staynerio miestelyje; pilnai miesto aptarnautas (vanduo, elektra, kanalizacija). Netoli centrinės gatvės. Skambinti po 7 v. vakaro Mississauga (416) 277-1128.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUS BAKVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

MONTREALQUE

Rašytoja Magdalena Raskevičiūtė-Eggleston, gyvenanti Otavoje su savo vyru žurnalistikos profesoriumi ir dukra, parašė ilgą laišką ponaiui Chaput Rolland, Kanados vienybės komisijos nariui. Jos laiškas buvo išspausdintas "The Gazette" dienraštyje 1979. IV. 9 dialoginiame skyriuje ir pavadintas "Duality? No: We speak in many tongues". Prie laiško pridėta didelė laiško autorės nuotrauka ir pažymėta, kad ji yra lietuvių kilmės.

Ilgame laiške autorė dėsto mintį, kad Ch. Rolland, atstovaudama Kanados dvilypui (anglai ir prancūzai), daro klaidą. Trečdalis kanadiečių nėra nei anglai, nei prancūzai ir kalba savomis kalbomis. Kanada nebėra Sir John Macdonaldo laikų Kanada. Jos istorija turi būti peržiūrėta.

Panašiai esą su Kvebeku — ten gyvena ne vien prancūzai, yra įvairių tautybių, kurios neturėtų būti ignoruojamos. "Mūsų tautinė kilmė mums yra lygiai svarbi, kaip ir Jums prancūziškoji. Nors nesame pozicijoje, kurioje galėtume operuoti dideliais skaičiais ir parodyti savo svorį politikoje, tačiau ar dėlto mus galima diskriminuoti? Manau, sutiksime, kad būdami organizuoti galėtume išvystyti didelį sprendimą."

Laiško autorė pasisako prieš prancūzų protegavimą, užmirštant kitas tautines mažumas. "Ministeris pir-

mininkas nori, kad mūsų širdys kraujuotų užuojauta prisipaustiems Kanados prancūzams, netekusiems savo teisių. Ar nevisi kanadiečiai lygūs? Ar jie visi neprivalėtų turėti tas pačias teises? Kur tad prasideda mūsų demokratija? Dar daugiau kur ji pasibaigė?" Laiško autorė pripažįsta teisę prancūzams kelti savo reikalavimus, bet ta teisė esą neturėtų būti paneigta ir kitom tautybėm.

Ji gerbianti visas kalbas, jos šeimai (duktė) esanti dvilypė (anglų ir prancūzų), tačiau oficiali dvikalbiškumo bei dvikultūriškumo komisija padariusi perskubų žingsnį, apsisdama neanglų ir neprancūzų kilmės kanadiečius. Vien Albertoje esančios penkios prancūziškos radio ir televizijos stotys, bet nėra nė vienos ukrainietiškos ir vokiškos gausiems tos tautybės gyventojams.

Kanados sostinė Otava oficialiai esanti dvikalbė, bet iš tikrųjų turėtų būti daugiakalbė, atspindinti visų tautybių įnašą. Juk sostinė priklauso visiems, ne tik anglams ir prancūzams. Autorė esą mokėsi mokykloje (Kanados vakaruose), kur buvo 35 tautybių mokinių. Tai buvo vienas geriausių dalykų jos gyvenime. "Aš manau, mes galėtume turėti daug daugiau bendravimo ir daug mažiau separatizmo. Verkiat reikia daugiau tarpusavio supratimo ir atviro pasisakymo, nors tai būtų ir labai nemalonu".

Montrealio Lietuvių Jaunimo Ansamblis "GINTARAS" rengia

savo veiklos dešimtmečio

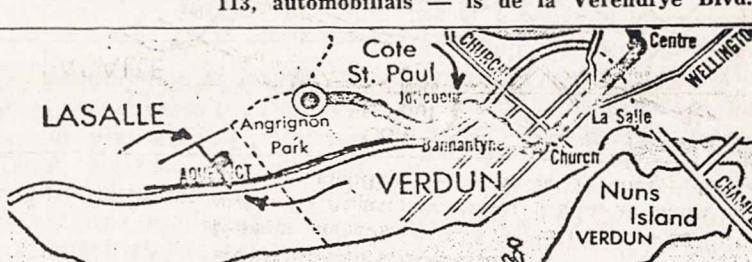
KONCERTA

PROGRAMA: žodis, daina, muzika ir šokis Donelaičio "Metų" plane

LAIKAS: š.m. gegužės 5, šeštadienį, 7 valandą vakaro

VIETA: 1111 Lapierre St., La Salle, Que., Andre Laurendeau CEGEP salė

Iėjimas: suaugusiems — \$5, studentams — \$3. metro iki Angrignon stoties, 5 min. autobusu nr. 113, automobiliais — iš de la Verendrye Blvd.

BALIUS: po koncerto, 9 v.v., Aušros Vartų par. salėje (prie Jolicoeur metro st.) vaišės ir šokiai visiems — svečiam, dalyviams ir rengėjams. Iėjimas: suaugusiems — \$5, studentams — \$3.

Plečiame komercinės draudos sritį!

APDRAUDŽIAME komercinius aparatmentinius ir industrinius pastatus betkokio dydžio.

APDRAUDŽIAME prekybą, gamybą, statybą ir patarnavimą.

DRAUDOS kainos nustatomos kiekvienam pastatui ir reikalui individualiai; lengvai lyginasi su rinkos kainomis.

PRAŠOME teirautis mūsų pasiūlymų.

Adamonis Insurance Agency Inc. Tel. 722-3545

MONTREALIO LIETUVIŲ HAEDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0 %	Asmenines	11.5 %
Tuopomąsias s-tas	9.25 %	Nekilm. turto	11 %
Pensijų planas	9 %	Čekių kredito	12 %
Term. ind. 1 m.	10.25 %	Investacines nuo	12 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.